

HET Register

Vakblad van het Register Belastingadviseurs

april 2021 | nummer 2

Btw en e-commerce, de nieuwe regeling afstandsverkopen

Directeur-generaal Belastingdienst Peter Smink:
'Meer ruimte voor vakmanschap en fiscaliteit'

Aandelenfusie als instrument voor herstructurering
Iedereen is de baas bij Langedijk & Partners

ONLINE
BELEVINGS-
SESSIE
20 APRIL

MAAK JIJ HET VERSCHIL?

DEELTIJD MASTER FISCAAL RECHT

Met de deeltijd Master Fiscaal Recht ontwikkel je jezelf tot een fiscaal-juridische professional met lef en academische expertise. De master is gebaseerd op drie pijlers: Fiscaal Recht, Tax Assurance en de ontwikkeling van soft skills. Je krijgt een unieke combinatie van theorie en praktijk en maakt een sterke persoonlijke ontwikkeling door.

Als fiscalist met academisch niveau ben jij degene die bij bedrijfsbeslissingen een helder en objectief fiscaal-juridisch advies geeft en bied jij jouw organisatie duurzame meerwaarde.

Meld je aan voor de online belevings sessie.

NEEM VOOR MEER INFORMATIE OF PERSOONLIJK ADVIES CONTACT OP MET HET PROGRAMMA-MANAGEMENT

+31 (0)346 295 742

MFR@NYENRODE.NL

NYENRODE.NL/MFR

Colofon

Het Register is een uitgave van
het Register Belastingadviseurs (RB),
World Trade Center Den Haag
Prinses Beatrixlaan 544
2595 BM Den Haag
Toren C, verdieping 9
Tel.: (088) 010 77 77

Het Register verschijnt zes keer per jaar en vormt een belangrijke informatiebron voor de leden van het Register Belastingadviseurs. Leden en relaties van het RB ontvangen Het Register uit hoofde van hun lidmaatschap/betrokkenheid bij het RB. Informatie over (het lidmaatschap van) het RB vindt u op www.rb.nl; informatie over het opzeggen van het lidmaatschap vindt u op www.rb.nl/lidmaatschap-opzeggen.

Redactieraad

Mr. S.F.J.J. (Sylvester) Schenk RB (hoofd-redacteur)
Prof. mr. dr. G.J.M.E. (Guido) de Bont
Mr. E.E.J.C. (Eli) Hendriks RB
Mr. dr. M.J. (Mascha) Hoogeveen
Mr. drs. A.J.A. (Fons) Overwater RB
Mr. W.J.M. (Wil) Vennix RB

Eindredactie

Mr. Sandra van den Nieuwenhof
www.sandravandennieuwenhof.nl
E-mail: contact@sandravandennieuwenhof.nl

Uitgever

Register Belastingadviseurs
E-mail: communicatie@rb.nl

Rubriek Jurisprudentie en Wetgeving
Fiscaal up to Date, Dordrecht

Advertenties

Elma Media B.V.
Rob Stavenuiter
Tel.: 0226-331638
E-mail: r.stavenuiter@elma.nl

Twaalfde jaargang, oplage 7500

Vormgeving

Twinmedia BV, Joke Boer

© Register Belastingadviseurs

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Register Belastingadviseurs.

'Het Register' bevat informatie die met de meeste zorgvuldigheid is samengesteld. Het Register Belastingadviseurs en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie.

Citeertitel: Het Register 2021/nr.

DE Inhoud

20

40

Redactiecolum - Nothing changed, of toch wel?

■ 5

Mr. drs. Fons Overwater RB

Kort & Bondig

■ 7

Btw en e-commerce, de nieuwe regeling afstandsverkoop

■ 10

Paul Cramer RB

Gastcolumn - De noodzaak van een kritische massa

■ 15

Dr. Bart Snels

Avontuur - Kort verhaal

■ 16

Mr. drs. Fons Overwater RB

Lucifersbelasting: vuurwerk!

■ 19

Mr. drs. Fons Overwater RB

Directeur-generaal Belastingdienst Peter Smink: 'Meer ruimte voor vakmanschap en fiscaliteit'

■ 20

Het interview

Belastingdienst doet proef met Meldpunt voor fiscaal dienstverleners

■ 24

Aandelenfusie als instrument voor herstructurering

■ 28

Mr. Eric van Unen RB

Jurisprudentie en wetgeving

■ 35

Iedereen is de baas bij Langedijk & Partners Mark Langedijk: 'Het geeft mij veel vrijheid en rust'

■ 40

Het Kantoor

Het Verenigingsnieuws

■ 44

Sdu werkt in co-creatie met fiscale professionals aan het vernieuwde NDFR!

LIVE:
juni
2021

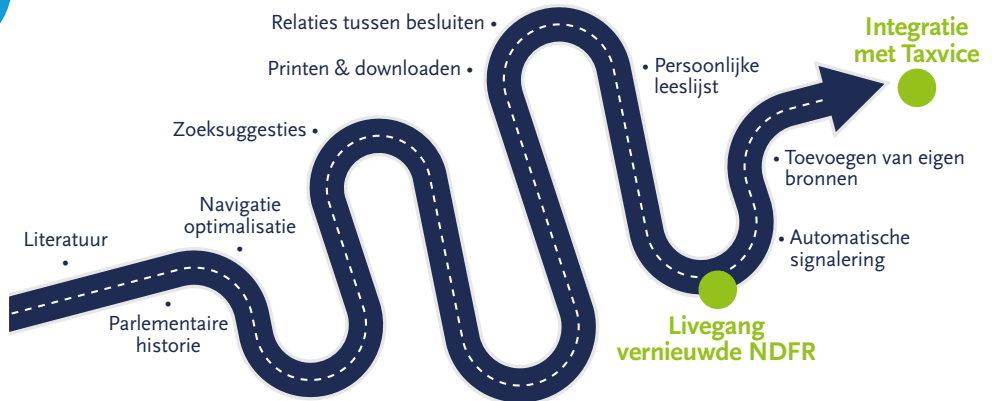
1.
In 1,5 sec.
het juiste
zoekresultaat

2.
Optimale
leeservaring
op alle
devices

3.
Intuïtieve
navigatie
voor efficiënt
gebruik

ROADMAP PRODUCTONTWIKKELING

NDFR blijft continu innoveren aan de hand van klantfeedback en gebruikersdata

ONTWIKKELEN IN CO-CREATIE MET FISCALE PROFESSIONALS

80
panelliden

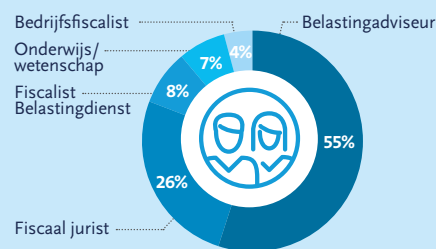
20+
onderzoeken

11
onderzoeks-
methoden

**Alle functionaliteiten
zijn door en door getest**

SAMENSTELLING KLANTPANEL

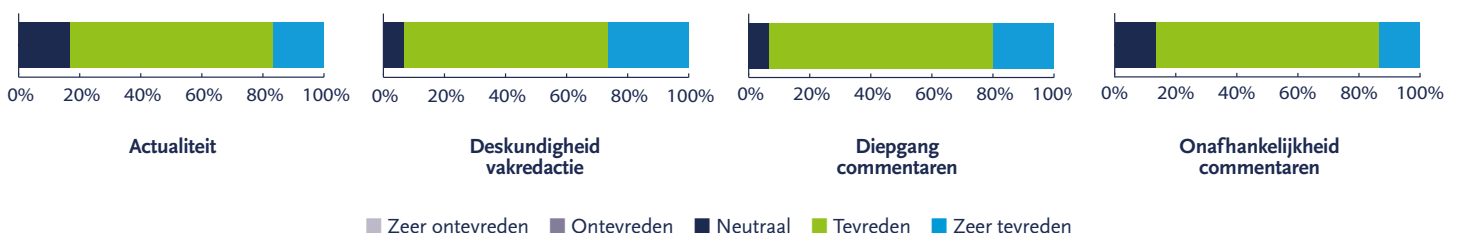

REACTIES KLANTPANEL

“Net zo makkelijk als
wanneer je even op NU.nl
het nieuws checkt.”

“Het gebruiksgemak springt
eruit: overzichtelijk, rustige lay-out,
scanbaar, goed leesbaar, heldere
indeling en lekker snel!”

FEEDBACK KLANTPANEL

Een 100% waterdichte onderbouwing met NDFR

Door de snelle navigatie, de nieuwste zoekmachine én een overzichtelijke lay out houd jij voldoende tijd over voor jouw research. Het vernieuwde NDFR zorgt voor validatie van jouw standpunten en voorkomt dat je zaken over het hoofd ziet. Onze 473 auteurs uit de wetenschap en adviespraktijk zorgen voor de juiste argumenten.

NDFR

Benieuwd wat het vernieuwde NDFR voor jou kan betekenen?
Ontdek het op www.ndfr.nl/ndfrinnoveert

Sdu

Nothing changed, of toch wel?

Mr. drs. Fons Overwater RB
*Fons Overwater
is bestuursvoorzitter van
Het Register
Belastingadviseurs
en lid van de redactieraad
van Het Register.*

Het kost wat tijd maar het is wel erg leuk en leerzaam: je verdiepen in de rijke en lange geschiedenis van onze beroepsvereniging. Dat kun je op drie manieren doen: het archief van de vereniging raadplegen, zoeken in de kranten- en tijdschriftendatabank Delpher en zoeken in het Nationaal Archief. Die laatste mogelijkheid is al een hele tijd gesloten, dus dat was de afgelopen tijd niet mogelijk. Voor zoeken op Delpher moet je engelengeduld hebben. Er is veel te vinden over ons, maar het systeem is traag en vereist best wel wat ervaring om er handig mee om te kunnen gaan. Maar interessant is het zeker. Zo kwam ik er bijvoorbeeld achter dat onze belastingconsulentendagen tot in de jaren tachtig van de vorige eeuw nog volop de landelijke pers haalden. Soms met verslagen van wel een halve pagina, met foto's! Bij de tijdschriften kom je erachter dat bijvoorbeeld het Maandblad Belastingbeschouwingen een initiatief van ons was uit 1932. Ook blijkt dat het FED en het WFR beide decennialang onderdeel zijn geweest van onze vaktechnische strategie, en als een van onze communicatiekanalen functioneerden. Bovendien ontdekte ik dat we het International Bureau of Fiscal Documentation (IBFD) vanaf 1938 decennialang lang gesponsord hebben. Maar het meest interessant zijn toch de notulen van de bestuurs- en ledenvergaderingen. Die hebben we overigens in het archief nog maar vanaf 1948. Het oudere materiaal bevindt zich vermoedelijk in het Nationaal Archief. De oudste notulen in ons eigen archief zijn van 30 april 1948 met daarbij het jaarverslag over 1947. Om de sfeer te proeven hierbij een knipsel. Nothing Changed, behalve dat de belangstelling van de leden voor ALV's met ruim 1200 deelnemers anno 2021 groter is dan ooit.

De Najaars- Algemene Vergadering werd gehouden te Utrecht op Zaterdag 22 November 1947. Gezien de grote plannen, door het Bestuur aan deze vergadering voorgelegd, was het te betreuren dat slechts een gering aantal leden aanwezig was. Zoals hiervoor reeds vermeld, werd aangenomen het voorstel om de FED-uitgave met uitvoerig tijdschriften-repertorium aan de leden als Documentatie te verstrekken. Tevens werd aangenomen het voorstel om te 's-Gravenhage een Bondsbureau te vestigen, hetgeen inmiddels werkelijkheid is geworden.

Pokkengevaar

En wat ik je ook niet wil onthouden is de afgelasting van het feest bij het 20-jarig bestaan vanwege pokkengevaar. Nothing Changed.

REUNIE. Amsterdam viel de eer te beurt om ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de Bond een feestelijk samenzijn te organiseren. Jammer genoeg moest het Bestuur, in verband met het pokkengevaar, deze reunie aflassen. In de Voorjaarsvergadering werd besloten te trachten door een samenkomen in het najaar, dit jubileum niet ongemerkt voorbij te laten gaan.

LEDEN-AANTAL. Het aantal Leden bedroeg op 31 Augustus 1951 295, terwijl er op genoemde datum 394 Aspirant-leden genoteerd stonden.

Ten slotte worde nog vermeld, dat het Bestuur in verband met de erkenning van het beroep "belastingconsulent" besprekingen op het Departement van Economische Zaken en op het Departement van Financiën voerde. Bijzonderheden hierover hoopt het Bestuur binnenkort te kunnen verstrekken.

's-Gravenhage, December 1951.

In de komende edities van Het Register zullen we de activiteiten opnemen die we plannen om ons 90-jarig jubileum niet ongemerkt voorbij te laten gaan.

Belastingdienst

De fiscale consequenties van economische trends bepalen. **Dát doen wij.**

Ons land financieel gezond houden. Fiscaal anticiperen op economische trends. Dat is complex en uitdagend werk; het is teamwork voor finance- en fiscale specialisten. Van die samenwerking blijf je leren. Oók als je vakinhoudelijk al ervaren bent. Tijd om bij te dragen aan iets voor ons allemaal? Ontdek wat jij kan doen.

werken.belastingdienst.nl

Commissie ingesteld voor onderzoek naar doorstroomvennootschappen

Het kabinet heeft een commissie ingesteld die onderzoek gaat doen en zal adviseren over het fenomeen doorstroomvennootschappen – ook wel brievenbusmaatschappijen genoemd – in Nederland. De commissie zal net als de Adviescommissie belastingheffing van multinationals onder voorzitterschap staan van Bernard ter Haar. De minister-raad heeft de commissie op voordracht van staatssecretaris Vijlbrief van Financiën ingesteld.

Het kabinet heeft de afgelopen jaren veel verschillende maatregelen tegen belastingontwijking genomen. Een aantal adviezen van de Adviescommissie belastingheffing van multinationals, ook onder voorzitterschap van Ter Haar, zijn daarnaast direct opgevolgd. De commissie die onderzoek gaat doen naar doorstroomvennootschappen is een vervolg hierop.

De commissie wordt gevraagd antwoord te vinden op vragen als hoeveel belasting doorstroomvennootschappen in Nederland afdragen en hoe dit in verhouding staat tot hun bijdrage aan de reële economie. Ook zal worden gekeken welke invloed nieuw recent ingevoerde maatregelen zoals de bronbelasting op renten en royalty's en de aanscherpingen op de Wet toezicht trustkantoren hebben. De commissie is gevraagd welke fiscale en niet-fiscale beleidsopties er zijn om ongewenst gebruik van doorstroomvennootschappen te bestrijden. Doel is dat de voorstellen van de commissie kunnen worden meegenomen in de volgende kabinetsperiode.

De commissie bestaat uit externe experts en één interne expert van de Belastingdienst. Daarnaast gaat het om fiscalisten en niet-fiscalisten. In de commissie zitten naast Bernard ter Haar de volgende personen: Martin Bergwerff, Brigitte Unger, Pieter Moore, Francis Weyzig, Anja de Haan en Henk Vording.

■ Ministerie van Financiën, 12 februari 2021

Hoogste prijsstijging koopwoningen in bijna 20 jaar

Bestaande koopwoningen waren in februari 10,4 procent duurder dan een jaar eerder. Dat is de grootste prijsstijging in bijna twintig jaar. De prijsstijging zwakte in 2019 wat af, maar trok in 2020 weer aan. Dit blijkt uit onderzoek naar de prijsontwikkeling van bestaande particuliere koopwoningen in Nederland van het CBS en het Kadaster.

Meer transacties bestaande koopwoningen in februari

Het Kadaster maakte bekend dat het in februari 16.871 woningtransacties registreerde. Dat is 9,4 procent meer dan een jaar eerder. In de eerste twee maanden van dit jaar zijn 41.387 woningen gewisseld van eigenaar, bijna 26 procent meer dan in dezelfde periode van 2020.

■ CBS, 22 maart 2021

Benoeming directeur De Nederlandsche Bank

Dr. S.J. (Steven) Maijor treedt toe tot de directie van De Nederlandsche Bank. Maijor is momenteel voorzitter van de European Securities and Markets Authority (ESMA). Hij wordt in zijn nieuwe functie als directielid verantwoordelijk voor de portefeuille Toezicht Banken. De benoeming gaat in per 1 april 2021 en geldt voor de duur van 7 jaar.

Op aanbevelen van de raad van commissarissen van DNB heeft minister Hoekstra van Financiën de heer Maijor voorgedragen voor benoeming tot directeur DNB. Maijor neemt de portefeuille over van Frank Elderson, die per 15 december 2020 is benoemd als lid van de directie van de Europese Centrale Bank (ECB). Maijor wordt binnen de DNB-directie verantwoordelijk voor onder meer het banktoezicht (Europese banken, nationale instellingen en onsite toezicht en bancaire expertise), toezicht horizontale functies en integriteit, en juridische zaken.

Steven Maijor (1964), voorzitter ESMA (2011 – heden), heeft een lange staat van dienst als bestuurder en voorzitter van verschillende financiële toezichtautoriteiten. Na een periode als hoogleraar bedrijfseconomie en decaan van de School of Business and Economics van de Universiteit Maastricht was hij van 2004 tot 2011 directeur bij toezichthouder Autoriteit Financiële Markten. Daarna trad hij als voorzitter toe tot het eerste bestuur van ESMA. Maijor studeerde bedrijfseconomie in Groningen en promoveerde in Maastricht in hetzelfde vakgebied.

De raad van commissarissen van DNB heeft verzocht om een uitzondering op de WNT. De ministers van Financiën en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben, na behandeling in de ministerraad, besloten dit verzoek te honoreren vanwege de benodigde kennis en ervaring waarover Maijor beschikt.

■ Ministerie van Financiën, 19 maart 2021

Kabinet neemt verdere maatregelen op thuiswerken

De situatie rondom het coronavirus is zeer zorgelijk. Thuiswerken is vanaf het begin van de pandemie een van de belangrijkste maatregelen. Uit onderzoeken blijkt dat verreweg de meeste mensen die thuis kunnen werken dat ook doen. Maar er is nog steeds verbetering mogelijk. Nu er een derde golf dreigt, moeten we alles op alles zetten. Het kabinet zoekt, samen met de sociale partners, steeds naar manieren om ervoor te zorgen dat iedereen die thuis kan werken dat ook doet. Daarom stuurt minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vandaag een brief naar de Kamer met extra maatregelen die thuiswerken een impuls geven.

Thuiswerken

Uit verschillende publieksonderzoeken van bijvoorbeeld TNO en RIVM blijkt dat werkgevers en werkenden zich grotendeels houden aan het dringende advies om thuis te werken. Daarvoor spreekt het kabinet haar waardering uit, want dat is lang niet altijd makkelijk. Er is ook een grote groep werkenden die niet thuis kan werken. Voor die mensen, die bijvoorbeeld werken in de zorg, bij fabrieksproductie of in het vervoer, betekent dat: zorgen dat de werkplek veilig is. Voor die werkgevers en werknemers die nu nog het werk op kantoor doen, maar waar dat ook thuis zou kunnen, betekent het: extra inzet om ook die groep over de streep te trekken.

Maatregelen

Daarom werkt het kabinet op dit moment samen met sociale partners aan duidelijke criteria voor thuiswerken. Dat moet zowel werkgevers als werkenden meer duidelijkheid geven over wanneer thuiswerken mo-

gelijk moet zijn. De criteria worden naar verwachting medio februari breed bekend gemaakt. Zodra die er zijn, zal de Inspectie SZW, en waar nodig met andere toezichthouders, door middel van interventies handelen naar meldingen over niet-opvolging van die criteria. Om vitaal thuiswerken verder te stimuleren en te ondersteunen maakt het kabinet vijf miljoen euro vrij. En om in te kunnen grijpen op plekken waar het écht mis gaat, is het kabinet bezig met een spoedwetwijziging die het sluiten van panden bij een bronbesmetting mogelijk maakt.

Gezondheid

De algehele ervaren gezondheid van de werknemers die in najaar 2020 thuis werkten is niet verslechterd ten opzichte van

een jaar eerder, zo blijkt uit onderzoek van TNO. Maar we weten dat langdurig thuiswerken zwaar kan zijn. Daarom zet het kabinet ook in op ondersteuning van mensen die thuiswerken. Vooral eenzaamheid is een aandachtspunt, blijkt uit een peiling van TNO.

Coronabesmettingen

Onderzoek wijst uit dat de werksetting de op twee na grootste besmettingsbron vormt. Maar het is niet mogelijk om die cijfers verder uit te spitsen naar type werklocatie. Daardoor is het lastig om vast te stellen waar het besmettingsrisico precies het grootst is.

■ *Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 3 februari 2021*

Minder voltijds werkende zelfstandigen in laatste drie kwartalen 2020

Sinds de eerste lockdown vorig jaar is het aantal voltijds werkende zelfstandigen elk kwartaal van 2020 lager geweest dan in dezelfde kwartalen een jaar eerder. Vorig jaar werkten in het vierde kwartaal 895 duizend zelfstandigen voltijds, 44 duizend minder dan in het vierde kwartaal van 2019. 1 op de 3 zelfstandigen met een arbeidsduur van minder dan 20 uur per week wil meer uren werken. Voor de coronacrisis was dit 1 op de 4. Dit meldt het CBS.

Vanaf het vierde kwartaal van 2019 is het aantal zelfstandigen elk kwartaal gegroeid. Gedurende 2020 nam het aantal zelfstandigen die in deeltijd werken toe. In het vierde kwartaal waren er 49 duizend meer zelfstandigen met een arbeidsduur van minder dan 20 uur per week dan in hetzelfde kwartaal van 2019. Bij zelfstandigen die 20 tot 35 uur werkten waren dat er 39 duizend meer.

■ *CBS, 22 maart 2021*

20 procent meer bedrijven opgeheven in 2020

In 2020 werden ruim 140 duizend bedrijven opgeheven. Dat is ruim 20 procent meer dan in 2019, toen het aantal bedrijfsopheffingen 115 duizend betrof. De meeste opgeheven bedrijven hadden één werkzame persoon. Dit meldt het CBS op basis van voorlopige cijfers.

Het aantal bedrijfsopheffingen steeg in 2020 voor het derde jaar op rij. Doordat het aantal bedrijfsoprichtingen hoger was dan ooit en het aantal faillissementen zeer laag, nam het totaal aantal bedrijven in 2020 overigens toe.

Toename bedrijfsopheffingen vooral in tweede helft 2020

Het aantal bedrijfsopheffingen is ruim 25 duizend hoger dan in 2019 en bovendien het hoogste aantal sinds 2007. De stijging is vooral te zien in het derde en vierde kwartaal van 2020. Afgezet tegen de bedrijvenpopulatie in het vierde kwartaal van elk jaar, steeg het aandeel bedrijfsopheffingen van 5,9 procent in 2018 naar 7,4 procent in 2020.

Meer opheffingen in specialistische zakelijke diensten

Ruim 40 procent van de toename van de bedrijfsopheffingen is toe te schrijven aan de specialistische zakelijke diensten (ruim 10 duizend meer dan in 2019). Dit is ook de bedrijfstak waarin de meeste bedrijven actief zijn. Ook binnen de handelssector (+3,5 duizend) en de informatie- en communicatiesector (+2,8 duizend) nam het aantal bedrijfsopheffingen ten opzichte van 2019 toe.

24 procent van de bedrijfsopheffingen in 2020 was in de specialistische zakelijke dienstverlening, terwijl het aandeel van deze sector in de bedrijvenpopulatie in het vierde kwartaal van 2020

20 procent bedroeg. Het aandeel opgeheven handelaren bedroeg 16 procent, terwijl deze sector een aandeel van 13 procent had in de bedrijvenpopulatie.

Opheffingen van bedrijven met meer dan één werkzame persoon

Bijna 89 procent van de bedrijfsopheffingen betrof bedrijven met 1 werkzame persoon, ruim 10 procent waren bedrijven met 2 tot 10 werkzame personen en minder dan 1 procent betrof bedrijven met 10 tot 250 werkzame personen. De toename van het aantal bedrijfsopheffingen vond ook vooral plaats bij bedrijven met 1 werkzame persoon (+25,3 duizend). Bij bedrijven met 2 tot 10 werkzame personen was het aantal met 14,7 duizend zelfs iets lager dan in 2019. Bij bedrijven met 10 tot 250 werkzame personen waren 1,1 duizend opheffingen, 250 (32 procent) meer dan in 2019.

470 restaurants opgeheven

De meeste bedrijfsopheffingen met meer dan 1 werkzame persoon zijn in 2020 te vinden bij de restaurants, te weten 470, ongeveer 10 procent meer dan een jaar eerder. Ook stopten 450 cafetaria's, lunchrooms, snackbars, ijssalons en andere eetkramen. Bij de branches met de meeste bedrijfsopheffingen met meer dan 1 werkzame persoon zijn in 2020 relatief veel horecabedrijven, maar staan op de derde en zesde plek ook de detailhandel via internet. Hoewel cafés ook in 2020 in de top 10 staan, verschilt het aantal bedrijfsopheffingen met meer dan 1 werkzame persoon in deze branche niet veel met eerdere jaren.

■ CBS, 9 maart 2021

Btw en e-commerce, de nieuwe regeling afstandsverkopen

Op 1 juli 2021 treedt de nieuwe regeling afstandsverkopen in werking. Deze nieuwe regeling vervangt gedeeltelijk de bestaande regeling afstandsverkopen voor transacties binnen de EU. Dit artikel gaat onder andere in op de gevolgen voor de in Nederland gevestigde ondernemers.

Paul Cramer RB
Paul Cramer is als btw-specialist werkzaam bij de Less Grey Groep te Alkmaar.

Naast de nieuwe regeling afstandsverkopen voor transacties binnen de EU wordt een geheel nieuwe regeling geïntroduceerd voor afstandsverkopen vanuit derde-landen c.q. derdelandsgebieden. Het gaat om leveringen van goederen aan consumenten (B2C)¹.

Een ander onderdeel van de nieuwe regeling voor afstandsverkopen is de fictie voor *elektronische interfaces* die verkopen van goederen aan consumenten faciliteren, wanneer de goederen afkomstig zijn uit derdelandsgebieden en de intrinsieke waarde van de goederen niet hoger is dan € 150. Met *elektronische interfaces* wordt bedoeld: 'online marktplaatsen en platforms waar vraag en aanbod voor consumenten samenkomen en online een koopovereenkomst tot stand wordt gebracht'.

In dit artikel behandel ik de nieuwe regeling vanuit Nederlands perspectief voor de in Nederland gevestigde ondernemers die goederen leveren aan consumenten in andere lidstaten (onderdeel 2), alsmede de in Nederland gevestigde elektronische interfaces (onderdeel 3). De invoer van goederen die onder de bijzondere regeling voor afstandsverkopen vallen, behandel ik nader voor zover het betreft de in Nederland gevestigde elektronische interfaces (onderdeel 4). Ik sluit af met de implementatie van de nieuwe regeling in Nederland en de problemen die daar worden verwacht (onderdeel 5).

Aanleiding voor nieuwe regeling afstandsverkopen

De eerste wijziging van de regeling voor afstandsverkopen is op 5 december 2017 gepubliceerd². Een tweede wijziging is opgenomen in Richtlijn 2019/1995 van 21 november 2019 en vult de regeling voort elektronische

interfaces nader aan³. De mondialisering en de technologische veranderingen hebben geleid tot een explosieve groei van de elektronische handel en daarmee ook van de verkoop op afstand van goederen, zowel van de ene lidstaat naar de andere als van derdelandsgebieden of derde-landen naar de Gemeenschap. Met de nieuwe regeling wordt het beginsel van belastingheffing in het land van bestemming, de bescherming van de belastinginkomsten van de lidstaten en het creëren van gelijke concurrentievoorwaarden voor de ondernemers beoogd. De nieuwe regeling beoogt de administratieve lasten zo veel mogelijk te beperken⁴.

De bestaande regeling afstandsverkopen, waarbij ondernemers zich in andere lidstaten moeten registreren als de met die lidstaat gemoeide omzet een nationaal vastgesteld drempelbedrag overschrijdt, brengt extra lasten met zich mee.

De ondernemer zal een buitenlandse registratie en buitenlandse btw-aangifteverplichtingen erbij krijgen. Deze registratie- en aangifteverplichtingen zijn per lidstaat verschillend en variëren van een vrij eenvoudige tot een complexe aangelegenheid. Omdat ook het btw-aangiftetiljet een nationale aangelegenheid is komen er nieuwe administratieve vastleggingen in beeld. Ik vind de Nederlandse btw-aangifte ten opzichte van het aangiftetiljet in sommige andere lidstaten eerlijk gezegd een zegen⁵.

Daarnaast, en niet onbelangrijk, is gebleken dat de vrijstelling bij invoer voor goederen met een beperkte waarde die vanuit derde-landen c.q. derdelandsgebieden aan consumenten worden geleverd in toenemende mate werd misbruikt waardoor de lidstaten aanzienlijke belastinginkomsten mislopen en de concurrentieverhoudin-

gen met EU-afstandsverkoper worden verstoord. Daarnaast hebben consumenten te maken met betalingsverplichtingen als de vrijstelling bij invoer ten onrechte is toegepast⁶.

Afstandsverkopen binnen EU vanaf 1 juli 2021

Als afstandsverkopen binnen de EU (intracommunautaire afstandsverkopen van goederen) worden beschouwd de leveringen van goederen die worden verzonden of vervoerd door of voor rekening van de leverancier vanuit een andere lidstaat dan de lidstaat van aankomst van de verzending of het vervoer van de goederen naar de afnemer⁷.

Het gaat in deze omschrijving dus om de goederenbeweging en niet de vestigingsplaats van de ondernemer. Deze regeling is van belang voor de ondernemer die goederen levert vanuit Nederland aan consumenten in andere lidstaten van de EU.

Nederland, plaats van vertrek Frankrijk, plaats van aankomst

Het drempelbedrag

Met ingang van 1 juli 2021 komen de bestaande nationale drempelbedragen voor afstandsverkopen per lidstaat (variërend € 35.000 tot € 100.000) te vervallen. Daar-

voor in de plaats komt een algemeen Unie-drempelbedrag van € 10.000 voor alle lidstaten.

Nederlandse ondernemers die vanuit Nederland goederen leveren en verzenden naar consumenten in andere lidstaten waarbij de EU-omzet, exclusief btw, het drempelbedrag van € 10.000 nog niet heeft overschreden, zijn btw in Nederland verschuldigd⁸.

Vanaf de datum van overschrijding van dit drempelbedrag is de ondernemer de btw verschuldigd van de lidstaat van de consument (lidstaat van verbruik). De ondernemer zal de verschillende btw-tarieven die in de andere lidstaten van toepassing zijn moeten kennen en zal wijzigingen daarin moeten bijhouden⁹.

De ondernemer kan kiezen om het drempelbedrag buiten aanmerking te laten en onmiddellijk de verschuldigde btw volgens het bestemmingslandbeginsel aan te geven. Hij moet de inspecteur in dat geval van die keuze op de hoogte brengen en is vervolgens aan deze keuze gebonden voor het lopende kalenderjaar en de twee daaropvolgende kalenderjaren.

Mogelijkheid tot toepassing van de (M)OSS, btw-melding in Nederland

De in de andere lidstaten van verbruik verschuldigde btw houdt in dat de ondernemer zich in beginsel in die lidstaten zal moeten registreren en aldaar btw-aangifte moet doen.

Om deze lasten weg te nemen kan de ondernemer ervoor kiezen om gebruik te maken van de reeds bestaande Unieregeling voor aangewezen diensten (sinds 1 januari 2015 bekend als MOSS en vanaf 1 juli 2021 aan te merken als OSS). De ondernemer die daar gebruik van wil maken, dient zich aan te melden voor toepassing van deze regeling en zal per kwartaal langs elektronische weg een btw-melding moeten doen (ook voor nulmeldingen)¹⁰. In Nederland kunnen ondernemers zich vanaf 1 april 2021 bij de Belastingdienst voor toepassing van de OSS aanmelden.

Verkopen door tussenkomst van elektronische interface

Wanneer de verkoop van goederen aan de consument tot stand komt door tussenkomst van een elektronische interface zal in bepaalde gevallen de nieuwe wetsfictie voor dergelijke marktplaatsen, platforms, portalen of soortgelijke middelen van toepassing zijn¹¹. Deze regeling is van belang voor de in Nederland gevestigde ondernemers die een elektronische interface exploiteren.

Leveringen binnen de EU door een non-EU ondernemer

Voor de levering van goederen binnen de Unie door een niet in de Unie gevestigde ondernemers wordt bij fictie de *faciliterende* elektronische interface geacht die goederen zelf te hebben ontvangen en geleverd¹². De niet in de Unie gevestigde ondernemer heeft de zetel van zijn bedrijfsuitoefening buiten de EU en beschikt niet over een vaste inrichting in een van de lidstaten van de EU. De fictie ziet op binnenlandse leveringen en intracommunautaire afstandsverkoop. Plaats van vertrek en aankomst van de verzending liggen binnen de EU.

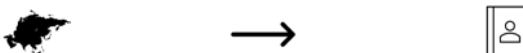
De levering door de non-EU ondernemer aan de elektronische interface valt onder het 0%-tarief als bedoeld in de nieuwe post van Tabel II, a-9. Het vervoer van de goederen wordt toegerekend aan de levering door de elektronische interface aan de consument¹³. De elektronische interface is alsdan de btw verschuldigd in de lidstaat van verbruik.

Afstandsverkoop vanuit een derdelandsgebied of een derde-land

Als afstandsverkoop van buiten de EU worden beschouwd de leveringen van goederen die worden verzonden of vervoerd door of voor rekening van de leverancier vanuit een derdelandsgebied of een derde-land naar een consument in een lidstaat¹⁴.

Buiten deze regeling vallen nieuwe vervoermiddelen¹⁵ en goederen die door de leverancier na aankomst daarvan zijn geïnstalleerd of gemonteerd.

Bij deze afstandsverkoop worden de goederen ten invoer aangegeven bij de Douane.

Zendingen met een verwaarloosbare waarde

Betreft het een zending met een verwaarloosbare waarde (de intrinsieke waarde van de goederen in deze zending bedraagt tezamen niet meer dan € 150), dan wordt een beperkte aangifte ten invoer gedaan en geldt een vrijstelling van douanerechten. Voor deze zendingen (met een verwaarloosbare waarde) is een tweede fictie voor *faciliterende* elektronische interfaces van toepassing¹⁶.

Omdat ook in dit geval de verzending of het vervoer van de goederen wordt toegerekend aan de levering door de elektronische interface, is het de elektronische interface die de btw verschuldigd is ter zake van de levering van de goederen aan de consument in de lidstaat van verbruik, indien deze van de Invoerregering gebruik maakt (zie pagina 13). Slechts in het geval de elektronische interface geen gebruik van de Invoerregering zou maken, hetgeen zeer onwaarschijnlijk lijkt te zijn, is de levering door de elektronische interface niet belastbaar binnen de EU. In dat geval wordt ter zake van de invoer btw verschuldigd¹⁷.

Door de fictie wordt de levering van de in een derde-land gevestigde leverancier aan de elektronische interface altijd buiten de EU geacht plaats te vinden zodat deze levering niet belastbaar is binnen de EU¹⁸.

Faciliteren

Alleen de faciliterende elektronische interfaces worden voor de fictie aangewezen. Over de exacte betekenis van het begrip 'faciliteren' is het nodige te doen geweest¹⁹. In artikel 5ter (nieuw) van de Uitvoeringsverordening EU nr. 282/2011²⁰ wordt faciliteren omschreven als:

'het gebruik van een elektronische interface om een afnemer en een leverancier die goederen te koop aanbiedt via de elektronische interface met elkaar in contact te brengen, resulterend in een goederenlevering via die elektronische interface'.

Een belastingplichtige faciliteert een goederenlevering echter *niet* wanneer alle volgende voorwaarden vervuld zijn:

- de belastingplichtige bepaalt noch direct, noch indirect een van de algemene voorwaarden waaronder de goederenlevering wordt verricht;
- die belastingplichtige is noch direct, noch indirect betrokken bij het verlenen van goedkeuring om de afnemer te factureren voor de gedane betaling;
- de belastingplichtige is noch direct, noch indirect betrokken bij de bestelling of de aflevering van de goederen.

Een belastingplichtige die slechts de volgende taken vervult valt niet onder de regeling:

- de verwerking van betalingen met betrekking tot de levering van goederen;

- b) het aanbieden van of het reclame maken voor goederen;
- c) het doorgeleiden of overbrengen van afnemers naar andere elektronische interfaces waar goederen worden aangeboden voor verkoop, zonder verdere tussenkomst bij de levering.

Deze nadere uitwerking is mede het resultaat van het overleg dat de Europese Commissie met het bedrijfsleven (waaronder de grotere elektronische interfaces) heeft gevoerd; ook met andere stakeholders heeft afstemming en verkenning plaatsgevonden (zoals CFE Tax Advisers Europe waarin het RB vertegenwoordigd is).

Invoerregeling voor zendingen met verwaarloosbare waarde

Bij afstandsverkoop vanuit een derdelandsgebied of een derde-land zal naast het belastbare feit van de levering van de goederen aan de consument in de lidstaat van verbruik ook sprake zijn van het belastbare feit in invoer in de lidstaat waar de goederen ten invoer worden aangegeven.

De thans bestaande btw-vrijstelling voor de invoer van goederen waarvoor aanspraak op vrijstelling van douanerechten bestaat wordt gewijzigd; de vrijstelling komt te vervallen voor goederen die onder de regeling afstandsverkoop vanuit een derdelandsgebied of een derde-land vallen²¹.

Voor deze afstandsverkoop wordt een nieuwe vrijstelling bij invoer geïntroduceerd mits de Invoerregeling wordt gehanteerd en bij invoer het individuele btw-identificatienummer aan de douane in de lidstaat van in-

voer wordt verstrekt. Het gaat dan om het individuele btw-identificatienummer dat specifiek en uitsluitend voor toepassing van de Invoerregeling aan de ondernemer wordt toegekend²².

Het gaat hier om een regeling met een geheel nieuwe opzet binnen het btw-stelsel. In essentie wordt onder de Invoerregeling:

- de verschuldigde btw ter zake van de invoer vrijgesteld;
- de verschuldigde btw ter zake van de levering aan de consument die in de lidstaat van verbruik verschuldigd is, door toepassing van de techniek van de OSS in de lidstaat van identificatie aangegeven en voldaan (de Invoerregeling staat dan ook bekend als: iOSS).

Wie kunnen de Invoerregeling toepassen?

De regeling staat open voor elke in de EU gevestigde ondernemer die afstandsverkoop van uit derdelandsgebieden of derde-landen ingevoerde goederen verricht; derhalve ook voor de elektronische interface die op grond van de fictie wordt geacht de goederen zelf te hebben ontvangen en geleverd.

De ondernemer kan een tussenpersoon aanstellen die hem voor deze regeling vertegenwoordigt bij de uitvoering daarvan, mits deze tussenpersoon in de EU is gevestigd. Die mogelijkheid tot vertegenwoordiging bestaat ook voor de niet in de EU gevestigde ondernemers²³.

Belastbaar feit en fictie

De betreffende afstandsverkoop worden bij toepassing van de Invoerregeling geacht plaats te vinden op het

tijdstip waarop de betaling is aanvaard. Op dat tijdstip is de omzetbelasting verschuldigd²⁴.

Alleen verschuldigde btw

De Invoerregering heeft, net als de Unieregeling, uitsluitend betrekking op de ter zake verschuldigde btw. Eventuele voorbelasting dient via de speciale regeling voor het terugvragen van buitenlandse btw te worden gerealiseerd. Dat wordt slechts anders indien de ondernemer zich in een andere lidstaat moet identificeren voor activiteiten die niet onder de Invoerregering vallen.

Administratieve verplichtingen

De ondernemer die van de Invoerregering gebruik maakt, alsmede de aangewezen tussenpersoon, dient een zodanige administratie te voeren dat alle onder de Invoerregering vallende handelingen zodanig zijn vastgelegd dat iedere lidstaat van verbruik in staat wordt gesteld de juistheid van de meldingen te kunnen bepalen. Beiden ontvangen een uniek 'individueel' btw-identificatienummer specifiek voor toepassing van de regeling²⁵. Op dit nummer zullen de meldingen worden gedaan. Deze administratie moet elektronisch beschikbaar

kunnen worden gesteld en dient tien jaren te worden bewaard²⁶.

Nederlandse implementatie en te verwachten uitvoeringsproblemen

Hoewel de implementatie van de Richtlijnen in de EU door de huidige situatie al is verplaatst van 1 januari naar 1 juli 2021, zal in Nederland deze implementatie met beperkingen in de beschikbare IT-omgevingen plaatsvinden. De benodigde infrastructuur zal op een later moment (2023/2024) pas beschikbaar komen en daarvoor zal een tijdelijke infrastructuur worden gebruikt en de nodige arbeidskracht worden ingezet (het zogeheten 'Noodspoor').

Nederlandse ondernemers doen er verstandig aan zich tijdig, het liefst direct na 1 april 2021, aan te melden voor het gebruik van de Unieregeling (OSS) en/of de Invoerregering (iOSS). Bij de meldingen zal een deel van de werkzaamheden door de Belastingdienst handmatig worden uitgevoerd. Rekening moet worden gehouden met vertragingen in de verwerking van de gegevens en de uitwisseling met andere lidstaten. <<<

Noten

- 1 Onder consumenten vallen particulieren, alsmede rechtspersonen niet-ondernemers, mits zij geen intracommunautaire verwervingen verrichten dan wel voor minder dan € 10.000 aan intracommunautaire verwervingen in het kalenderjaar hebben, zie artikel 1a, lid 2 Wet OB'68.
- 2 Richtlijn (EU) 2017/2455 van de Raad van 5 december 2017, Pb L 348/7.
- 3 Richtlijn (EU) 2019/1995 van de Raad van 21 november 2019, Pb L 310/1.
- 4 Richtlijn (EU) 2017/2455, considerans, punt 6.
- 5 Waarmee ik overigens niet wil zeggen dat ook het Nederlandse aangiftebiljet wel wat verbeteringen zou kunnen gebruiken. Zo kan het huidige suppletie-model, dat als informatieverplichting is neergezet, naar mijn mening zo worden ingeruild voor correcties over eerdere tijdvakken op de btw-aangifte. In enkele andere lidstaten is dat een gebruikelijke werkwijze om ondernemers in staat te stellen correcties aan te geven. De buitenwettelijke 'goedkeuring' om een correctie op een btw-aangiftetijdvak tot een bedrag van € 1.000 op de eerstvolgende btw-aangifte te mogen aangeven beschouw ik als een beperkte en informele tegemoetkoming.
- 6 De btw-vrijstelling bij invoer van goederen ziet op kleine zendingen met een intrinsieke waarde van niet meer dan € 22.
- 7 Artikel 2a, lid, onderdeel w Wet OB'68 (nieuw). De bepaling geldt ook als de leverancier slechts indirect tussenkomt bij het vervoer of de verzending van de goederen.
- 8 Dit drempelbedrag geldt niet alleen voor deze afstandsverkoop van goederen maar omvat ook de B2C diensten aan consumenten in andere lidstaten die zijn aangewezen in artikel 6h Wet OB'68 (elektronische diensten, telecommunicatiediensten alsmede radio- en televisieomroepdiensten). Ondernemers die beide soorten prestaties verrichten moeten het totaalbedrag van de daarmee behaalde omzet toetsen aan het drempelbedrag.
- 9 De Europese Commissie publiceert regelmatig een 'bijgewerkt' overzicht van de tarieven in de lidstaten (https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_nl.htm).
- 10 De btw-melding dient te worden gedaan voor het einde van de kalendermaand volgende op het betreffende kalenderkwartaal, artikel 28sd, lid Wet OB'68 (nieuw).
- 11 Artikel 3c Wet OB'68 (nieuw).
- 12 Artikel 3c, lid 2 Wet OB'68 (nieuw).
- 13 Artikel 5d Wet OB'68 (nieuw).
- 14 Artikel 2a, lid 2, onderdeel x Wet OB'68 (nieuw).
- 15 Artikel 2a, lid 1, onderdeel f Wet OB'68).
- 16 Artikel 3c, lid 1 Wet OB'68 (nieuw).
- 17 Met als nadeel dat degene die aansprakelijk wordt gehouden voor de bij invoer verschuldigde btw de consument kan zijn, ook al heeft die een prijs betaald waarin de btw reeds is begrepen. De consument kan veelal bij de gevestigde elektronische interfaces dan compensatie geregeld krijgen.
- 18 De goederen worden geacht niet te zijn verzonden of vervoerd door de toewijzing van de vervoersbeweging aan de levering van de elektronische interface, dientengevolge is de plaats van de levering van de leverancier buiten de EU gelegen op grond van het bepaalde in artikel 5, lid 1, onderdeel b Wet OB'68.
- 19 Voor een nadere bespreking van de platformfictie in verband met de commissairfictie verwijs ik naar het artikel van Professor dr. A. J. van Doesum in het Weekblad Fiscaal Recht (WFR 2020/210).
- 20 Uitvoeringsverordening (EU) 2020/194 van de Commissie van 12 februari 2020, Pb. L40/114; alsmede de nadere toelichting in de Explanatory Notes van de Europese Commissie van september 2020, te vinden op: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/vatecommerceexplanatory_notes_30092020.pdf
- 21 Artikel 21, lid, onder a Wet OB'68 (nieuw).
- 22 Artikel 28tf Wet OB'68 (nieuw).
- 23 Deze non-EU ondernemers kunnen zich ook zelf aanmelden voor de Invoerregering als zij in een derde-land gevestigd zijn dat een overeenkomst met de EU heeft gesloten voor wederzijdse bijstand. De praktijk laat thans echter zien dat deze ondernemers ervoor kiezen om een tussenpersoon aan te stellen.
- 24 Artikel 28tc Wet OB'68 (nieuw).
- 25 Voor het gebruik van deze individuele btw-identificatienummers en mogelijk misbruik van de regeling door niet in de EU gevestigde ondernemers: zie de brief van de NOB van september 2020 en de beantwoording op vragen over het daarin aangegeven misbruik de Nota naar aanleiding van het nader verslag van 3 februari 2021.
- 26 Artikel 28tn Wet OB'68 (nieuw).

De noodzaak van een kritische massa

Dr. Bart Snels

Bart Snels is Tweede Kamerlid voor Groen Links, hij houdt zich bezig met financiën.

Wat maakt een goede belastingadviseur? Het lijkt een haast filosofische vraag die ver weg staat van de Haagse snelkookpan waarin financiële woordvoerders van de verschillende politieke partijen hun werk doen. Niemand anders dan de beroepsgroep zelf kan immers het beste inschatten wat professionele excellentie betekent en welke normen en vereisten het kaf van het koren scheiden.

Toch zijn er goede redenen waarom de politiek zich de laatste tijd steeds vaker over deze vraag buigt. De vraag is ook maatschappelijk en politiek relevant. Ik maak me zorgen over de kwaliteit van het fiscale debat in Nederland en de rol die een aanzienlijk aantal belastinghoogleraren daar nu in vervult. Burgers en politici verwachten van fiscale experts (en zeker hoogleraren belastingrecht) dat deze met onafhankelijkheid en wetenschappelijke autoriteit spreken over een ingewikkeld maar belangrijk vakgebied. Dat staat in schril contrast met een realiteit waarin we niet kunnen vertrouwen op de onafhankelijkheid van belastingwetenschappers.

Dat komt niet omdat ik belastingwetenschappers zelf niet vertrouw, maar omdat het haast een norm is geworden dat belastingwetenschappers ook commerciële nevenbelangen hebben. Uit mijn recente onderzoek ('Wetenschappers in dienst van de Zuidas') blijkt dat bijna drie kwart van de Nederlandse hoogleraren belasting- en ondernemingsrecht naast de universitaire baan ook werkzaam is bij een belastingadvieskantoor. Geregeld hebben deze mensen daarnaast ook nog een wirwar van functies bij lobbyorganisaties en in de rechterlijke macht. Dat geeft prestige en aanzien. Kennis is immers macht.

En precies daar ontstaat een democratisch probleem. Door de mengeling van academische en commerciële belangen ontstaat het risico dat belastingprofessoren niet langer in staat zijn onafhankelijk een fiscale positie in te nemen – met name als die tegen het klantbelang indruist. Er zijn bekende voorbeelden waarbij het schuurt, zoals rondom de afschaffing van de dividendbelasting en de nieuwe faillissementswet. Maar ik merk het ook achter de schermen van de fiscale politiek, op meer en minder subtiele wijze. Daarmee lopen we het risico dat er in het door experts gevoede democratische fiscale debat een *bias* sluipt naar het bevoordelen van het belang dat de belastingadviseur vertegenwoordigt. En dat is niet altijd het democratische belang.

In mijn onderzoek doe ik een reeks van aanbevelingen, gericht op onder andere universiteiten, de NOB en het kabinet. Ik richt mij in dat onderzoek niet direct tot jullie, als belastingadviseurs van het mkb. En toch ga ik hier met jullie het gesprek aan. Eén van de redenen dat er in de belastingadvieswereld van het grote zakenleven zoveel academische en commerciële vermenging is, is dat belastingwetenschappers oprecht zeggen te geloven dat ze hierdoor zowel een betere professor als partner zijn. Dat ze dat geloven, geloof ik graag. Maar of het ook klopt? Gegeven de politieke zorgen die ik heb over het fiscale debat zit precies daar mijn twijfel. En daarmee is de vraag wat een goede belastingadviseur maakt, ook een politieke.

Er is behoefte aan meer kritische massa. Aan fiscale experts die zonder last of ruggespraak het politiek-fiscale debat voeden. Die onafhankelijk de VVD adviseren over het vestigingsklimaat en de SP over ongelijkheid. En die hun rol als adviseur niet enkel interpreteren in termen van fiscale optimalisatie. Zodat een goede belastingexpert niet alleen iemand is die de fiscale druk zo dicht mogelijk richting nul kan brengen, maar ook iemand die de andere positie inneemt. Met een nieuw perspectief komt. Kritisch is, op zichzelf en anderen. En het niet nalaat dat openlijk te ventileren. Daar is ons democratische fiscale debat enkel bij gebaat. Ik nodig jullie van harte uit daar onderdeel van te zijn. <<<

Avontuur

Negentig jaar geleden werd het Register Belastingadviseurs opgericht, althans een rechtsvoorganger. Bestuursvoorzitter Fons Overwater dook in de geschiedenis van onze vereniging en liet zich inspireren tot een kort verhaal.

Mr. drs. Fons Overwater RB

Fons Overwater is bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs en lid van de redactieraad van Het Register

Centraal Station Utrecht, 12 maart 1931, 9.45 uur in de morgen. In de wachtkamer eerste klas zit een goedgeklede heer in een van de leren fauteuils. Hij draagt een gleufhoed en een lange grijze jas met een bijpassende geruite wollen sjaal. Hoewel het voorjaar nadert, is het buiten nog winters koud.

De man drinkt een kopje koffie en bladert in een krant. Het is de ochtendeditie van het Algemeen Handelsblad, die hij bij het overstappen op het Centraal Station in Amsterdam heeft gekocht. Naast hem staat een leren akentas, met trechtervormige rimpelingen naar de sluiting in het midden die ontstaan door een te volle inhoud.

Hij leest snel wat koppen; over de vele sneeuwongevallen gisteren in Amsterdam: een tiental auto-ongelukken, een autobus die een agent had aangereden die vervolgens naar het ziekenhuis moest, en over de Amsterdamse woningmarkt waar in februari 532 woningen bijgekomen zijn, zodat het totaal nu op 201.399 uitkomt.

Op pagina vijf valt zijn oog op wat hij zoekt: nieuws over belastingen! Het artikel heeft als koptekst: dividend- en tantiëmebelasting. Hij leest de tussentekst, kennelijk een samenvatting van het artikel eronder: 'Een burgerlijke maatschap is niet een vereeniging als bedoeld in art. 1 der wet op de dividend- en tantiëmebelasting.' Dat klopt alvast, denkt hij en leest verder.

'Een belastingmedewerker schrijft ons: Aan de dividend- en tantiëmebelasting zijn volgens art. 1 der betreffende wet onderworpen de uitdeelingen der binnen het Rijk gevestigde naamloze vennootschappen, commanditaire vennootschappen op aandelen, coöperaties en andere vereenigingen. Blykens een in de Beslissing in Belastingzaken opgenomen arrest van den Hoogen Raad van 25 Juni 1930 heeft eens iemand gepoogd een gewone burgerlijke maatschap te doen rekenen tot de groep „andere vereenigingen”, bedoeld in ovengevoemd art. 1. Om zijn denkbeeld ingang te doen vinden, had belanghebbende aangevoerd dat het hier betrof een maatschap op aandelen. Weliswaar was de vorm gekozen van een burgerlijke maatschap, doch aan dien vorm moest niet te veel waarde worden gehecht Naar zijn oordeel viel deze

maatschap onder de vereenigingen van art. 1 en waren haar uitdeelingen aan de dividendbelasting onderworpen, terwijl van de gereserveerde winst geen belasting behoefde te worden betaald.

De Hooge Raad, in deze quaestie uitspraak doende, gaf als zijn oordeel te kennen, dat de raad van beroep op gronden die zijn beslissing konden dragen feitelijk had beslist, dat de betreffende onderneming een burgerlijke maatschap was. Terwyl ook volgens dit hoogste rechtscollege een burgerlijke maatschap niet was een vereeniging in den zin van art. 1 der wet op de D. T. B. Belanghebbende's vlieger is dus niet opgegaan.'

Hij kan een glimlach niet onderdrukken. Hij is al lang op de hoogte van deze uitspraak, maar was vooral benieuwd naar de kwaliteit van de berichtgeving in deze gerenommeerde krant. De niet bij naam genoemde belastingmedewerker kent hij namelijk maar al te goed. Het is Du Toy van Hees, belastingconsulent bij zijn boekhoudkantoor in Leiden en tevens docent belastingen aan het Instituut voor Handelswetenschappen. Wel jammer dat Du Toy het standpunt van de heer inspecteur in het krantenartikel niet opgenomen had, maar hij zal hem daar straks op aanspreken.

De stationsklok wijst vijf voor tien. Het is tijd om naar de uitgang voor de tramhalte te gaan. Daar zal hij Du Toy van Hees en Van der Lelie ontmoeten om gezamenlijk naar de notaris aan de Maliebaan te gaan. Ze gaan niet met de tram want het is slechts tien minuten lopen. Hij ziet de heren al staan.

'Heren, goedemorgen, hoe was de reis? Hebben jullie de krant van vanmorgen al gelezen?'

Du Toy: 'Ja alles verliep ondanks de kou en de sneeuw voorspoedig. De auto heb ik geparkeerd achter het station. Ik ben veel te bang dat het koetsverkeer ertegen aanrijdt.'

Van der Lelie: 'Fijn dat we een en ander hebben kunnen combineren. De examens van het Instituut in de nieuwbouw van de Korenbeurs waren gisteren goed verlopen. Statistiek is sinds de invoering van de Wet op het Statistiekrecht echt een zeer gewilde cursus geworden! Ik heb nog reclame gemaakt voor het vak van belastingconsulent en 41 prospectussen uitgedeeld. Daar komt vast wat

uit! Vorig jaar was in de nieuwbouw een jaarbeurs. Dat ziet er allemaal prachtig en modern uit. Van deze locatie kunnen we zeker nog honderd jaar gebruik maken voor examens, en wellicht ook voor de tijd dat we mondelinge cursussen gaan geven. Overigens beschikt Hotel Terminus, waar ik vannacht geslapen heb, ook over goede vergaderzaaltjes waar we vergaderingen kunnen houden.'

De man: 'Kom we gaan op weg. Hé, en Du Toy, waarom schreef je niets over het standpunt van de heer inspecteur in de krant?'

Du Toy: 'Dat deed ik opzettelijk. Vlak voordat we moesten verschijnen voor den Hooge Raad lispelde de inspecteur 'deugniet' naar me. Ik verwonderde me over die aantijging. Ik vroeg hem om een verklaring en hij verklaarde zijn opmerking met de mededeling dat ik argumenten verzor om onder een rechtvaardige heffing uit te komen.

BOND VAN BELASTINGCONSULENTEN.

Te Leiden is de gewone algemeene ledenvergadering gehouden van den Bond van Belastingconsulenten. De voorzitter memoreerde in zijn openingswoord, dat de vereeniging na een bestaan van ruim één jaar — zij is opgericht op 12 Maart 1931 — reeds over een eigen orgaan beschikt: „Het Maandblad voor Belastingrecht”.

De Bestuursvoorzitter, de heer D. v. d. Lelie, was aan de beurt van aftreden en stelde zich niet meer herkiesbaar. Met algemeene stemmen werd in zijn plaats gekozen de heer mr. A. A. H. du Toy van Hees. Daar deze meende, dat zijn nieuwe functie niet verenigbaar was met die van voorzitter van den Raad van Toezicht, trad hij als zoodanig af. Ter vervulling van zijn plaats en van nog een andere vacature werden resp. met nagenoeg algemeene stemmen tot voorzitter en lid van den Raad van Toezicht benoemd de heeren mr. dr. A. Spanjer te 's Gravenhage en C. A. Verhey, accountant te Wageningen.

Het aantal gewone leden bedroeg 1 Aug. jl. 46; het aantal adspirant-leden 59. Vrijwel alle leden zijn toegelaten na het door den Bond vereischte diploma voor Belastingconsulent te hebben behaald.

Het Vaderland staat en letterkundig nieuwsblad, 12 augustus 1932

Mijn mond viel open van verbazing. Ik besloot hem te negeren. En tijdens de zitting had hij toch niets anders te melden dan dat de wet duidelijk was. Voor straf heb ik zijn naam niet genoemd omdat ik hem de eer van een gewonnen procedure daarbij publiekelijk onthoudt.'

Algemeen Handelsblad, 10 november 1930

Toy van Hees (A. A. H. du), Organisatie, doel en streven van den Bond van belastingconsulenten. [Oegstgeest, Secretariaat van den Bond van belastingconsulenten (Louise de Colignylaan 18)]. 1933. 80. (15). fl. 0.50.

— Verzameling onzer belastingwetten. Tekstuitgave. 2e dr. (Handelswetenschappelijke bibliotheek. No. 16—18). Leiden, Handelswetenschappelijke bibliotheek. 1933. 80. (332). fl. 4.—; geb. fl. 5.—.

— Verzameling van Nederlandsche wetten. Tekstuitgave. 2e dr. (Handelswetenschappelijke bibliotheek. No. 29—32). Leiden, Handelswetenschappelijke bibliotheek. 1934. 80. (619). fl. 4.25; geb. fl. 5.25.

Adres bond en geschriften Du Toy

Aan het Instituut voor Handelswetenschappen, Johan de Wittstraat 151—153 Leiden, is ingesteld een schriftelijke leergang voor

Belastingconsulent

onder leiding van acad. gevormde docenten en opleidend voor de examens van den Bond van Belastingconsulenten.

Prospectus en inlichtingen omtrent examens kosteloos.

De Standaard, 29 april 1931

De man: ‘Goede zaak Du Toy, inspecteurs moeten ons echt eens een keer serieus gaan nemen. Ons vak bestaat nu immers al ruim 10 jaar. Met dank aan collega Loyens. En juist daarom zijn we hier nietwaar?’

Bij het notariskantoor worden de drie heren naar een wachtkamer gebracht. De man legt zijn aktentas met veel aplomb op tafel, ritsst deze demonstratief open en haalt een boekwerkje tevoorschijn. ‘Kijk Du Toy, de nieuwste druk 1931 van jouw boek de Verzameling onzer belastingwetten! Gaan we straks veel van verkopen aan de studenten!’ Ik blijf het een briljant idee van je vinden om alle belastingwetten in een bundel tezamen te brengen. Eigenlijk zouden we die straks elk jaar gratis aan onze leden moeten verstrekken. Maar dat is misschien wat voor als we de kas op orde hebben.’

Van der Lelie: ‘Als het allemaal gaat lukken, dat moeten we nog zien. Weliswaar is de belangstelling voor het vak van belastingconsulent groot, maar er zijn ook kapers op de kust. Gelukkig hebben wij wel een voorsprong: er is een ervaren geldschietter onder ons, we hebben een panaklare opleiding bij het Instituut van Handelswetenschappen, we hebben veel contacten met ervaren belastingconsulenten, we kunnen examens afnemen én we hebben auteursrechten op boeken over belastingzaken. Het grootste gevaar zit echter bij het Curatorium van minister De Geer. Als die nu een keer echt werk gaat maken van een wettelijke regulering van het beroep of de bescherming van de titel ‘Gecommitteerd Belastingconsulent’, zoals ze dat al in 1928 hadden beloofd, dan krijgen we een heel andere opzet voor ons initiatief. Dan blijven we vooral opleidingen doen en heeft een vereniging weinig toegevoegde waarde meer.’

De man: ‘Nou, daar ben ik het niet helemaal mee eens, Lelie, een vereniging kan ook bijdragen aan kwaliteitsverbetering, voor ondersteuning van de beroepsuitoefening en als gesprekspartner voor de belastingdienst. Of misschien wel de minister. Maar van notabelen die verbonden zijn aan het Curatorium moet ik geloven dat er schier onoplosbare problemen zijn. Vooral met accountants en makelaars die naast hun hoofdberoep ook belastingconsulent zijn. Die verzetten zich hevig tegen nóg een regulering, een tweede voor hen. En dan onze ministers De Geer en Donner, ze maken geen haast. Het Curatorium is niet bij machte om regulering af te dwingen, hoe graag het belastingconsulentenwezen dat ook zou zien gebeuren.’

Een deur gaat piepend open. Een kalende tengere man in donkergrijs kostuum heet hen welkom, stelt zich voor als de notaris en verzoekt hen mee te komen naar zijn spreekkamer. De notaris biedt koffie en sigaren aan, die zij graag accepteren.

De notaris: ‘Heren, vanuit het telegram van 11 januari heb ik begrepen dat u hier gekomen bent om een vereniging op te richten voor belastingconsulenten. Ik heb de

inhoud reeds met de weledelgestrenge heer Du Toy van Hees afgestemd en de vraag is of u er klaar voor bent om te tekenen. Maar voordat we daartoe overgaan wil ik graag nog een keer horen wat het belang is van uw initiatief. Het oprichten van een rechtspersoon is namelijk geen kleinigheid. Er zullen nog één of meer koninklijke besluiten aan te pas moeten komen om het te bekrachtigen. En er kan nog geëist worden dat er in de statuten aanpassingen plaats moeten vinden. Kunt u derhalve nog een keer vertellen waarom u een dergelijke vereniging wilt oprichten?’

De man: ‘Ja hoor, graag, we zijn ons er terdege van bewust wat de gevolgen van deze oprichting zal zijn. We beogen in ieder geval een vereniging op te richten waar aan alleen goed opgeleide belastingconsulenten lid van kunnen worden. Net zoals het Curatorium van De Geer voor ogen staat, al hebben we er geen fiducie meer in dat het Curatorium daar nog in zal slagen. De doelstelling van de vereniging is dan ook het afnemen van examens op het niveau zoals het Curatorium dat wenst, het verzorgen van publicaties op het gebied van belastingen en verzorgen van tuchtrecht. En we willen een verenigingsblad gaan uitgeven, maar dat laten we vallen onder publicaties. Lid kunnen worden uitsluitend diegenen die met goed gevolg de examens van de vereniging hebben afgelegd. Voormalig inspecteurs van de belastingdienst hoeven geen examens af te leggen.’

De notaris: ‘Allemaal eens heren? Zo is het namelijk ook in de statuten vormgegeven.’

Allen bevestigen de vraag met wat binnensmonds gompompel. De notaris laat de akte in drievoud rondgaan. Alle aanwezigen ondertekenen de akten, de notaris als eerste en Van der Lelie als laatste.

De notaris: ‘Nu nog het bestuur. Wie van u wordt voorzitter?’

De man: ‘We hebben besloten dat Lelie de eerste voorzitter wordt, en Du Toy wordt voorzitter van de Raad van Toezicht. Dat is overigens voor nu een praktische invulling en tijdelijk bedoeld. Zodra we leden hebben gaan we daar het voltallig bestuur onder werven. En als het bestuur compleet is, gaan we een Raad van Toezicht vormen uit notabelen in ons vakgebied.’

De notaris: ‘Nou heren, wat een avontuur. Ik zal de oprichting en koninklijke goedkeuring ter hand nemen, en tevens de inschrijving regelen bij het Handelsregister. Zullen we een glaasje brandy nemen op de goede afloop en toosten op een mooie toekomst?’

Ze knikken alle drie instemmend. Het avontuur is begonnen. <<<

Dit verhaal is op ware feiten gebaseerd.

Historisch fiscaal materiaal

Fons Overwater, bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs en lid van de redactieraad van Het Register, beschrijft in een serie artikelen fiscale bijzonderheden uit het verleden.

Lucifersbelasting: vuurwerk!

Op 1 januari 1894 werd in Nederlands-Indië de Ordonnantie op den Lucifersaccijns van kracht. Dat was op zich niets bijzonders. In heel veel landen, zoals België en Duitsland, bestond toen ook een accijns op lucifers. Het was een periode waarin overheden tot het inzicht kwamen dat het slim was om, teneinde de staatskas te stijven, het verbruik van steeds meer goederen te belasten. En het instrumentarium daarvoor was het heffen van accijnzen. Hoe reageerde men daar op?

Allereerst kwamen de goede handelaren aan bod. Bij de invoering werden bestaande voorraden vrijgesteld van accijns. De pakhuizen puilden uit op 1 januari 1894 (vergelijk de pakhuizen in het VK op 1 januari jongstleden). Het heeft jaren geduurd voordat deze voorraden op waren. Daarna kwamen de fabrikanten met hun reactie. Zij gingen lucifers produceren met brandkopjes aan twee kanten, om daarmee de belastingdruk te halveren. Toen de wetgever dat repareerde, gingen ze lucifers produceren die je net als die Japanse weggooi-chopsticks in de lengte in tweeën kon breken om opnieuw de belastingdruk te halveren. Ook dat werd gerepareerd. Vervolgens werden er doosjes en andere verpakkingsmaterialen gehanteerd waarbij je onmogelijk kon zien hoeveel lucifers er in zaten. En belastingambtenaren kun je natuurlijk niet opdragen om lucifers te gaan tellen om te beoordelen of een doosje compliant is, toch? Uiteindelijk werd rond 1900 minutieus voorgeschreven hoe een doosje lucifers er uit moest zien: er kwamen voorschriften voor doosjes én lucifers (zoals we die nu nog kennen) en in aantallen per doosje (41 of 82 stuks in een doosje).

Vervolgens was het de beurt aan de foute handelaren, de smokkelaars. Die zorgden er overigens niet voor dat de opbrengst van de lucifersaccijns verdween, maar de opbrengsten stakten wel. De lucifersaccijns was op zijn retour. De volgende zware domper voor de lucifersaccijns kwam met de massafabricage van aanstekers in de jaren '30.

Op 12 maart 1931 werd het Register Belastingadviseurs opgericht, althans een rechtsvoorganger. In deze rubriek beschrijven we daarom in 2021 belastingen die destijds bestonden. Het zal niet verbazen dat er toen veel minder belastingen waren dan nu. Zo bestond bijvoorbeeld de omzetbelasting nog niet en moest ook de vennootschapsbelasting nog uitgevonden worden.

Het antwoord van de wetgever hierop was om deze aanstekers van zeer zware accijnsheffing te voorzien. Ook toen de handelaren in plaats van aanstekers alleen de vuursteentjes gingen importeren om deze in een aanstekerszelfbouwpakket aan te bieden kwam de wetgever in actie: losse vuursteentjes werden superzwaar belast. Uit krantenartikelen bleek dat de opbrengst hiervan altijd vrijwel nihil is geweest: nagenoeg alle vuursteentjes werden gesmokkeld.

In een laatste poging de opbrengsten van de lucifersaccijns te redden werd in 1935 een banderollensysteem als controlemiddel ingevoerd. Dat heeft bestaan tot 17 februari 1942 'omdat de oorlogssituatie het gevaar voor sluikhandel in lucifers vrijwel heeft uitgesloten'. Kennelijk werden boten en kuststreken in die periode goed gecontroleerd. De lucifersaccijns bleef gewoon bestaan. Tot wanneer heb ik niet kunnen achterhalen. <<<

Lucifersdoosjes met belastingbanderol uit Nederlands-Indië, verpakkingen voor 41 en 82 stuks.

India kent nog steeds een "Excise duty on matches".

Suriname kende ook lucifersbelasting.

*v.l.n.r. Peter Smink,
Leo Stevens en
Fons Overwater*

Directeur-generaal Belastingdienst Peter Smink:

‘Meer ruimte voor vakmanschap en fiscaliteit’

Verrassend vaak waren ze het met elkaar eens: directeur-generaal Belastingdienst Peter Smink, emeritus hoogleraar fiscale economie Leo Stevens en bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs Fons Overwater. Een verslag van een rondetafelgesprek over actuele thema's zoals minder bureaucratie, terugkeer naar de menselijke maat en het versterken van de onderlinge samenwerking.

Door Sandra van den Nieuwenhof | foto's: Herman Stöver

Ze spraken eerder met elkaar tijdens het webinar ‘Bouwen aan vertrouwen’ van de Vereniging van hogere ambtenaren van het ministerie van Financiën (VHMF), eind oktober vorig jaar. Dit gaf aanleiding om nog een keer bij elkaar te komen. Onlangs zaten directeur-generaal Belastingdienst Peter Smink, bestuursvoorzitter van het Register Belastingadviseurs (RB) Fons Overwater en emeritus hoogleraar fiscale economie Leo Stevens, tevens erelid van het RB, aan de grote tafel in de bibliotheek van het RB-kantoor om voor de tweede keer met elkaar van gedachten te wisselen.

Terzijde, ze hebben alle drie mkb-genen: Leo Stevens is de zoon van kleermaker, Fons Overwater komt uit een familie van groenteteboeren en de vader van Peter Smink was eveneens groenteteboer. ‘Mijn vader had een groentewinkeltje in de binnenstad van Amersfoort. Ik weet nog dat het spannend was als iemand van Belastingdienst kwam. Hij had ook angst voor de blauwe enveloppen. We moeten het zo inrichten dat mensen niet meer bang hoeven te zijn voor de blauwe envelop.’

Leo Stevens trapt af. ‘Er zijn op twee niveaus verbeteringen mogelijk in de relatie tussen de Belastingdienst en de belastingadviseurs: ten eerste op het institutionele en organisatorische niveau, waarbij de organisaties samenkomen en zich met elkaar afvragen: wat zijn onze organisatorische/institutionele problemen en hoe kunnen we elkaar helpen? En ten tweede op het niveau van de werkvloer: een belastingadviseur in een bepaalde regio moet kunnen weten met welke ambtenaar hij kan bellen om niet strak geformaliseerd een probleem of vraag te bespreken.’

Peter Smink: ‘Wij moeten veel actiever interne en externe signalen ophalen en er ook serieus voor zorgen dat er iets mee gebeurt. Organisaties zoals het Register Belastingadviseurs maar ook andere organisaties zijn de oren en ogen van de Belastingdienst in de maatschap-

pij. Ik weet ook zeker dat de beweging om die dialoog veel intensiever te maken nu zichtbaar gaat worden.’

Leo Stevens: ‘Jullie zijn een grote organisatie met veel deskundigheid in huis maar de neiging is toch te groot om de andere deskundigheid, namelijk de mensen die bij de klant aan tafel zitten en die jullie de informatie moeten geven die jullie nodig hebben, niet op een heel soepele en vertrouwenwekkende manier tegemoet te treden.’

Peter Smink: ‘We hebben natuurlijk met heel veel mensen en grote volumes te maken. Maar we willen wel een menselijk gezicht hebben bij de Belastingdienst. Dat kunnen we beter doen.’

Fons Overwater: ‘Dat gebeurt al wel bij horizontaal toezicht. Als je als advieskantoor onder horizontaal toezicht werkt, heb je een vaste contactpersoon. En medewerkers van dat advieskantoor kunnen die contactinspecteur benaderen voor de klanten die onder horizontaal toezicht vallen. Eigenlijk verdienen al onze leden een vaste contactpersoon, niet alleen degenen die onder HT werken.’

Leo Stevens: ‘Ik hoor vaak geluiden bij de Belastingdienst dat deze informele vormen van overleg veel tijd kosten en dat die tijd er niet is. Dat begrijp ik wel enigszins, maar het is wel een kortzichtige manier van denken, want juist door die contacten spaar je veel tijd uit. Je voorkomt dat men achteraf met tijdrovende problemen bezig moet zijn, die vermijdbaar waren. In jullie perceptie is preventie ook heel belangrijk, en dit soort menselijke gesprekken hebben al van nature die preventieve werking.’

Peter Smink: ‘Daar ben ik het mee eens en ik denk dat de balans in het verleden te ver is doorgeschoten naar efficiency en massale processen en daarmee is dit aspect wel eens uit het oog verloren.’

Drs. P.H. (Peter) Smink

Peter Smink (1965) is sinds 1 juni 2020 directeur-generaal Belastingdienst bij het ministerie van Financiën.

Voorafgaand aan zijn benoeming vervulde Peter Smink diverse functies bij Nuon en het moederbedrijf Vattenfall. Hij was bij Nuon Energy onder andere Chief Executive Officer en Chief Financial Officer. Eerder werkte hij bij KPN en PwC.

Peter Smink studeerde Bedrijfseconomie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Wat sprak je aan in deze functie?

‘De Belastingdienst is een heel belangrijke organisatie voor Nederland. Ik wilde graag iets doen wat maatschappelijk relevant is en veel maatschappelijker kun je het niet vinden. Ik heb ervaring met grote organisaties die veel klanten hebben en met processen die je moet veranderen. Daarnaast zat de Belastingdienst in zwaar weer. Dit waren ingrediënten waar ik graag mijn tanden in wilde zetten.’

Wat voor een organisatie trof je aan bij je aantreden?

‘Ik trof een organisatie aan waar heel veel toegewijde mensen werken die willen bijdragen aan Nederland. En die tegelijkertijd zijn aangeslagen over hoe ze in het toeslagendebeet worden neergezet door pers en politiek. Ze kunnen niet goed begrijpen waarom dingen die niet goed gaan worden uitvergroot en er geen aandacht is voor de vele zaken die wel goed gaan. De nuance in het publieke debat wordt gemist. Ze vinden het lastig dat ze in de hoek van discriminatie worden gezet. We willen heel hard aan verbeteringen werken. In het verleden is de dienstverlening, onder meer de bereikbaarheid, te veel uit het oog verloren omwille van de efficiency. Er is ook onvoldoende geïnvesteerd in ict. We willen terug naar de menselijke maat, burgers en bedrijven centraal zetten en meer luisteren. We hebben daar wel tijd voor nodig. Het is een grote organisatie met complexe processen. We zijn gebaat bij begrip en rust.’

De slogan ‘de beste Belastingdienst voor Nederland’ komen we de laatste tijd regelmatig tegen. Is dat wel een logische leus: er is toch maar één landelijke Belastingdienst?

‘De Belastingdienst die het beste bij Nederland past, bedoelen we hiermee.’

Fons Overwater: ‘Onder het mom van efficiency is een heleboel bureaucratie ontstaan. Bij aangiftebelastingen zoals de loonheffing en omzetbelasting hoeft de Belastingdienst niet heel veel te doen, behalve een bankrekening ter beschikking stellen, zodat het geld overgemaakt worden. Maar als je bijvoorbeeld ergens tegenaan loopt in de omzetbelasting, bijvoorbeeld je wilt weten of een paastukje onder laag of hoog tarief valt, moet je - als je de officiële weg volgt - eerst een formulier invullen om overleg aan te vragen. En de inspecteur beschikt vervolgens over een handboek van zestien pagina's over hoe hij die aanvraag moet behandelen. Binnen acht weken komt er dan een antwoord, maar dan is Pasen al lang voorbij. Ik wil gewoon iemand kunnen bellen en meteen antwoord krijgen.’

Peter Smink: ‘We hebben bepaalde bureaucratische zaken proberen op te lossen. We moeten en gaan echt naar al dit soort zaken kijken. We moeten de dialoog veel meer aangaan, zoals ik al eerder zei. Waar loop je tegenaan? En dan niet alleen luisteren, maar er ook iets mee gaan doen. Bij dit voorbeeld zijn er dan ongetwijfeld heel veel mitsen en maren. We moeten dan handelen vanuit het perspectief dat we de beste Belastingdienst voor Nederland willen zijn en de dienstverlening aan burgers en bedrijven centraal stellen. En ik ben niet de enige die dat zegt. Er zijn duizenden collega's bij de Belastingdienst die dat ook zo willen.’

Fons Overwater: ‘Dat klopt, als ik inspecteurs spreek voor mijn cliënten, kan ik het prima met hen vinden. Maar ze zijn gebonden, zeggen ze, ze kunnen gewoon niet anders opereren dan zoals is voorgeschreven. Echter, tot tien jaar geleden kon je op vrijdagmiddag om vier uur nog bellen naar een mobiel nummer van een inspecteur en kreeg je wel meteen antwoorden.’

Peter Smink: ‘Ik herken het. Die bereikbaarheid is ook iets waar we heel hard aan werken. Maar ook dat kost tijd.’

Leo Stevens: ‘Bij onduidelijkheden in de wet- en regelgeving zijn belastingadviseurs gebaat bij een Belastingdienst die bereid is hun deskundigen op de werkvloer de kans te geven in samenspraak met de belastingadviseur tot een duidelijke beslissing te komen. En achteraf kan blijken dat die onjuist is geweest en voor de toekomst moet worden aangepast. Die flexibiliteit hoort bij professionaliteit en maakt het vak ook extra boeiend. Waar nodig en mogelijk moet de belastingambtenaar rechtszekerheid bieden. De Belastingdienst moet een rechtsstatelijk-empathische dienst worden.’

Peter Smink: ‘De Belastingdienst moet inderdaad een nog meer empathische dienst worden. We moeten onze mensen de mogelijkheid geven om empathisch te zijn. Ik weet dat de collega's empathisch zijn, maar we moeten de vakkundigheid van medewerkers meer ruimte geven; meer ruimte dus voor vakmanschap en fiscaliteit.’

Leo Stevens: ‘Rechtsstatelijkheid en empathie dreigen containerbe-
grippen te worden. Bij rechtsstatelijkheid gaat het om de wijze
waarop de staatsmachten wetgeving, uitvoering en rechterlijke
macht met elkaar omgaan en hoe ze onderling hun werkprocessen
vormgeven. Als directeur-generaal krijg je de vraag hoe jouw organi-
satie invulling geeft aan die rechtsstatelijkheid. En vervolgens moet
de uitvoerend ambtenaar die visie toepassen in een concrete situa-
tie, en dan is empathie belangrijk. De invulling moet niet alleen
worden vormgegeven naar de bewoordingen van de wet maar ook
naar de bedoeling van de wet. En dan kom je op het spannende ter-
rein waarin je zegt: “Zo gaan we met elkaar om, de wetstoepassing
moet deugen.” Dat is de bredere bestuurlijke verantwoordelijkheid
die een ambtenaar moet nemen.’

Peter Smink: ‘Helemaal mee eens, we moeten rechtsstatelijk han-
delen en ons als Belastingdienst aan alle wet- en regelgeving hou-
den. Daarbinnen heb je vrijheden en dan komen vakmanschap en
de menselijke maat naar boven. De menselijke maat is overigens een
abstract begrip, vind ik. Wat is de menselijke maat? Ik vertaal het
met: behandel een ander zoals je zelf behandeld wilt worden. Dat
geeft richting.’

Leo Stevens: ‘Binnen de Belastingdienst bestaat er vrees voor prece-
dentwerking. Dat is echter een verkeerde invalshoek. Als je de fei-
ten goed vaststelt, de motiveringen die tot je besluit hebben geleid
in het dossier duidelijk weergeeft en je hebt er met je collega’s over
gesproken omdat je je natuurlijk bewust moet zijn van de eenheid
van beleid, hoeft je daar niet bang voor te zijn. De rechtstoepassing
moet niet willekeurig worden, maar je neemt gewoon in dit geval
die beslissing. Dan is er geen rechter die in een ander geval het ge-
lijkeheidsbeginsel toepast. Je moet gewoon overtuigend duidelijk
hebben gemaakt waarom dit geval een bijzonder geval is.’

Peter Smink: ‘Daar ben ik het ook mee eens. Ik denk dat het te ma-
ken heeft met veiligheid en cultuur. We moeten ons veilig voelen
om op basis van vakmanschap besluiten te nemen.’

Fons Overwater: ‘Vroeger maakte je met een inspecteur daar ook
gewoon afspraken over. Een inspecteur met vrees voor precedent-
werking, zei dan: “Ik wil wel akkoord gaan, maar dan moet je wel
zwart op wit zetten dat dit een uniek geval is.” Dat was geen pro-
bleem.’

Leo Stevens: ‘De rechter maakt ook een verschil tussen recht, fei-
ten en andere omstandigheden. Dus ik zie daar geen probleem. En
dan komen we weer bij het grote belang van vakmanschap.’

Peter Smink: ‘Het vakmanschap moet veel sterker worden onder-
streept, ook de vaardigheden. Het is een stapeling van zaken: vak-
manschap, vaardigheden, structuur en mandaten. En daar zijn we
ook mee bezig. Vakmanschap is één van de dingen waar we echt op
focussen. Er wordt hard aan gewerkt, maar ook dat kost tijd. En de
huidige periode is niet heel makkelijk, je ziet elkaar niet en oplei-
dingen moeten per video en zo.’

Fons Overwater: ‘De geluiden om een wettelijke basis onder hori-
zontaal toezicht te leggen worden steeds sterker om zo nog meer fis-
caal dienstverleners over de streep te trekken om mee te doen. En
dat zal de overall compliance ten goede komen. Als je ook maar klei-

ne incentives geeft, al is het alleen maar bij wijze van spreken een
contactpersoon - wat heel belangrijk is voor een fiscaal dienstverle-
ner - is er al heel veel meer mogelijk.’

Peter Smink: ‘Het horizontaal toezicht is recentelijk verscherpt,
versterkt en doorontwikkeld.’

Leo Stevens: ‘Je moet degenen die meedoen het gevoel geven dat
het verstandig is om mee te doen en dat het niet alleen voor de fis-
cus en maatschappij beter is, maar ook voor henzelf. Dat besef is nu
te zwak. Je moet de *freeriders* het gevoel geven dat op deze manier
ook expertise en opsporingskwaliteit vrijgeroosterd worden en dat
die natuurlijk naar de zwakke plekken in de samenleving gaan. En
dat is dan géén discriminatie. Daar heb je zelfs geen wettelijke basis
voor nodig. Het zijn immers geen gelijke gevallen. Degene die mee-
doet aan horizontaal toezicht, verplicht zich tot een bepaalde aan-
pak die veel meer vertrouwen waardig is en de rest niet. En als daar
twijfels over zijn, kan het veiligheidshalve wettelijk vastgelegd wor-
den, maar mijns inziens is dat niet nodig.’

Fons Overwater: ‘Het hoeft inderdaad niet, maar het zou het veel
makkelijker maken, denk ik. Maar als er ook aanpalende maatreg-
len komen om degenen die niet juist handelen vaker te controleren,
is dat inderdaad al een indirecte stimulans.’

Leo Stevens: ‘Ik zou best willen bepleiten dat je niet alle fiscaal
dienstverleners over één kam moet scheren. Je kunt onderscheid
maken tussen gesprekspartners die de Belastingdienst als professio-
nele ketenpartners kan beschouwen en wie niet. Dat onderscheid
kan gerechtvaardigd zijn op basis van tuchtrechtelijke minimumei-
sen. De fiscaal dienstverleners die bij de rechter staan te foeteren te-
gen de Belastingdienst, zoals je nu in de jurisprudentie regelmatig
tegenkomt, voldoen niet aan de status die ketenpartnerschap recht-
vaardigt.’

Fons Overwater: ‘Ik ben daar ook helemaal voor. We hebben het
over een landschap van ongeveer 22.000 adviseurs, van wie er
12.000 onderworpen zijn aan regels, van het RB of de NOB. Mijn
punt is: er zijn 10.000 ongeorganiseerde belastingadviseurs en die
hebben dezelfde rechten maar beduidend minder plichten dan de
professionals die georganiseerd zijn. Hoe kunnen we dat oplossen?
Wij zien bijvoorbeeld een mogelijkheid om het beconnummer als
kapstok te gebruiken om een waterscheiding tot stand te brengen
tussen georganiseerde professionals en niet-georganiseerden.’

Peter Smink: ‘Een interessante visie. Dit laat ook zien dat we de
dialoog veel intensiever moeten doen en kijken waar we gezamen-
lijke belangen hebben.’

Fons Overwater sluit af met een laatste vraag. ‘Staatssecretaris Vijl-
brief wil track & trace voor post invoeren, maar is de praktijk niet
veel meer gebaat bij het afschaffen van postverplichtingen en die te
vervangen door digitale communicatie?’

Peter Smink: ‘De Belastingdienst volgt het beleid om steeds meer
digitaal te gaan werken en daarmee dus ook het verminderen van
het aantal poststukken. Burgers blijven het recht houden om op
papier hun zaken met de Belastingdienst te doen, dus papier zal
blijven.’ <<<<

Belastingdienst doet proef met Meldpunt voor fiscaal dienstverleners

De Belastingdienst zet stevig in op verdere intensivering en verbetering van de samenwerking met fiscaal dienstverleners. Een van de activiteiten is het opzetten van een Meldpunt. Peter-Paul Aalbers, directeur Belastingdienst MKB, en John van Erp, programmamanager van het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners, vertellen waarom intensivering van de samenwerking met fiscaal dienstverleners belangrijk is en hoe de plannen van de Belastingdienst eruitzien.

Zeker 75% van de ondernemers en 25% van de particulieren doet voor fiscale aangelegenheden een beroep op een fiscaal dienstverlener. Fiscaal dienstverleners leveren hiermee een goede en belangrijke bijdrage in het ondersteunen van burgers en bedrijven in het nakomen van hun fiscale verplichtingen. 'We hechten dan ook veel belang aan de samenwerking met fiscaal dienstverleners die we overigens als prettig en constructief ervaren', stelt Peter-Paul Aalbers, directeur Belastingdienst MKB. Het versterken van deze samenwerking is dan ook een van de focuspunten in het Jaarplan MKB van de Belastingdienst. Het Jaarplan MKB helpt de Belastingdienst om te werken aan modernisering en versterking van het toezicht, te blijven voldoen aan de verwachtingen van ondernemers en fiscaal dienstverleners en tegelijkertijd de continuïteit in de processen te borgen. Om de samenwerking met fiscaal dienstverleners te versterken ontwikkelde de Belastingdienst een Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners.

Een voorbeeld van verbetering van de samenwerking is een proef met een Meldpunt voor wederzijdse aandachtspunten. Fiscaal dienstverleners hebben aangegeven dat zij hier behoefte aan hebben. Zodra een casus spoed vereist is en de beschikbare contacten en kanalen geen oplossing bieden, kunnen fiscaal dienstverleners via dit Meldpunt een beroep doen op een medewerker van een FD-team MKB. Fiscaal dienstverleners werken zelf mee in deze pilot.

Meerjarenvisie Belastingdienst

De doelstelling van de Belastingdienst is op doeltreffende wijze uitvoering geven aan de wet- en regelgeving, opdat burgers en bedrijven bereid zijn hun fiscale verplichtingen vrijwillig na te komen. Deze doelstelling is verwoord in de Meerjarenvisie van de Belastingdienst. In de Meerjarenvisie brengt de Belastingdienst zijn activiteiten en beoogde doelen in beeld. Bij het positief beïnvloeden van de regelnaleving (compliance) door burgers en bedrijven hoort ook het aanspreken en betrekken van partijen die een rol spelen in de belastingzaken van burgers en bedrijven, zoals brancheverenigingen, softwareleveranciers en intermediairs, waaronder fiscaal dienstverleners. Fiscaal dienstverleners nemen een bijzondere plaats in, omdat grote groepen burgers en met name bedrijven zich door hen laten vertegenwoordigen. Zij nemen deel aan de interactie tussen Belastingdienst en belastingplichtigen. Daarom worden fiscaal dienstverleners dan ook genoemd in de Rijksbegroting en in de jaarcontracten van de Belastingdienst. Samenwerken met fiscaal dienstverleners draagt bij aan de doelmatige uitvoering van de Belastingdienst. Door kennisdeling met fiscaal dienstverleners kunnen bijvoorbeeld fouten in aangiften worden voorkomen. Ook kan aangepast toezicht mogelijk zijn, waarbij de Belastingdienst steunt op de toegepaste kwaliteit van de fiscaal dienstverlener in de aangifteketen. De Belastingdienst MKB investeert in de relatie met fiscaal dienstverleners voor verbetering van de regelnale-

ving door de klanten van de fiscaal dienstverlener en voor het verbeteren van de (administratieve) processen.

Verbeteren dienstverlening

Voor de versterking van de samenwerking met fiscaal dienstverleners heeft de Belastingdienst een Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners ontwikkeld. 'Dit meerjarenplan is een blauwdruk voor onze aanpak zowel op het verbeteren van onze dienstverlening als op het toezicht', aldus Aalbers. 'We investeren in het opbouwen en onderhouden van relaties met fiscaal dienstverleners. Als er goede wederzijdse contacten zijn, weet je tijdig wat er speelt en kun je bijsturen als dat nodig blijkt te zijn.' Als voorbeeld noemt hij de telefonische benadering van de Belastingdienst van 4.500 fiscaal dienstverleners aan het begin van de coronacrisis. De Belastingdienst vroeg hoe het met de fiscaal dienstverleners ging in de lockdown. Lukte het om klanten te helpen? En hoe ging het contact met de Belastingdienstmedewerkers, die immers ook vanuit huis werkten? In de telefoongesprekken informeerde de Belastingdienst fiscaal dienstverleners over de fiscale steunmaatregelen van het kabinet en vroeg of de fiscaal dienstverleners knelpunten ervoeren of bepaalde informatie misten. 'We zagen toen vaak dezelfde vragen terugkomen', zegt John van Erp, programmamanager van het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners van de Belastingdienst. 'Die legden we voor aan onze landelijke Vaktechniek. Vervolgens hebben we de antwoorden snel online gezet op ons Forum Fiscaal Dienstverleners. Dat werd zeer gewaardeerd.' Bij het signaleren en vroegtijdig aanhangig maken van onduidelijkheden rondom de coronamaatregelen speelden de leden van het Register Belastingadviseurs (RB) volgens Van Erp een belangrijke rol. Ook vertelt hij dat de 'coronabelactie' weer eens duidelijk maakte hoe belangrijk het is om fiscaal dienstverleners nadrukkelijk te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen. 'Waar zien zij kansen? Welke knel-

Overleg met fiscaal dienstverleners vindt vooral online plaats. In 2020 waren er diverse online overlegsessies met koepelorganisaties en fiscaal dienstverleners die niet bij een koepel zijn aangesloten. In 2021 zijn ook weer diverse overlegmomenten gepland.

Directeur-generaal Belastingdienst Peter Smink: 'Het RB is voor ons een belangrijke ketenpartner'

'We betrekken fiscaal dienstverleners bij de ontwikkeling van onze dienstverlening en uitvoeringsprocessen om zo goed mogelijk aan te sluiten op hun belevingswereld en behoeften', zegt Peter Smink, directeur-generaal Belastingdienst. 'Nederland telt ruim 20.000 fiscaal dienstverleners. Samen bedienen zij zo'n 75% van de 2,7 miljoen ondernemers. De Belastingdienst wil graag dat ondernemers uit zichzelf vol-

doen aan hun fiscale verplichtingen. Door een goede samenwerking met fiscaal dienstverleners kunnen we dat gedrag stimuleren.'

Volgens Smink is het Register Belastingadviseurs (RB) een belangrijke ketenpartner van de Belastingdienst. 'Het RB en Belastingdienst hebben er samen belang bij dat de samenwerking en processen in alle opzichten optimaal verlopen.'

Smink: 'De Belastingdienst heeft de ambitie de beste Belastingdienst voor Nederland te worden. Een sterkere focus op dienstverlening is daarbij belangrijk. Daar werken we samen met de fiscaal dienstverleners aan. Dat zie je terug in de activiteiten van ons Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners.'

punten voorzien zij als wij een bepaalde procedure voorstellen?'

Drukbezochte online platforms

Samenwerking tussen Belastingdienst en fiscaal dienstverleners is niet nieuw. Het succesvolle Forum Fiscaal Dienstverleners is hier een voorbeeld van. Ruim 20.000 fiscaal dienstverleners nemen hieraan deel. Op dit online forum werken fiscaal dienstverleners en de Belastingdienst samen aan actueler en informeler contact. In een besloten omgeving kunnen zij elkaar ontmoeten en kennis delen. Fiscaal dienstverleners met een beconnummer kunnen hieraan deelnemen. Medewerkers van hetzelfde kantoor kunnen met het beconnummer een account aanmaken. Ook het Forum Salaris en het Forum Horizontaal Toezicht zijn online platforms waar fiscaal dienstverleners en salarisprofessionals hun informatie halen. Daarnaast organiseert de Belastingdienst al jaren expertsessies, netwerkbijeenkomsten en de Intermediardagen. Ruim 15% van de deelnemers aan de Intermediardagen 2020 was lid van het RB.

In het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners komen al deze activiteiten terug. 'We willen de contactmomenten verder uitbreiden en beter benutten', zegt Van Erp. 'Met het Meerjarenplan beogen we niet het wiel opnieuw uit te vinden, maar we willen veranderingen en verbeteringen planmatig, gestructureerd en samen met fiscaal dienstverleners aanpakken.' Koepelorganisaties het RB en de NOB laten periodiek onderzoek doen naar

Peter-Paul Aalbers, directeur Belastingdienst MKB (links): 'We hechten veel belang aan de samenwerking met fiscaal dienstverleners' (rechts) John van Erp, programmamanager MFD

de relatie tussen fiscaal dienstverleners en de Belastingdienst. Voor de Belastingdienst leveren deze onderzoeken waardevolle informatie op. 'In het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners pakken we de verbeterpunten op met thema's zoals bereikbaarheid, kennis en mogelijk nog meer thema's. Binnen het Meerjarenplan is nu eerst aandacht voor de bereikbaarheid van de Belastingdienst-medewerkers', aldus Van Erp.

Positief beïnvloeden

Het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners heeft tot doel de prominente rol van de fiscaal dienstverlener in de fiscale processen zo effectief mogelijk te bedienen en te benutten. 'Fiscaal dienstverleners vervullen een wezenlijke rol in het verbeteren van de compliance van MKB-ondernemers', zegt Aalbers. Van Erp vult aan: 'Fiscaal dienstverleners kunnen hun klanten, de burgers en bedrijven, positief beïnvloeden. Voor de Belastingdienst is dat belangrijk. Wij willen maximaal gebruikmaken van de meerwaarde; één fiscaal dienstverlener heeft vele klanten. Zo kan het nalevingsniveau worden verbeterd. Bovendien willen we de voorkant van het toezicht versterken. Als het aan de voorkant goed gaat, hoeven we achteraf niet te corrigeren.'

In het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners staat versterking van de driehoek ondernemer – fiscaal dienstverlener – Belastingdienst centraal. Bij de Belastingdienst is het draagvlak voor intensivering van de samenwerking met fiscaal dienstverleners groot. Geregeld vindt strategisch overleg plaats tussen de Belastingdienst en koepel-

organisaties van fiscaal dienstverleners, zoals het RB. Begin 2021 werden afspraken gemaakt over een zogenoemd verbindingsoverleg Fiscaal Dienstverleners voor de uitvoeringsdirecties van het ministerie van Financiën en de Belastingdienst. Aalbers: 'Doel van dit overleg is dat bestuurders van organisatieonderdelen van de Belastingdienst elkaar informeren over trajecten waarin wordt samengewerkt met fiscaal dienstverleners.' Op deze wijze wordt de Belastingdienst zich nog meer bewust van de meerwaarde van de fiscaal dienstverlener binnen de aangifteketen. Hierdoor wordt de samenwerking gemakkelijker en effectiever.

De coronacrisis maakt live bijeenkomsten lastig of zelfs onmogelijk. Daarom vindt overleg met fiscaal dienstverleners vooral online plaats, meestal via het platform Webex. 'Gelukkig werkt dat goed', zegt Van Erp. In 2020 vonden diverse online overlegsessies plaats, waaronder twee online panels voor koepel- en belangenorganisaties en drie voor fiscaal dienstverleners die niet bij een koepel zijn aangesloten. Voor 2021 zijn er ook diverse overlegmomenten gepland. Hier wordt gesproken over actuele thema's en over de voortgang van het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners. De eerste online overlegmomenten in 2021 vonden plaats op 11 februari.

Bereikbaarheid

Het eerste thema van het Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners is de bereikbaarheid van de Belastingdienst. Dit komt rechtstreeks voort uit de behoeften

van fiscaal dienstverleners. Het RB en de NOB lieten in 2019 voor de vierde keer een onderzoek uitvoeren onder hun leden naar de bereikbaarheid van de Belastingdienst. Van Erp: 'De score was onder de maat en er was sprake van een neerwaartse trend. Dit willen we verbeteren.' Momenteel werken het programmeerteam Meerjarenplan Fiscaal Dienstverleners, fiscaal dienstverleners en hun koepelorganisaties – waaronder het RB – samen aan de uitwerking van initiatieven die de onderlinge samenwerking versterken. Medio februari 2021 werd in online sessies onder andere gesproken over het thema bereikbaarheid. Op dit punt zijn al verschillende stappen gezet. Sinds oktober 2020 is de infographic bereikbaarheid beschikbaar. Dit is een hulpmiddel voor fiscaal dienstverleners bij het kiezen van het juiste kanaal voor vragen of informatie voor hun cliënten. Fiscaal dienstverleners kunnen ervaringen en ontbrekende contactmomenten melden via meerjarenplan.fd@belastingdienst.nl.

De pilot met het Meldpunt voor wederzijdse aandachtspunten zal ook de bereikbaarheid vergroten. Fiscaal dienstverleners geven aan dat ze behoefte hebben aan een dergelijk Meldpunt. Om de bereikbaarheid van medewerkers te verbeteren wordt ook doorschakeling van en naar mobiele telefoons geregeld. Daarnaast worden actuele contactgegevens in brieven en e-mails vermeld.

Ook het delen van statusinformatie over klanten tussen de Belastingdienst en gemachtigde fiscaal dienstverleners kwam bijvoorbeeld aan de orde tijdens de online sessies tussen Belastingdienst, fiscaal dienstverleners en hun koepels. Fiscaal dienstverleners vinden 'system-to-system' uitwisselen van informatie de beste oplossing. Deze mogelijkheid is er nog niet. De Belastingdienst verstuurt en deelt deze informatie nu nog niet consequent en gaat sturen op het consequent delen van deze informatie die van belang is voor de fiscaal dienstverlener. Hierdoor krijgen fiscaal dienstverleners meer zicht op de voortgang van deze processen. In lijn met eerdere verzoeken van fiscaal dienstverleners is de Belastingdienst gestart met het digitaliseren van de fysieke formulieren voor interactie met de Belastingdienst. Voor de Helpdesk Intermediairs geldt dat fiscaal dienstverleners met een bereikbaarheid van meer dan 90% geen knelpunten meer ervaren.

Terwijl de activiteiten om de bereikbaarheid te verbeteren doorgaan, start de voorbereiding van het thema kennis. Koepelorganisaties en fiscaal dienstverleners hebben aangegeven wat zij verwachten van de Belastingdienst als het gaat om het delen van vakinhoudelijke informatie. <<<

Teksten zijn aangeleverd door de Belastingdienst

Horizontaal toezicht interessanter voor fiscaal dienstverlener en zijn klanten

In de afgelopen tijd zette Belastingdienst MKB een belangrijke stap in het vernieuwen van het horizontaal toezicht voor fiscaal dienstverleners in het mkb. Hiermee wordt horizontaal toezicht interessanter voor de fiscaal dienstverlener en zijn klanten. De Belastingdienst werkte de vernieuwingen in nauwe samenwerking met koepelorganisaties van fiscaal dienstverleners uit. Aan het project 'doorontwikkelen horizontaal toezicht' nam tevens het RB deel.

Wat zijn nu die veranderingen waarmee de fiscaal dienstverlener te maken krijgt? Eind januari lieten ruim 700 deelnemers – vertegenwoordigers van koepelorganisaties en fiscaal dienstverleners die reeds deelnemen – zich voorlichten over de veranderingen die horizontaal toezicht in de komende tijd te wachten staan. Door de

vernieuwingen is horizontaal toezicht interessanter geworden voor fiscaal dienstverleners die weliswaar lid zijn van een koepelorganisatie maar nog geen gebruik maken van horizontaal toezicht. Een belangrijk punt van de vernieuwing die de potentiële fiscaal dienstverlener over de streep kan trekken om deel te nemen, is differentiatie. Dit punt komt tegemoet aan de wens van de fiscaal dienstverlener om het toezicht meer af te stemmen op het daadwerkelijk verrichte werk.

De belangrijkste wijzigingen van horizontaal toezicht op een rij:

- differentiëren van het toezicht op 3 niveaus
- procesafspraken bij agree to disagree
- fast tracks voor aangiften en bepaalde verzoeken

- verwachtingen expliciteren en de gevolgen van het niet voldoen
- fiscaaldienstverlenersconvenanten met een looptijd van 5 jaar
- versterken van de eenheid van uitvoering
- meer transparantie over het proces horizontaal toezicht – fiscaal dienstverlener

Webinar terugkijken?

Op het Forum HT (<https://ht.pleio.nl/>) vind je een toelichting op de belangrijkste wijzigingen van het horizontaal toezicht.

Heb je het webinar van eind januari gemist of wil je het nog eens op je gemak terugkijken? Je kunt het webinar - alsnog - bekijken via deze link.

Aandelenfusie als instrument voor herstructurering

Een aandelenfusie is een prettig en eenvoudig te realiseren instrument om boven een bestaande bv een (top)holding te plaatsen. In dit eerste deel van een praktijkgerichte drieluik over instrumenten voor herstructurering komen alle aspecten van de aandelenfusie aan bod.

Mr. Eric van Uunen RB
Eric van Uunen is
vennoot bij Marree
& Van Uunen
Belastingadviseurs
te Oisterwijk

Als een directeur-grootaandeelhouder (dga) boven zijn bestaande bv(structuur) een nieuwe holding wil plaatsen, kan hij de zgn. 'aandelenfusie' toepassen. Daartoe richt hij een nieuwe bv op (dat wordt de nieuwe holding) en stort ter volstorting van het aandelenkapitaal in die nieuwe holding de aandelen in de oude bv. Normaal gesproken leidt dat tot ab-heffing omdat die dga aandelen in zijn eigen bv vervreemdt, maar onder voorwaarden geldt hiervoor de fiscale doorschuiffaciliteit van de aandelenfusie. Het charmante van deze faciliteit is dat hij zo eenvoudig in de uitvoering is. De aandelenfusie kan vaak als eenvoudig maar effectief instrument bij de herstructurering van een bv-structuur worden ingezet. In dit praktijkgerichte artikel wil ik mkb-adviseurs aanzetten tot nadenken over het creatief inzetten van de aandelenfusie bij herstructureringen bij hun eigen klanten. Het is het eerste deel van een drieluik: in Het Register 2021, nr. 3 behandel ik op gelijke wijze de bedrijfsfusie als herstructureringsinstrument en in Het Register 2021, nr. 4 de uitzakking binnen de fiscale eenheid vennootschapsbelasting.

Wat houdt een aandelenfusie in?

Omschrijving

Een aandelenfusie kan als volgt worden omschreven: een bv verwerft een zodanig bezit aan aandelen in een andere bv, tegen uitreiking van eigen aandelen, dat zij meer dan de helft van de stemrechten in laatstgenoemde bv kan uitoefenen.

Een lastige omschrijving, maar simpel gezegd ziet de basisfiguur er als volgt uit:

- natuurlijk persoon X houdt aandelen in een bv, hierna te noemen 'Werkmij BV';
- hij richt een nieuwe bv op, hierna te noemen 'Holding BV', waarvan de aandelen worden geplaatst bij X;
- de stortingsplicht op de aandelen in Holding BV be-

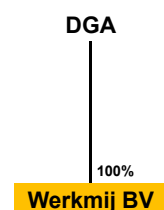
staat uit de inbreng van de aandelen die X in Werkmij BV houdt;

- waarbij de wettelijke eis geldt dat Holding BV een stemmeerderheid in de algemene vergadering van Werkmij BV krijgt.

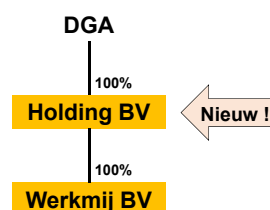
Voor de goede orde, 'Holding BV' hoeft niet per se een nieuw opgerichte bv zijn, het mag ook een bestaande bv zijn.

Voorbeeld 1:

Oude situatie:

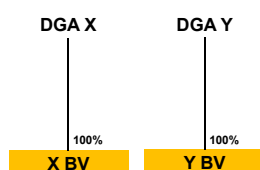
Nieuwe situatie:

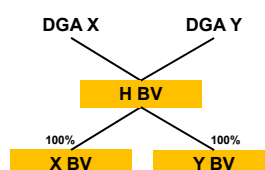
Het woord 'aandelenfusie' is hier verwarrend omdat het ogenschijnlijk niet op een fusie lijkt. Maar de aandelenfusie kan ook voor andere situaties worden ingezet, waarbij wel sprake is van het van samensmelten van ondernemingen.

Voorbeeld 2:

Oude situatie:

Nieuwe situatie:

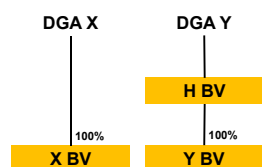

In voorbeeld 2 houdt X alle aandelen in X BV en Y alle aandelen in Y BV. X en Y richten samen H BV op. Dit kwalificeert als een dubbele aandelenfusie: H BV verwerft de

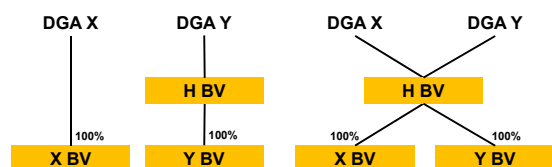
aandelen in X BV en in Y BV tegen uitreiking van eigen aandelen bij X en bij Y, waarna H BV meer dan de helft van het stemrecht in X BV en in Y BV krijgt (namelijk 100%). Zie hier hoe via een gefacilieerde aandelenruil de ondernemingen X en Y bijeenkomen onder de gemeenschappelijke H BV.

Voorbeeld 3:

Oude situatie:

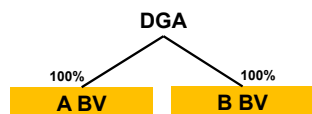
Nieuwe situatie:

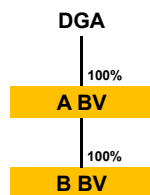
In voorbeeld 3 houdt X direct alle aandelen in X BV en Y indirect alle aandelen in Y BV via zijn holding H BV. H BV verworft de aandelen in X BV tegen uitreiking van eigen aandelen bij X, waarna H BV meer dan de helft van het stemrecht in X BV krijgt. Ook dit kwalificeert als een gefacilieerde aandelenfusie. Zie hier weer hoe via een gefacilieerde aandelenruil de ondernemingen X en Y bijeenkomen onder de gemeenschappelijke H BV.

Voorbeeld 4:

Oude situatie:

Nieuwe situatie:

In voorbeeld 4 houdt de dga direct alle aandelen in A BV én direct alle aandelen in B BV. In A BV zit een onroerende zaak, die wordt verhuurd aan B BV, waarin de materiële onderneming wordt uitgeoefend. Door emissie van één aandeel A BV bij de dga tegen inbreng van de aandelen B BV via een aandelenfusie, worden beide bv's bijeengebracht.

Plaats in de wetgeving

De aandelenfusie is opgenomen in art. 3.55 Wet IB 2001. In lid 1 is voor de winstgenieter bepaald dat hij het voordeel uit de vervreemding van aandelen in het kader van een aandelenfusie niet in aanmerking hoeft te nemen. Opdat de claim voor de fiscus niet verloren gaat, dient de winstgenieter de verworven aandelen te boek te stellen voor dezelfde boekwaarde als de vervreemde aandelen. Overigens komt een aandelenruil bij IB-ondernemers zelden tot niet voor.

De doorschuifregeling geldt echter ook voor ab-houders. Een ab-houder mag op grond van art. 4.41, lid 1 Wet IB 2001 het voordeel uit vervreemding van aandelen in het kader van een aandelenfusie als bedoeld in art. 3.55 Wet IB 2001 buiten aanmerking laten. Ter behoud van de claim wordt bij de ab-houder de verkrijgingsprijs van de

verworven aandelen gesteld op de verkrijgingsprijs van de vervreemde aandelen, aldus art. 4.42, lid 1 Wet IB 2001.

Op grond van schakelbepaling art. 8, lid 1 Wet VPB 1969 geldt de aandelenfusie ook in de vennootschapsbelasting. Dat is in de praktijk belangrijk als een moeder-vennootschap een belang van minder dan 5% van het geplaatste kapitaal in een dochtervennootschap heeft, waardoor de deelnemingsvrijstelling niet geldt. Ook dan wordt de boekwaarde van de vervreemde aandelen doorgeschoven naar de verkregen aandelen.

Ten slotte is er nog het ab-verzamelbesluit. In onderdelen 5.6 en 5.7 daarvan zijn ook bepalingen opgenomen over de aandelenfusie.

In het vervolg van dit artikel ga ik vooral uit van de mogelijkheden van de aandelenfusie voor de ab-houder, zoals in bovengenoemd voorbeeld 1, als instrument voor herstructureren.

Voor- en nadelen

Voordelen

Een aandelenfusie is naast de bedrijfsfusie, de uitzakking binnen een fiscale eenheid en de juridische fusie en splitsing een instrument voor herstructureren in het mkb. Zij is vooral handig om fiscaal gefacilieerd een holdingstructuur te creëren.

Het eerste en belangrijkste voordeel is dat de oude bv, Werkmij BV, exact dezelfde vennootschap was, is en blijft. Daar verandert helemaal niets. Er wordt eenvoudigweg een nieuwe Holding BV boven de oude Werkmij BV geplaatst. In geval van een bedrijfsfusie waarbij de onderneming uitzakt tegen uitreiking van aandelen is dat niet het geval. Ofwel:

- alle nummers van de bv blijven gelijk, zoals btw-nummer, loonheffingnummer, RSIN en KvK-nummer;
- geen overdracht van activa en passiva naar een nieuwe bv. Dus ook geen vergunningen omzetten, debiteuren overdragen, kentekens van auto's bij de RDW omzetten, enzovoort;
- geen contracten omzetten naar een nieuwe bv. Alle contracten lopen gewoon door: arbeidscontracten, huurcontracten, leasecontracten, leverancierscontracten, contracten met afnemers, verzekeringscontracten en financieringscontracten met banken.

Kortom: Werkmij BV blijft Werkmij BV. Eenvoud troef! En daar wordt de klant vrolijk van. Sterker nog, dat is waar hij eigenlijk om vroeg: 'Ik heb een bestaande Werkmij BV en wil daar graag een nieuwe Holding BV boven'. En wat smeren wij fiscalisten hem vervolgens regelmatig aan? Een uitzakking waardoor hij juist een nieuwe Werkmij BV krijgt en zijn hele onderneming moet laten uitzakken van de oude bv (die daarna Holding BV wordt) naar een nieuwe werkmaatschappij. En wij vinden het vervolgens heel gewoon dat hij daar nog voor betaalt ook. Betalen voor iets waar hij niet om vroeg... Bij een aandelenfusie krijgt de klant wel waar hij om vraagt: een nieuwe Holding BV boven zijn bestaande Werkmij BV. Klant helemaal blij.

Een tweede belangrijk voordeel betreft de bedrijfsopvolgingsregeling in de schenk- en erfbelasting. Toepassing van de BOR bij een bv kent een aantal voorwaarden, zoals:

- 1 de bv dient een onderneming te exploiteren (ondernemingseis);
- 2 de schenker moet de aandelen minstens vijf jaar in zijn bezit hebben (bezitseis). Bij overlijden is die termijn één jaar;
- 3 de verkrijger moet de aandelen minstens vijf jaar na de verkrijging houden en de bv moet de onderneming minstens vijf jaar na de verkrijging voortzetten (voortzettingseis).

Een inbreng van aandelen in het kader van een aandelenfusie wordt voor de BOR niet als vervreemding aangemerkt. Noch voor de bezitseis, noch voor de voortzettingseis. En dat betekent bijvoorbeeld het volgende:

- als een dga al meer dan vijf jaar de aandelen in Werkmij BV in zijn bezit heeft en hij past een aandelenfusie toe, mag hij toch onmiddellijk na die aandelenfusie de aandelen in Holding BV wegschenken met toepassing van de BOR, ook al voldoet hij voor de aandelen in Holding BV zelf nog niet aan de bezitseis van vijf jaar;
- als iemand de aandelen in Werkmij BV minder dan vijf jaar geleden met de toepassing van de BOR heeft verkregen, mag hij toch die aandelen via een aandelenfusie vervreemden aan Holding BV, mits hij de voortzettingstermijn van vijf jaar daarna maar via Holding BV volmaakt.

Maar er zijn nog meer voordelen:

- 1 eventuele latente schadeclaims en andere aanspraken blijven in Werkmij BV achter. De nieuwe Holding BV is een 'cleane' bv;
- 2 een aandelenfusie is betrekkelijk eenvoudig te realiseren:
 - a oprichting van een bv;
 - b levering van aandelen ten titel van inbreng;
- 3 waarderingssissues spelen niet of nauwelijks. Daar kom ik later op terug; en,
- 4 er geldt in beginsel geen vervreemdingstermijn voor de aandelen die Holding BV in Werkmij BV verkrijgt. Ook daar kom ik later op terug.

Nadeel

Een praktisch nadeel is dat alles wat er in Werkmij BV zit, daar na een aandelenfusie nog steeds zit. Terwijl dat zaken kunnen zijn die in Holding BV thuishoren, vanwege aansprakelijkheidsbeperkingen en de overdraagbaarheid van de onderneming via de aandelen Werkmij BV. En dat betekent opschonen. Ook daar kom ik op terug.

Fiscale faciliteit bij aandelenfusie voor AB-houder

Als een natuurlijk persoon aandelen in zijn eigen bv vervreemdt, is hij aanmerkelijkbelangheffing verschuldigd over de vervreemdingswinst, ofwel over het verschil tussen de vervreemdingsprijs van die aandelen en de verkrijgingsprijs.

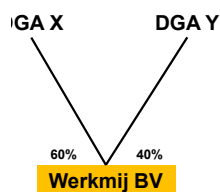
Als die vervreemding van ab-aandelen plaatsvindt in het kader van een aandelenfusie is er op verzoek geen ab-heffing verschuldigd. De fiscale verkrijgingsprijs van de geëmitteerde aandelen door Holding BV wordt dan gesteld op de fiscale verkrijgingsprijs van de aandelen van Werkmij BV. In zoverre wordt de ab-claim doorgeschoven. Na de aandelenfusie kan men een beschikking ex art. 4.36 Wet IB 2001 vragen met de vaststelling van de fiscale verkrijgingsprijs van de nieuwe aandelen. Bij een aandelenfusie kan als tegenprestatie voor de levering van de aandelen Werkmij BV naast de verkrijging van aandelen Holding BV ook een bedrag in contanten worden geclaimd, een zgn. bijbetaling. Maar pas op, die bijbetaling is altijd belast met ab-heffing. Daardoor bestaat in de praktijk de tegenprestatie doorgaans alleen uit geëmitteerde aandelen. Wil de transactie kwalificeren als een aandelenfusie, dan mag de bijbetaling sowieso niet hoger zijn dan 10% van de nominale waarde van de uitgereikte aandelen.

Stemmeerderheid in algemene vergadering

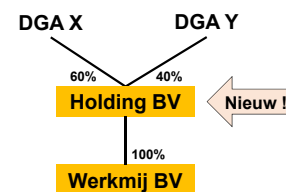
Na de aandelenfusie dient Holding BV een meerderheid van zeggenschap in de algemene vergadering in Werkmij BV te hebben, aldus art. 3:55, lid 2, onderdeel a en art. 3:55, lid 3 Wet IB 2001. Ofwel, méér dan 50% zeggenschap. Deze toets vindt plaats bij de bv die de aandelen verwerft en niet bij de aandeelhouders die de aandelen inbrengen. Dat betekent voor de praktijk bij meerdere aandeelhouders het volgende. Als één Werkmij BV twee aandeelhouders heeft, bijvoorbeeld X met 60% en Y met 40%, kan X wel een aandelenfusie toepassen. Zijn personal holding krijgt immers met 60% een stemmeerderheid in de algemene vergadering van Werkmij BV. Maar Y kan dit niet, zijn personal holding krijgt maar 40% stemrecht.

Wel kunnen X en Y samen een nieuwe gemeenschappelijke Holding BV oprichten, waarbij die Holding BV alle aandelen in Werkmij BV verwerft. En Holding BV emitteert aandelen bij X en Y in dezelfde verhouding als zij in Werkmij BV hadden.

Oude situatie:

Nieuwe situatie:

De stemrechteis betreft immers de meerderheid van stemmen in de algemene vergadering die de Holding BV dient te hebben in Werkmij BV.

Let erop dat een ongelijke en dus onzakelijke ruilverhouding in zijn algemeenheid met zich meebrengt dat de aandelenfusiefaciliteit op die grond niet kan worden verleend, zie HR 25 oktober 2000. De waarde van de te verkrijgen aandelen moet voor een aandeelhouder over-

eenstemmen met, althans niet lager zijn dan, de waarde van de te vervreemden aandelen. De verhouding die X en Y in dit voorbeeld hadden in Werkmij BV moet dan ook gelijk zijn aan de verhouding die X en Y krijgen in Holding BV.

Zakelijke overwegingen

Algemeen

Een aandelenfusie mag niet in overwegende mate zijn gericht op het ontgaan of uitstellen van belastingheffing, aldus art. 3.55, lid 4, onderdeel b Wet IB 2001. De fusie wordt, tenzij het tegendeel aannemelijk wordt gemaakt, geacht in overwegende mate te zijn gericht op het ontgaan of uitstellen van belastingheffing als de fusie niet plaatsvindt op grond van zakelijke overwegingen. De wetgever noemt daarbij herstructurering en rationalisering van actieve werkzaamheden van de bij de fusie betrokken rechtspersonen als voorbeelden van zakelijke overwegingen.

Het moet gaan om zgn. ondernemingsmotieven en niet om aandeelhoudersmotieven. Bij twijfel over het bestaan van zakelijke overwegingen kan tevoren op grond van art. 3.55, lid 7 Wet IB 2001 een beschikking worden gevraagd, met de mogelijkheid van bezwaar en beroep.

Vervreemdingstermijn

Op zich kent de aandelenfusie geen vervreemdingstermijn, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de bedrijfsfusie en een uitzakking binnen een fiscale eenheid. Ofwel:

- als een natuurlijk persoon directe aandelen in Werkmij BV vervreemdt: ab-heffing;
- maar als hij eerst via een aandelenfusie een Holding BV boven zijn oude Werkmij BV plaatst, en later verkoopt die nieuwe Holding BV de aandelen Werkmij BV: geen ab-heffing;
- die ab-heffing wordt pas manifest als die natuurlijk persoon later de aandelen in Holding BV (fictief) vervreemdt.

Dat riekt naar mogelijkheden tot oneigenlijk gebruik: in plaats van de aandelen in Werkmij BV verkopen, eerst via een aandelenfusie een holdingstructuur creëren waarna de holding via de deelnemingsvrijstelling de aandelen onbelast kan verkopen. Als alleen dat het oogmerk van de aandelenfusie is, is niet voldaan aan het zakelijkheidsvereiste. De aandelenfusie heeft dan maar één motief, een aandeelhoudersmotief: uitstel van ab-heffing.

Maar wanneer slaagt een beroep op de aandelenfusie en wanneer niet? Als een aandelenfusie als enige doel heeft het voorkomen van ab-heffing door een verkoop te realiseren via de deelnemingsvrijstelling, is sprake van het zodanig uitstellen van belasting dat strijd met doel en strekking van de aandelenfusie ontstaat. Maar een voorgenomen verkoop hoeft de toepassing van de aandelenfusie niet altijd in de weg te staan. Alleen moeten dan wel zakelijke overwegingen voor de aandelenfusie aannemelijk worden gemaakt.

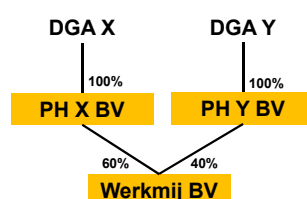
De crux is volgens de Hoge Raad verder het oogmerk bij

het aangaan van de obligatoire overeenkomst van aandelenfusie. Als het toen alleen maar de bedoeling was om de bv verkoopklaar te maken, en er is nog geen overeenkomst van doorverkoop van aandelen in beeld, is sprake van een gefaciliteerde aandelenfusie. Ook al meldt zich betrekkelijk snel daarna pardoos een koper.

Splitsing na aandelenfusie

Een interessante vraag is of na een aandelenfusie door twee aandeelhouders zoals hierboven beschreven, vervolgens die nieuwe gezamenlijke Holding BV juridisch gesplitst mag worden in twee personal holdings.

De nieuwe structuur ziet er na die splitsing dan als volgt uit:

Als dat bij de aandelenfusie al het voornemen was, ligt de Belastingdienst dwars. Men gaat in het kader van die juridische splitsing de aandelen weer vervreemden. Er ontstaat volgens de Belastingdienst strijd met het zakelijkheidsvereiste, in de zin dat aandelenfusie heeft plaatsgevonden uit aandeelhoudersmotieven in plaats van uit ondernemingsmotieven. Ook al geldt er formeel geen vervreemdingstermijn na een aandelenfusie. De zakelijkheidsvereiste wordt geschonden.

Maar als men nu een aandelenfusie toepast en zo een nieuwe gezamenlijke Holding BV creëert en een tijdje later wordt die gezamenlijke Holding BV juridisch gesplitst in twee personal holdings, en er is geen verband tussen beide herstructureringen aanwezig, is de aandelenfusie wel gefaciliteerd. Alleen is dan de vraag: wat is 'een tijdje later'? Wanneer wordt geacht dat er geen verband bestaat tussen beide herstructureringen? Geldt daarvoor überhaupt wel een termijn?

Dat de fiscus hier kien op is, is duidelijk. Want na de juridische splitsing heeft een personal holding geen meerderheid van de stemrechten in de algemene vergadering van Werkmij BV. Prevaleert dan het aandeelhoudersmotief boven het rationaliseren van de ideale bv-structuur als ondernemingsmotief? Mij dunkt van niet, omdat het via twee personal holdings prettiger ondernemen is dan met één gezamenlijke holding. Niet beredeneerd vanuit de aandeelhouders, maar juist vanuit de onderneming. Er zijn onmiskenbaar vanuit de onderneming rationale motieven om liever twee personal holdings te hebben in plaats van twee aandeelhouders/bestuurders die direct participeren in een gezamenlijke (Holding) BV. Het is dan naar mijn mening een herstructurering met een rationalisering van de actieve werkzaamheden, zoals:

- 1 overtoollige liquide middelen via dividenduitkeringen afscheiden van de risicosfeer in Werkmij BV naar de personal holdings, waarna elke holding zelf kan bepa-

len hoe zij met die middelen omgaat: uitkeren als dividend naar de achterliggende dga, laten fungeren als weerstandsvermogen voor de onderneming, zelf sparen of beleggen, terug uitlenen aan Werkmij BV, enzovoort. Zou er één gezamenlijke holding van beide aandeelhouders zijn, dan is er geen individuele beleggingsvrijheid meer, wat prohibitief kan zijn voor het uitdividen van de overvloedige liquide middelen uit Werkmij BV;

- 2 elke personal holding ontvangt haar eigen managementfee. En vervolgens bepaalt de personal holding zelf met haar eigen dga hoe zij dat doorverloont naar de dga: hoogte salaris, WKR-vergoedingen en -verstrekkingen, (externe) pensioenopbouw, enzovoort;
- 3 meer flexibiliteit in min of meer persoonsgebonden kosten, zoals de keuze van personenauto, representatiekosten, studiekosten en sponsorkosten;
- 4 meer eenvoud bij het toe- en uitreden van nieuwe bestuurders/aandeelhouders.

Allemaal ondernemingsmotieven, geen aandeelhoudersmotieven.

Maar de fiscus kan daar anders over denken. Door een aandelenfusie toe te passen onmiddellijk gevolgd door een juridische splitsing wordt feitelijk de stemrechteis omzeild, zal het weerwoord van de fiscus luiden. Hier is het laatste nog niet over gezegd.

Hier is het dan wellicht verstandig om vooraf zekerheid te krijgen door gebruik te maken van de mogelijkheid om tevoren een beschikking te vragen, ex art. 3.55, lid 7 Wet IB 2001.

Opschonen Werkmij BV

Een belangrijk nadeel van de aandelenfusie is dat alle activa en passiva van Werkmij BV daar blijven. Terwijl een aantal daarvan vanwege risicobeperking en de overdraagbaarheid van de aandelen Werkmij BV eerder in Holding BV thuishoren. En het verplaatsen van die activa en passiva binnen een bv-structuur is vaak geen sinecure.

Wat zijn dan aandachtspunten:

- als in Werkmij BV vastgoed zit, komt dit vastgoed na de herstructurering in de werkmaatschappij terecht. Het overdragen van het vastgoed naar Holding BV kan op zich wel, maar pas dan goed op:
 - i.g.v. stille reserves betekent het overdragen van het vastgoed heffing van vennootschapsbelasting. Dat kan alleen worden vermeden door een fiscale eenheid. En dat brengt extra sanctietermijnen met zich mee;
 - voor de overdrachtsbelasting kan een beroep worden gedaan op de interne reorganisatievrijstelling van art. 15, lid 1, onderdeel h WBR juncto art. 5b UBBR;
- als in Werkmij BV lijfrenteverplichtingen zitten, zitten die lijfrenteverplichtingen ook na de herstructurering in de werkmaatschappij. Of meer zorgvuldig gesteld: blijven die verplichtingen in Werkmij BV. Het

overdragen van lijfrenteverplichtingen van de ene bv naar een andere bv levert in deze situatie door art. 3.133, lid 2 Wet IB 2001 een fictieve afkoop van de lijfrenteaanspraken op, met als gevolg een heffing bij de dga van maximaal 49,5% inkomstenbelasting plus 20% revisierente over de waarde in het economische verkeer van de aanspraken;

- als in Werkmij BV pensioenverplichtingen zitten, blijven deze verplichtingen ook weer na de herstructurering in de werkmaatschappij. Het overdragen van pensioenaanspraken in eigen beheer van Werkmij BV naar Holding BV kan op zich wel, maar is in de praktijk lastig vanwege de hogere waarde in het economische verkeer van de pensioenverplichtingen ten opzichte van de fiscale boekwaarde;
- een oudedagsverplichting (ODV) kan wel zonder gevolgen worden overgenomen door Holding BV, en wel tegen fiscale boekwaarde. Want die wordt volgens onze staatssecretaris van Financiën geacht gelijk te zijn aan de waarde in het economische verkeer.

Ofwel: vooral als sprake is van vastgoed, lijfrente- of pensioenverplichtingen in Werkmij BV, is het verstandig om te kijken naar andere herstructureringsinstrumenten, zoals de bedrijfsfusie of een uitzakking binnen een fiscale eenheid. En ligt een aandelenfusie minder voor de hand.

Overdrachtsbelasting

Bij een aandelenfusie kan ook overdrachtsbelasting aan de orde komen, bijvoorbeeld in de volgende twee situaties:

- 1 Werkmij BV is een zgn. onroerende zaak rechtspersoon (OZR) in de zin van art. 4 WBR. Dan verkrijgt Holding BV aandelen in een OZR;
- 2 een OZR wordt door een aandelenfusie houdstervennootschap Holding BV. Daarnaast verkrijgt Holding BV aandelen in een bv waarin een onderneming wordt geëxploiteerd, tegen uitreiking van een aandeel in de OZR bij de aandeelhouder.

In het eerste geval is heffing van 8% overdrachtsbelasting over de waarde in het economische verkeer van de onroerende zaken niet te voorkomen. In het tweede geval wel, op grond van het besluit 'Overdrachtsbelasting, belastbaar feit' van het ministerie van Financiën.

Praktijktip: grootte aandelenkapitaal bij Holding BV

Een aandelenfusie leidt ertoe dat de fiscale verkrijgingsprijs van de aandelen van Werkmij BV wordt doorgeschoven naar de aandelen van de verkrijgende Holding BV. Het is verstandig om de nominale waarde van het te emitteren aandelenkapitaal door Holding BV gelijk te stellen aan die fiscale verkrijgingsprijs. Het meerdere vormt dan agio. Hierdoor kunnen die aandelen later zonder ab-heffing worden afgestempeld; door een statutenwijziging de nominale waarde van de aandelen verlagen en zo het kapitaal in die bv terugbeta-

len. Dat is ingevolge art. 4.13, lid 1 aanhef en onderdeel b Wet IB 2001 de enige manier waarbij een teruggaaf van wat op de aandelen is gestort niet wordt getroffen door ab-heffing.

Voorbeeld

Maria houdt alle aandelen in SuperMaria BV. Zij heeft die bv in 2011 opgericht in contanten met een aandelenkapitaal van €18.000. Die aandelen hebben nu een waarde van €200.000. Dan is het slim van Maria als zij bij een aandelenfusie in de nieuwe Holding BV een aandelenkapitaal neemt van €18.000 en een agio van €182.000.

De balans van Holding BV komt er dan als volgt uit te zien:

Activa x €1.000		Passiva x €1.000	
Deelneming SuperMaria BV	€200	Aandelenkapitaal	€18
		Agio	€182
	€200		€200

Zou zij die bv met het geplaatste aandelenkapitaal van €18.000 hebben gekocht voor €50.000, dan adviseer ik een geplaatst aandelenkapitaal van €50.000 en €150.000 agio.

En waarom niet € 1 aandelenkapitaal en agio voor het meerdere? Terugbetalen van agio leidt bij een dga altijd tot ab-heffing. Voor het kunnen terugbetalen van kapitaal zonder ab-heffing dient het agio eerst via emissie van bonusaandelen te worden omgezet in aandelenkapitaal, waarna kan worden afgestempeld. En bij een bedongen nominaal aandelenkapitaal gelijk aan de verkrijgingsprijs, worden kosten van het omzetten van agio in aandelenkapitaal vermeden.

Daarnaast impliceert uitgifte van bonusaandelen afdracht van dividendbelasting. Die krijgt de aandeelhouder later wel weer als voorheffing terug, maar dit betekent wel voorfinanciering. Reden temeer om geen agio te willen omzetten in bonusaandelen.

En waarom geen aandelenkapitaal ter grootte van de volledige waarde van de verkregen deelneming? Als agio is bedongen, kan later Holding BV dat agio door middel van een eenvoudig dividendbesluit uitkeren aan haar aandeelhouder. En is geen inkoop van aandelen of andere ingewikkelde (lees: kostbare) procedure nodig. Weliswaar is die terugbetaling van agio dan belast met ab-heffing, maar het scheelt in elk geval notarisrisco's die met een inkoop van aandelen gemoeid gaan. Als het toch moet gebeuren, is (belast) dividend uitkeren uit de agioreserve eenvoudiger dan inkoop van aandelen.

Volgens art. 3.55 Wet IB 2001 moet sprake zijn van 'uitreiking van aandelen'. Let op het meervoud. Boven genoemd ab-verzamelbesluit zegt dat bij een aandelenfusie ten minste één aandeel moet worden geëmitteerd. Bij inbreng van aandelen Werkmij BV in een bestaande Holding BV mag niet uitsluitend agio worden bedongen. De uit te geven aandelen hoeven volgens onderdeel 5.7 van het ab-verzamelbesluit niet per se gewone aandelen te zijn. Het mogen ook soort aandelen zijn.

Waardering

Bij een aandelenfusie in de situatie van één dga is de waardering van de aandelen van Werkmij BV de facto niet echt relevant. De fiscus is na een aandelenfusie maar in één ding geïnteresseerd: de fiscale verkrijgingsprijs van de aandelen in Holding BV. En die wordt alleen bepaald door de verkrijgingsprijs van de ingebrachte aandelen en geenszins door de waarde in het economische verkeer van die aandelen.

Daarom is de waardering van die Werkmij BV niet spannend: wel of geen goodwill, wel of geen stille reserves op vastgoed, de waarde van intellectueel eigendom, het maakt allemaal niet zo veel uit. Voor de praktijk is dit erg prettig. Alleen dient men goed te bewaken dat de waarde van de ingebrachte aandelen ten minste even hoog is als de nominale waarde van de geëmitteerde aandelen, anders is er een stortingsgebrek met mogelijk bestuurdersaansprakelijkheid als gevolg.

Sterker nog: het leven wordt een stuk eenvoudiger door de aandelen Werkmij BV juist op het zichtbare eigen vermogen van die bv te waarderen. Want dan ontstaat een deelneming op de balans bij Holding BV met een waarde die gelijk is aan het zichtbare eigen vermogen van Werkmij BV. En dat maakt het consolideren van de jaarrekeningen van Holding BV en Werkmij BV een stuk eenvoudiger. Er is dan geen aansluitingsverschil tussen de waarde van de deelneming op de balans van Holding BV en het eigen vermogen op de balans van Werkmij BV. Civierechtelijk kleurt men dan wel niet helemaal binnen de lijntjes van art. 2:204a of art. 2:204b BW, maar materieel wordt niemand tekortgedaan en is het toch wel erg praktisch...

Aandelenfusie als instrument bij herstructurerings

Door de eenvoud van een aandelenfusie en omdat het de bestaande bv('s) intact laat, is de aandelenfusie een aantrekkelijk instrument voor herstructurerings, vooral in de volgende drie situaties:

- 1 de dga heeft één bv en wil een dubbeldekker (Holding BV en Werkmij BV);
- 2 de dga heeft één bv en wil een drietrapsraket (Holding BV, Vastgoed BV en Werkmij BV);
- 3 de dga heeft een dubbeldekker en wil een drietrapsraket (Holding BV, Vastgoed BV en Werkmij BV).

Migreren van één bv naar dubbeldekker

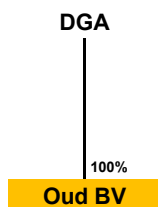
Voorals geen sprake is van vastgoed, lijfrente- en pensioenverplichtingen kan men via een aandelenfusie eenvoudig een holding boven de bestaande bv plaatsen. Dan blijft de bestaande bv de werkmaatschappij en krijgt de dga er de gevraagde nieuwe holding boven.

Een belangrijk voordeel is flexibiliteit: een aandelenfusie kent in beginsel geen vervreemdingstermijn (mits maar geen concrete koper in beeld is). Dus kan zo nodig snel na een aandelenfusie de nieuwe holding de aandelen in de werkmaatschappij vervreemden zonder belastingheffing. Uitzakken via bijv. een bedrijfsfusie betekent een vervreemdingstermijn van drie boekjaren met

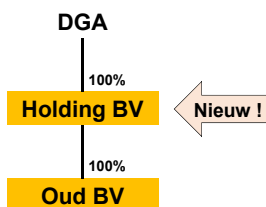
tegenbewijsregeling. En uitzakken binnen een fiscale eenheid impliceert een vervreemdingstermijn van drie of zes kalenderjaren zonder tegenbewijsregeling.

Schematisch:

Oude situatie:

Nieuwe situatie:

Als wel sprake is van vastgoed, lijfrente- of pensioenverplichtingen verdient een uitzakking de voorkeur. Dan blijven die activa en passiva in de bestaande bv achter en zakt de onderneming uit naar een nieuwe werkmaatschappij.

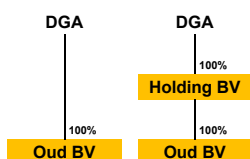
Migreren van één bv naar drietrapsraket

Hier speelt dezelfde vraag: is sprake van lijfrente- of pensioenverplichtingen? Zo nee, dan kan eerst via een aandelenfusie een nieuwe holding boven de bestaande bv worden geplaatst, gevolgd door een bedrijfsfusie waarbij de onderneming (exclusief vastgoed) uitzakt naar een nieuwe werkmaatschappij. De oude, bestaande bv wordt dan Vastgoed BV.

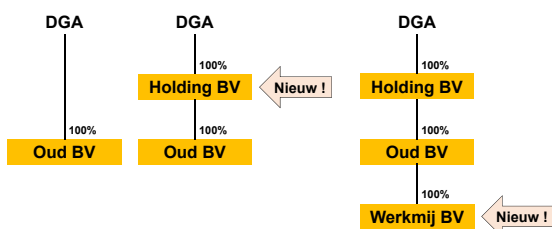
Ook dan is flexibiliteit weer het toverwoord: onder voorwaarden kan de nieuwe Holding BV snel na de aandelenfusie de aandelen in Vastgoed BV vervreemden zonder belastingheffing.

Schematisch:

Oude situatie: Stap 1:

Stap 2:

Maar als wel sprake is van lijfrente- of pensioenverplichtingen verdient een (dubbele) uitzakking de voorkeur. Bijvoorbeeld via een bedrijfsfusie (inclusief vastgoed) gevolgd door een tweede uitzakking binnen fiscale eenheid (exclusief vastgoed).

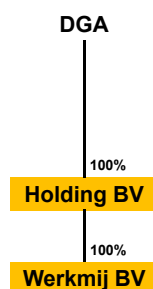
Migreren van dubbeldekker naar drietrapsraket

In deze situatie heeft de dga al een dubbeldekker (houdstervennootschap met vastgoed en daaronder een werkmaatschappij). Hij wil daar graag een drietrapsraket van maken. Dan speelt weer dezelfde vraag: is sprake van lijfrente- of pensioenverplichtingen? Zo nee, dan via een aandelenfusie boven de bestaande houdstermaatschappij eenvoudigweg een nieuwe (top)holding plaatsen, en klaar is Kees. De oude houdstervennootschap wordt dan Vastgoed BV, de oude werkmaatschappij blijft Werkmij BV.

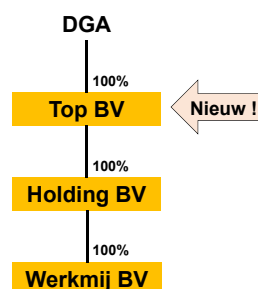
Ook dan is flexibiliteit weer het argument.

Schematisch:

Oude situatie:

Nieuwe situatie:

Maar als wel sprake is van lijfrente- of pensioenverplichtingen verdient een afsplitsing van het vastgoed met de aandelen in de werkmaatschappij naar een nieuwe Vastgoed BV de voorkeur. Dan blijven die zaken in de bestaande bv achter en wordt het vastgoed en deelneming in de werkmaatschappij gealloceerd in een nieuwe tussenholding.

Ten slotte

Een aandelenfusie is een prettig instrument om boven een bestaande bv een (top)holding te plaatsen. Want de oude bv blijft Werkmij BV, erg fijn voor de klant. En een aandelenfusie is eenvoudig te realiseren. Alleen als in die Werkmij BV activa of passiva zitten die daar niet in thuis horen (vooral vastgoed, lijfrenten of pensioenen), is nadenken over een ander herstructureringsinstrument verstandig, zoals de bedrijfsfusie en uitzakking binnen een fiscale eenheid. Maar daarover later meer. Ofwel, het is en blijft maatwerk. <<<

Jurisprudentie en wetgeving

Erf- en schenkbelasting

- Geen schenkbelasting voor op sterfbed gemaakte huwelijkse voorwaarden 35
- Schenking van in gemeenschap van goederen gehuwde vader kwam niet ook van moeder 35

Inkomstenbelasting

- Vooruitbetaalde eigenwoningrente na overlijden aftrekbaar bij erflater 36
- Vergoeding voor huishoudelijke hulp geen gift: navordering terecht 36
- Rente van Belgische woning van niet-KBB'er aftrekbaar in Nederland 37

- 90%-criterium ook bij vermogensetikettering personenauto's 37

Formeel belastingrecht

- Gegevens van inbeslaggenomen auto hadden gewist moeten worden 38
- Miljoenenfraude van belastingambtenaar niet na te vorderen bij misbruikte bv 38
- Verjaringstermijn schadeclaim van (belasting)adviseur fors langer 38
- Erfgenamen samen recht op één immateriële schadevergoeding 39

Erf- en schenkbelasting

2021/10 Geen schenkbelasting voor op sterfbed gemaakte huwelijkse voorwaarden

Een vrouw trouwde op 2 september 2015 in gemeenschap van goederen met haar partner met wie zij op dat moment al 33 jaar een relatie had. Op 19 oktober 2017 gingen zij huwelijkse voorwaarden aan waarbij zij overeenkwamen dat de man gerechtigd zou zijn tot 10% van de schulden en de goederen van de gemeenschap, en de vrouw gerechtigd zou zijn tot 90% van de schulden en de goederen van de gemeenschap. Enkele weken later, op 9 december 2017 overleed de man. De vrouw was zijn enige erfgenaam. Bij de aangifte erfbelasting ging zij uit van de verdeling van 10%-90%. De inspecteur stelde dat de verdeling van de ontbonden wettelijke gemeenschap op basis van artikel 1:100 Burgerlijk Wetboek 50%-50% was en dat het vrijwillig afstand doen van het recht op 50% was aan te merken als een schenking van de man aan de vrouw. De vrouw ging in beroep.

Rechtbank Noord-Holland besliste dat het aangaan van de huwelijkse voorwaarden niet betekende dat sprake was van een schenking. De Hoge Raad had in zijn arresten van 28 februari 1959 en van 17 maart 1971 beslist dat wil sprake kunnen zijn van schenkingsrecht, er een eenzijdige vermogensverschuiving tot stand moet zijn gebracht. Daarvan was in dit geval geen sprake, ook al was de gerechtigdheid met betrekking tot de bestaande gemeenschap van goederen gewijzigd. De Hoge Raad had verder geen aansluiting gezocht bij het moment van het aangaan van een verplichting, maar bij het moment van een voltooide eenzijdige waardeverschuiving uit het vermogen van de ene echtgenoot naar dat van de andere echtgenoot. De Hoge Raad had er in 1971 op gewezen dat het de taak van de wetgever was om de wet te wijzigen als dat gewenst was voor dit soort situaties en de rechtbank vond het niet haar taak om af te wijken van de vaste rechtspraak van de Hoge Raad als de wetgever de wet niet had gewijzigd. Er was volgens de rechtbank ook geen sprake van een verblijfsbeding in de zin van artikel 11, lid 2 of lid 4, SW. Daarvan kan alleen

sprake zijn als het is gekoppeld aan het overlijden. Als het verblijven ook bij leven kan plaatsvinden, is geen sprake van een verblijfsbeding in deze zin. Het echtpaar had in de huwelijkse voorwaarden alleen een wijze van verdeling opgenomen met het oog op de ontbinding van de gemeenschap. De werking hiervan was niet afhankelijk van het overlijden van een van de partners, maar kon ook het gevolg zijn van een andere oorzaak van ontbinding van het huwelijk. Verder was er volgens de rechtbank ook geen sprake van *fraus legis*. De huwelijkse voorwaarden was volgens de rechtbank geen gekunstelde constructie. Ten eerste werden doel en strekking van de Successiewet niet miskend als geen schenking zou worden aangenomen, omdat de wetgever in de arresten uit 1959 en 1971 was gewezen op de beperking van erfbelasting maar tot op heden de wet niet was aangepast. Daarnaast was geen sprake van een constructie met een fiscaal voordeel dat zeker was, omdat ook de vrouw de eerst stervende had kunnen zijn en in dat geval waren de huwelijkse voorwaarden voor de man fiscaal zeer ongunstig geweest.

■ *Rechtbank Noord-Holland 20 november 2020, nr. 19/2137, ECLI:NL:RBNHO:2020:9677*

2021/11 Schenking van in gemeenschap van goederen gehuwde vader kwam niet ook van moeder

In de volgende zaak doet zich de vraag voor wie van de in algehele gemeenschap van goederen gehuwde echtelieden de schenker is, als er een schenking is gedaan waarbij toestemming van de andere echtgenoot nodig is.

Een vader liet op 27 juni 2001 ten titel van schenking een bedrag van € 3.861.875 van een rekening op zijn naam bij een bank in Zwitserland overboeken naar een bij dezelfde bank aangehouden rekening van zijn dochter. De vader overleed op 14 augustus 2002. De dochter sloot in september 2015 een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst over de inkomstenbelasting over de verwegen bankrekening maar niet voor de schenkbelasting. Zij was het er niet mee eens dat de inspecteur ervan was uitgegaan dat in 2001 de helft van het Zwitserse banktegoed van € 3.861.875

(dus € 1.930.937) door haar moeder was geschonken, omdat haar ouders in algehele gemeenschap van goederen waren gehuwd op het moment van de schenking. Volgens de inspecteur was de moeder voor de helft verarmd en was de dochter als begiftigde voor de helft verrijkt ten laste van haar vader en voor de helft ten laste van haar moeder. Daarbij wees de inspecteur op een uitspraak van rechtbank Zeeland-West-Brabant van 30 januari 2020 (nr. 17/368), een besluit van de staatssecretaris van 15 oktober 2014 (BLKB2013M/1870) en een aantal citaten uit de fiscale literatuur. Rechtbank Noord-Nederland was het met de dochter eens dat moest worden uitgegaan van het civiele recht en dat het in algehele gemeenschap van goederen gehuwd zijn van echtgenoten niet betekende dat een echtgenoot partij is bij een schenking die door de andere echtgenoot is gedaan. Dit bleek volgens de rechtbank uit het schrappen van het aanvankelijk voorgestelde artikel 4.3.3.6a van de wijziging van Boek 4 van het nieuwe BW bij de invoering van het nieuwe erfrecht en uit het civiele arrest van de Hoge Raad van 23 april 1993 (ECLI:NL:HR:1993:ZC0937). Uit dat arrest bleek volgens de rechtbank dat schenkingen (giften) alleen en volledig moeten worden toegerekend aan degene die daarbij als schenker partij is. Alleen diegene die als partij betrokken is bij de rechtshandeling inzake een schenking kan volgens de rechtbank als schenker worden aangemerkt. Uit het arrest van de Hoge Raad van 20 januari 2012 (ECLI:NL:HR:2012:BU5651) leidde de rechtbank af dat de Hoge Raad geen ruimte had gezien om in het kader van de toepassing van artikel 10 SW af te wijken van de civielrechtelijke uitleg van het begrip 'partij'. Het lag daarom voor de hand dat die ruimte er ook in het kader van de toepassing van artikel 1, lid 7, SW niet was, ook omdat die bepaling uitdrukkelijk verwees naar, en aansloot bij de uitleg volgens het BW. De moeder had volgens de rechtbank daarom fiscaalrechtelijk geen schenking gedaan. De rechtbank vernietigde de aanslag schenkbelasting en ook de vergrijpboete.

■ Rechtbank Noord-Nederland 19 november 2020, nr. 19/11, ECLI:NL:RBNNE:2020:3983

Inkomstenbelasting

2021/12 Vooruitbetaalde eigenwoningrente na overlijden aftrekbaar bij erflater

Een vrouw overleed op 4 januari 2014. In haar aangifte IB 2014 was € 8.750 aan vooruitbetaalde hypotheekrente in aftrek gebracht. Dit was de rente voor heel 2014 die was overgeboekt naar de hypotheekverstrekker op de dag van overlijden van de vrouw. De inspecteur weigerde de aftrek van de vooruitbetaalde rente voor zover die betrekking had op de periode waarin de woning niet meer als eigen woning van de vrouw kwalificeerde. De erven gingen in beroep en uiteindelijk in cassatie.

De Hoge Raad stelde voorop dat vooruitbetaalde rente die in economische zin moet worden toegerekend aan de periode vanaf het moment van overlijden van de belastingplichtige, niet kan worden aangemerkt als rente van schulden die behoort tot een eigenwoningsschuld. Vanaf dat moment is de woning immers niet meer de eigen woning van de belastingplichtige. In zoverre zou volgens

het systeem van de wet, de aftrek van de vooruitbetaalde rente daarom beperkt moeten worden. De bepalingen van de vooruitbetaalde rente in artikel 3.120, lid 3 en lid 4, Wet IB 2001 zijn ontleend aan artikel 38, lid 6, Wet IB 1964, dat was bedoeld om oneigenlijk gebruik te voorkomen door aftrek van over een lange periode vooruitbetaalde rente te temporiseren. Over de gevolgen die de overgang van een eigen woning en de daarbij behorende eigenwoningsschuld naar de rendementsgrondslag van artikel 5.3 Wet IB 2001 had voor de toepassing van artikel 3.120, lid 3 en lid 4, Wet IB 2001, gaf de wetsgeschiedenis volgens de Hoge Raad geen aanknopingspunten. Uit de tekst van artikel 3.120, lid 3 en lid 4, Wet IB 2001 volgt dat buiten aanmerking gebleven rente in de zin van lid 3 in het jaar van overlijden van de belastingplichtige in één bedrag in aftrek kan worden gebracht als de desbetreffende woning en schuld tot het moment van overlijden voor hem een eigen woning en een eigenwoningsschuld vormden, en dat daarbij niet van belang is dat dan in economische zin geen sprake meer is van eigenwoningrente. Omdat de beperking van aftrek van vooruitbetaalde rente is ingevoerd om oneigenlijk gebruik te bestrijden, is er volgens de Hoge Raad geen reden om aan te nemen dat de wetgever artikel 3.120, lid 4, Wet IB 2001 in geval van overlijden niet heeft willen toepassen om de enkele reden dat de overledene rente heeft vooruitbetaald voor een kortere termijn dan de termijn die is vermeld in artikel 3.120, lid 3, Wet IB 2001. Het is niet logisch dat de wetgever over een langere periode vooruitbetaalde rente bij overlijden wel alsnog in aftrek zou willen toelaten, en over een kortere periode betaalde rente niet. Een redelijke wetstoepassing brengt daarom mee dat de door de erflater vooruitbetaalde rente in één bedrag bij haar in aftrek kon worden gebracht aangezien de woning en de schuld tot het moment van haar overlijden voor haar een eigen woning en een eigenwoningsschuld vormden.

■ Hoge Raad 29 januari 2021, nr. 19/04782, ECLI:NL:HR:2021:126

2021/13 Vergoeding voor huishoudelijke hulp geen gift: navordering terecht

Een man trok in zijn aangifte IB 2015 uitgaven voor extra gezins-hulp af. Toen de inspecteur hierover vragen stelde, bleek dat het ging om extra gezinshulp die een vrouw bij hem had verricht. Hij verstrekke een overzicht dat de vrouw had ondertekend en waarop de in 2015 gewerkte dagen, het aantal uren en de vergoeding stonden. Ook verstrekke hij de betalingsbewijzen. Naar aanleiding hiervan startte de inspecteur een onderzoek naar de aangifte IB 2015 van de vrouw. Zij had de inkomsten namelijk niet aangegeven in haar aangifte. In de verbeterde aangifte die zij indiende, gaf zij de ontvangen bedragen aan maar bracht daarop reiskosten, schoonmaakmiddelen en werkkleding in aftrek waardoor zij per saldo weer op € 0 uitkwam. Toen de inspecteur dit niet accepteerde en € 4.925 als inkomsten uit huishoudelijk werk navorderde, kwam de vrouw met een door de man ondertekende verklaring waarin stond dat zij van hem een gift van € 2.150 had ontvangen en dat voor dat bedrag geen sprake was van een belaste vergoeding. Tegenover het resterende bedrag stonden volgens haar kosten. De inspecteur was het ook hiermee niet eens.

Rechtbank Den Haag was het met de inspecteur eens dat sprake

was van resultaat uit overige werkzaamheden. De man had kosten voor extra gezinshulp in aftrek gebracht en de vrouw had de gewerkte dagen en uren ondertekend. Verder had zij voorafgaand aan de navorderingsaanslag een verbeterde aangifte ingediend en in die aangifte het resultaat uit overige werkzaamheden aangegeven, ook al was het bedrag per saldo nihil. Een deel van het bedrag was niet als schenking aan te merken omdat er geen schenking was gedaan. Verder waren er geen bonnetjes van de schoonmaakkosten en kleding en de reiskosten waren met een anonieme OV-chipkaart gemaakt zodat deze kosten niet aannemelijk waren gemaakt.

■ *Rechtbank Den Haag 7 oktober 2020, nr. 19/6889, ECLI:NL:RBDHA:2020:10210*

2021/14 Rente van Belgische woning van niet-KBB'er aftrekbaar in Nederland

Omdat bijna het volledige inkomen van een kwalificerende buitenlandse belastingplichtige (KBB) in Nederland is belast, bestaat ook het recht op de voordelen die daarbij horen. Dat betekent dat recht bestaat op dezelfde aftrekposten en heffingskortingen als inwoners van Nederland hebben. Zo bestaat er bijvoorbeeld recht op aftrek van hypotheekrente. Het begrip KBB is onder druk komen te staan door het Spaanse voetbalmakelaarsarrest van het EU-Hof van Justitie van 9 februari 2017. In dit arrest besliste het EU-Hof dat als een inwoner van een lidstaat in die lidstaat geen inkomsten geniet en daardoor in zijn woonstaat geen fiscale tegemoetkoming kan krijgen over zijn negatieve inkomsten uit eigen woning, de lidstaat of lidstaten waar gewerkt wordt (pro rata) een tegemoetkoming moeten bieden. De man in de volgende procedure kon niet als KBB worden aangemerkt maar beriep zich met succes op het Spaanse voetbalmakelaarsarrest.

Een man woonde in 2015 in België en had daar een eigen woning. Hij ontving € 77.880 loon uit dienstbetrekking van een in Nederland gevestigde BV, waarvan hij aandeelhouder was. De bezittingen en schulden in box 3 van de man bedroegen op 1 januari 2015 respectievelijk € 1.607.229 en € 171.731. Onderdeel van de bezittingen was de bloot eigendom van een pand in België met een waarde van € 1.489.920. De man was in 2015 geen KBB'er, omdat hij niet voldeed aan de 90%-eis. In zijn aangifte IB 2015 trok hij toch € 22.322 af als negatieve inkomsten uit eigen woning. De inspecteur weigerde de aftrek.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant besliste dat voor de beantwoording van de vraag of de niet-ingezetene te weinig inkomsten heeft in zijn woonstaat, gekeken moet worden naar het inkomen volgens de maatstaven van de woonstaat. Dat betekende dat in de woonstaat België sprake was van een te gering inkomen. Volgens de rechtbank moest worden uitgegaan van het inkomen dat effectief door België kon worden belast. Alleen ter zake van dat inkomen kon België daadwerkelijk rekening houden met de persoonlijke en gezinssituatie. Effectief rekening houden met de persoonlijke en gezinssituatie via het inkomen ter zake waarvan een vrijstelling ter voorkoming van dubbele heffing werd verleend, was niet mogelijk. In dit geval bleef over € 553 aan inkomsten uit onroerende goederen, en daarnaast € 329,59 aan afzonderlijk te belasten roerende inkomsten. Beoordeeld naar Belgische maatstaven was dat een te gering inkomen. Dat bleek niet alleen

uit het feit dat de woonbonus in België niet volledig kon worden geëffectueerd als gevolg van een te laag effectief in België belastbaar inkomen, maar ook doordat de (Belgische) belastingvrije som van € 7.090 veel hoger was dan het effectief in België belastbaar inkomen. De man had daarom recht op een aftrekpost van € 20.042. De rechtbank verklaarde het beroep van de man gegrond.

■ *Rechtbank Zeeland-West-Brabant 20 november 2020, nr. 19/2857, ECLI:NL:RBZWB:2020:5786*

2021/15 90%-criterium ook bij vermogensetikettering personenauto's

Bij de grens tussen verplicht ondernemingsvermogen en keuzevermogen gaat het om het uitsluitend of nagenoeg uitsluitend gebruik van het betreffende bestanddeel. Deze grens wordt volgens vaste jurisprudentie vastgesteld op 90%. Voor personenauto's worden de woorden 'uitsluitend of nagenoeg uitsluitend' ook gebruikt voor de toepassing van de bijtelling voor de auto van de zaak. De wetgever sloot hiervoor lang geleden al aan bij een absoluut aantal kilometers, in eerste instantie nog wel in combinatie met de grens van 90%-10%. Vanaf 1990 is de koppeling met het percentage losgelaten en wordt alleen nog gekeken naar het absolute aantal kilometers. Vandaag de dag geldt een grens van 500 kilometer. De Hoge Raad besliste in 2001 dat voor de grens tussen ondernemingsvermogen en keuzevermogen kan worden aangesloten bij de uitleg van de woorden 'uitsluitend of nagenoeg uitsluitend' van het autokostenforfait-artikel. Hof Arnhem-Leeuwarden besliste in de volgende zaak echter dat het 90%-criterium ook geldt bij de vermogensetikettering van personenauto's.

Een ondernemer met een eenmanszaak had twee auto's op zijn naam staan: een Volkswagen Crafter en een Toyota Prius Plug-in Hybrid. Na een boekenonderzoek concludeerde de inspecteur dat de Prius waarmee 22.000 km was gereden waarvan 1.453 zakelijk, verplicht privévermogen was omdat minder dan 10% van de gereden kilometers zakelijk was. Er volgden navorderingsaanslagen IB over 2012 tot en met 2015. De ondernemer ging in beroep en stelde dat de Prius keuzevermogen was.

Hof Arnhem-Leeuwarden besliste dat uit het arrest van de Hoge Raad van 14 maart 2001 volgt dat de belastingplichtige een auto tot zijn privévermogen mag rekenen als hij daarmee in een jaar 500 km of meer privé heeft gereden. Er is dan dus geen sprake van verplicht ondernemingsvermogen. In dit geval was de omgekeerde situatie aan de orde: de ondernemer had de personenauto tot zijn ondernemingsvermogen gerekend, terwijl volgens de inspecteur sprake was van verplicht privévermogen. Het was dan de vraag of het 90%-criterium uit het arrest van 14 maart 2001 ook gold voor al dan niet verplicht ondernemingsvermogen. Volgens het hof gold ook voor een auto de hoofdregel van vermogensetikettering. Vervolgens besliste het Hof dat de ondernemer niet aannemelijk had gemaakt dat hij de Prius in één of meer van de nagevorderde jaren voor ten minste 10% zakelijk (ten minste 2.200 km per jaar) had gebruikt. Het hof concludeerde dat de Prius verplicht privévermogen was en verklaarde het hoger beroep van de inspecteur gegrond.

■ *Hof Arnhem-Leeuwarden 12 januari 2021, nr. 19/01080, ECLI:NL:GHARL:2021:178*

Formeel belastingrecht

2021/16 Gegevens van inbeslaggenomen auto hadden gewist moeten worden

Als de overheid beslag legt op een goed moet zij er voor zorgen dat de gegevens van de voormalige eigenaar niet meer in of op dat goed terug te vinden zijn. Dit besliste de Nationale Ombudsman op een klacht van een vrouw.

In januari 2018 was beslag gelegd op de auto's van een echtpaar, omdat de man verdacht werd van een strafbaar feit. De auto van de (inmiddels ex-)man was verkocht door Domeinen. De vrouw werd in september 2018 door de koper gebeld met een vraag over de auto. De koper had haar gegevens in de navigatie/boordcomputer van de auto gevonden en had daardoor de huis- en werktelefoonnummers van de vrouw en haar woonadres. De vrouw vond dat haar privacy was geschonden en diende een klacht in bij de Nationale Ombudsman.

De Ombudsman was het met haar eens dat de gegevens verwijderd hadden moeten worden door de instantie die de auto in beslag had genomen of de instantie die de auto had verkocht. Het was niet behoorlijk dat de instanties naar elkaar wezen. Los van wie welke verantwoordelijkheid precies droeg, was het de Nederlandse overheid die een auto in beslag nam. Daarmee was de overheid verantwoordelijk voor die auto en de gegevens die mogelijk in de navigatie waren opgeslagen. Van de overheid mocht worden verwacht dat zij ervoor zorgden dat die gegevens niet bij derden terecht konden komen. Als het Domeinen niet lukte om gegevens te wissen, dan moest Domeinen zoeken naar een andere aanpak om te voorkomen dat die gegevens bij een derde terecht kwamen.

■ Nationale Ombudsman 10 december 2020, nr. 2020-046

2021/17 Miljoenenfraude van belastingambtenaar niet na te vorderen bij misbruikte bv

Hof Den Bosch heeft beslist dat een door een frauderende belastingambtenaar aan een onwetende bv overgemaakt en vervolgens doorgesluisd bedrag van € 19,5 mln niet bij die bv kon worden nagevorderd. Navordering zou indruisen tegen wat van een behoorlijke handelende overheid mocht worden verwacht.

De Hoge Raad wees op 8 februari 2019 arrest (ECLI:NL:HR:2019:193) in de zaak van een belastingambtenaar die met een frauduleus opgemaakte beschikking € 19,5 mln aan dividendbelasting had overgemaakt aan een bv die een hotel in Turkije exploiteerde. De bestuurder van deze bv was met de ambtenaar bevriend maar was niet op de hoogte van de ten onrechte ontvangen dividendbelasting. De schoonzus van de vriend voerde de administratie van de bv en had het geld meteen overgeboekt naar Turkse bankrekeningen. De Hoge Raad besliste dat het ten onrechte overgemaakte bedrag kon worden gecorrigeerd met een navorderingsaanslag vennootschapsbelasting bij de bv. De Hoge Raad verwees de zaak naar hof Den Bosch voor een onderzoek naar de niet eerder beoordeelde standpunten van de bv.

Hof Den Bosch ging ervan uit dat de bestuurder van de bv niet op de hoogte was van de betaling van het bedrag van € 19,5 mln van de bankrekening van de Belastingdienst op de bankrekening van de bv, en ook niet op de hoogte was van de totstandkoming van de verminderingsbeschikking en de doorbetaling van het bedrag op de Turkse bankrekening van derden. De frauduleuze handelingen van de schoonzus van de bestuurder van de bv die ook in loondienst was van de bv, konden niet worden aangemerkt als gedragingen van de bv zelf. De bv had geen enkele weet gehad van de frauduleuze handelingen zodat die niet aan de bv konden worden toegerekend. Het was de belastingambtenaar die de verminderingsbeschikking had gecreëerd en die het oogmerk had gehad om belastinggeld via een onwetend gehouden belastingplichtige (de bv) met medewerking van derden (de schoonzus) naar het buitenland weg te sluizen. De wetenschap en bedoelingen (de opzet) van de ambtenaar ten tijde van het verrichten van de heffingshandeling moesten volgens het hof worden toegerekend aan de inspecteur en niet aan de bv. De bv was door deze gang van zaken ernstig gedupeerd. Het handelen van de inspecteur druiste ernstig in tegen wat van een behoorlijke handelende overheid mocht worden verwacht. Daarmee was sprake van een zo ernstige schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en van het evenredigheidsbeginsel dat bij de bv niet nagevorderd kon worden. Het hof vernietigde de navorderingsaanslag en veroordeelde de inspecteur tot betaling van de werkelijk door de bv betaalde proceskosten.

■ Hof Den Bosch 31 december 2020, nr. 19/00109, ECLI:NL:GHSHE:2020:3896

2021/18 Verjaringstermijn schadeclaim van (belasting)-adviseur fors langer

De civiele kamer van de Hoge Raad heeft in een voor de adviespraktijk belangrijk arrest beslist dat de verjaringstermijn voor een schadevergoeding onder omstandigheden later kan gaan lopen. De procedure werd gevoerd door een dga die voor zichzelf en zijn bv's advies had ingewonnen bij een belastingadviseur over de manier waarop kon worden geëmigreerd met een zo laag mogelijke belastingdruk. Het advies leidde ertoe dat de bv's in 1999 werden verplaatst naar Malta en dat de dga verhuisde naar Zwitserland. Volgens het advies konden de bv's daarna dividenden uitkeren aan de dga zonder heffing van dividendbelasting. De inspecteur was het daar niet mee eens. Er volgden in december 2005 naheffingsaanslagen dividendbelasting. De dga en de bv's gingen in beroep en in cassatie maar de Hoge Raad stelde de inspecteur in het gelijk. De dga stelde in oktober 2015 zijn belastingadviseur aansprakelijk en eiste een schadevergoeding. De civiele kamer van hof Den Haag wees in 2018 de vordering af, omdat de vordering was verjaard. De verjaringstermijn van vijf jaar van artikel 3:310, lid 1, BW was volgens het hof gaan lopen in december 2005 en de vordering was daarom geëindigd in december 2010. De dga ging in cassatie.

De civiele kamer van de Hoge Raad besliste dat uit rechtspraak van de Hoge Raad volgt dat onbekendheid met, of onzekerheid over de juridische beoordeling van de feiten en omstandigheden die betrekking hebben op de schade en de daarvoor aansprakelijke persoon, niet in de weg staat aan de start van de verjaringstermijn

van artikel 3:310, lid 1, BW. Bij de beantwoording van de vraag op welk moment de benadeelde voldoende zekerheid heeft verkregen over het tekortschietend of foutief handelen van de adviseur, kan van belang zijn dat de benadeelde in zijn verhouding tot de aangesprokene mocht vertrouwen op diens deskundigheid en dat hij in verband daarmee (nog) geen reden had om te twijfelen aan de deugdelijkheid van diens handelen. Daarbij kan verder van belang zijn dat de aangesproken partij andere oorzaken voor het optreden nadeel heeft genoemd of de benadeelde heeft gerustgesteld met mededelingen over de verrichte prestatie of over het daardoor te verwachten nadeel. Onder omstandigheden kan een benadeelde dan ook pas voldoende zekerheid hebben dat hij schade heeft geleden als gevolg van tekortschietend of foutief handelen van de adviseur, als hij daarover juridisch advies heeft gekregen of een rechterlijk oordeel. Het hof had niet zomaar mogen voorbijgaan aan de stellingen van de dga en de bv's dat zij met het standpunt van de inspecteur, gezien de geruststellende mededelingen van de adviseur, nog niet voldoende zekerheid hadden dat de belastingadviseur was tekortgeschoten in de nakoming van haar opdracht.

■ Hoge Raad 9 oktober 2020, nr. 19/00895, ECLI:NL:HR:2020:1603

2021/19 Erfgenamen samen recht op één immateriële schadevergoeding

Drie erfgenamen stelden dat zij recht hadden op een immateriële schadevergoeding. Rechtbank Zeeland-West-Brabant was dat met hen eens en wees hen een immateriële schadevergoeding van € 1.500 toe in verband met overschrijding van de redelijke termijn. De rechtbank vond echter niet dat de erfgenamen ieder afzonderlijk recht hadden schadevergoeding. De procedure ging om een navorderingsaanslag voor een belastingschuld van de erflater en de drie erfgenamen waren niet drie partijen die gezamenlijk procedeerden maar waren gezamenlijk in hun hoedanigheid als rechtsopvolger van de erflater één partij. Dit was af te leiden uit een arrest van de Hoge Raad van 30 januari 2015 (ECLI:NL:HR:2015:147). Maar ook als de erfgenamen wel ieder afzonderlijk recht op schadevergoeding hadden, dan zou dat niet meebrengen dat er recht was op een hogere schadevergoeding dan € 1.500. Het feit dat gezamenlijk werd geprocedeerd, zou namelijk reden zijn om de schadevergoeding te matigen tot dat bedrag, en dan zou aan ieder van hen afzonderlijk € 500 zijn toegekend.

■ Rechtbank Zeeland-West-Brabant 17 december 2020, nr. 18/5862, ECLI:NL:RBZWB:2020:6382

Wetgeving

De stand van zaken per 3 maart 2021

	Wetsvoorstel + MvT TK	Verslag TK	Nota n.a.v. verslag TK	Eindverslag TK	Aangenomen TK	Wetsvoorstel EK	Voorlopig verslag EK	Memorie van Antwoord EK	Eindverslag EK	Aangenomen EK	Staatsblad	Datum inwerkingtreding
Wbm i.v.m. beperking emissies kolencentrales 31 362												Bij KB
Wet minimum CO2-prijs elektriciteitsopwekking 35 216												Dag na datum Stb
Wet excessief lenen bij eigen vennootschap 35 496												1-1-2023
Wet implementatie richtlijnen elektronische handel 35 527												Bij KB
Spoedwet conditionele eindafrekening dividendbelasting 35 523												Dag na datum Stb
Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen 35 555												Bij KB
Fiscale verzamelwet 2022												1-1-2022

Mark Langedijk: 'Het geeft mij veel vrijheid en rust'

Iedereen is de baas bij Langedijk & Partners

Bij het accounting- en belastingadvieskantoor Langedijk & Partners zijn de meeste medewerkers mede-eigenaren. Toen Mark Langedijk het kantoor overnam van zijn vader wist hij vooral goed wat hij niet wilde: weinig delegeren en heel veel uren maken. Ricardo Semler inspireerde hem om zijn bedrijf in te richten als een platte organisatie met veel ruimte voor autonomie en vertrouwen.

Door Sandra van den Nieuwenhof | foto's Raphaël Drent

Mark Langedijk (40), fiscalist en mede-eigenaar bij Langedijk & Partners, nam in 2007 het administratiekantoor van zijn vader over. Destijds telde het kantoor vier medewerkers. Hij bouwde het uit tot een goedlopend accountants- en belastingadvieskantoor met 24 medewerkers. Voor de bedrijfsvoering koos hij voor een model met veel zeggenschap van zijn collega's en gedeeld eigenaarschap. Mark woont met zijn partner en hun twee kinderen in Hensbroek, dichtbij het kantoor in Obdam (Noord-Holland). In een interview met Het Register legt Mark uit waarom hij koos voor een organisatiemodel volgens de principes van Ricardo Semler en het Semco Style Institute (zie kader).

Wat is je achtergrond?

'Ik heb een opleiding in de accountancy. Ik had mijn theoretische deel afgerond en was nog bezig met de praktijkstages, toen mijn vader op een leeftijd kwam dat hij wilde stoppen met zijn administratiekantoor en het wilde overdragen. In 2007 nam ik het bedrijf over, mijn eerste echte stap in het werkzame leven. Ik kwam erachter dat ik de fiscaliteit eigenlijk leuker vond dan accountancy. Ik vond een compagnon die registeraccountant is en zo heb ik de accountancy gelaten voor wat het was en heb ik me op fiscaal gebied verder geschoold. Eerst via de opleiding van het Nederlands College Belastingadviseurs (CB) en vervolgens heb ik fiscaal recht gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen.'

Hoe kwam je op het spoor van de Semco Style-filosofie?

'Dat is vooral gekomen door mijn werkervaring op ande-

re kantoren. Voordat ik het bedrijf overnam zag ik vooral voorbeelden van hoe ik het niet wilde. Ik zag eigenaren veel bij zichzelf houden, weinig delegeren en daardoor hard werken en veel uren maken. Ik zag ook - een beetje gechargeerd uitgedrukt - dat ze met hun medewerkers een soort ouder-kindverhouding hebben. Ik wilde een meer volwassen relatie opbouwen met de collega's in de hoop en overtuiging dat mij dat zelf ook meer vrijheid zou geven.

Ik zag een keer een uitzending bij Tegenlicht met Ricardo Semler en kocht op basis daarvan zijn boek over deze materie. Het kan ook andersom zijn geweest. Het ge-

dachtegoed sprak mij heel erg aan. Later kwam ik ook in contact met het Semco Style Instituut in Nederland, waar Semler bij betrokken is. Wij waren toen al wel een eind gevorderd op dit pad. Ik heb bij hen nog een cursus gevolgd in 2017/2018 van ongeveer acht maanden.'

Kon je je collega's goed meenemen in dit verhaal?

'In het begin ging dat nog niet zo snel. Geleidelijk hebben we steeds meer elementen toegevoegd. Het proces heeft ook nieuwe collega's aangetrokken. Door de verschuiving van werkzaamheden hadden we een steeds hoger opgeleid team nodig. Toen ik het bedrijf kocht was het een administratiekantoor met vier mensen en nu zijn we een accountants- en belastingadvieskantoor met vier accountants en zes fiscalisten, allen universitair opgeleid. Het is een heel ander kantoor geworden. We hebben er best wel een tijdje over gedaan om te komen waar we nu staan. In het begin was er ook wel veel weerstand. Mensen krijgen heel veel vrijheid, maar met vrijheid komt ook verantwoording. Sommige mensen gedijen beter bij een meer directieve aansturing. Iedereen moest wennen. Ik geef een voorbeeld. Bij ons zijn alle cijfers open. Iedereen mag zien hoe het kantoor draait. Toen ik in het begin de cijfers presenteerde, kwam er geen enkele vraag uit de groep. Niet omdat er geen vragen waren, maar omdat het comfort nog moest groeien om hier vragen over te stellen. Wat mag ik vragen en waarover hebben wij dan zeggenschap en is dat dan ook echt zo? Dit soort vragen speelden in de beginperiode.'

Semco Style Institute (SSI)

'Bouw piramides en je krijgt mummies. Creëer een platte organisatie, en er ontstaat ruimte voor autonomie en vertrouwen. Autonome teams hebben een groter verantwoordelijkheidsgevoel, reageren sneller op verandering en innoveren sneller. Je medewerkers zijn gelukkiger en verhogen de klanttevredenheid. Organiseer Semco Style en ontsluit het aanpassingsvermogen, het prestatievermogen en het ondernemerschap dat in elke werknemer schuilt. Met duurzame groei als natuurlijk resultaat.

Ricardo Semler en zijn bedrijf Semco zijn wereldwijd bekend om de baanbrekende, alternatieve benadering van management en organisatie. Voortbordurend op deze sterke basis, heeft Ricardo samen met drie Nederlandse ondernemers in mei 2016 Semco Style Institute (SSI) opgericht. Vandaag de dag is SSI actief in acht landen en heeft het talloze organisaties geholpen in hun transformatie; van snelgroeiende kleine- en middelgrote ondernemingen tot grote multinationals. SSI heeft als missie om de manier waarop het werk gedaan wordt te veranderen, door organisaties te helpen meer impact te maken en betere prestaties te behalen, met gelukkiger en meer betrokken medewerkers.'

*website semcostyle.nl/over-ons
www.semcostyle.nl

Hoe is de zeggenschap geregeld? Is iedereen de baas?

'De collega's zonder (certificaten van) aandelen hebben evenveel zeggenschap als de collega's met (certificaten van) aandelen. Iedereen heeft één stem en dus evenveel zeggenschap. Als ze bijvoorbeeld de naam van het kantoor willen veranderen, kan dat. Wanneer je voor een idee de meerderheid van stemmen weet te krijgen, wordt het uitgevoerd. Dat is een democratisch systeem. Het werkt eigenlijk informeel, want in ons recht past dit model nog niet. Iedereen die bij ons werkt kan eigenaar worden van ons kantoor, het maakt niet uit welke functie je hebt. Hoe langer je in dienst bent, hoe meer aandelen je kunt verwerven. Nieuwe collega's kunnen toetreden nadat ze een jaar in dienst zijn. We kwamen niet tot een juridische structuur die hier helemaal bij past. We hebben een eenvoudige structuur met een bv en een stichting daarboven. Alle aandelen zijn gecertificeerd om ze onderhands aan elkaar te kunnen leveren zonder tussenkomst van een notaris. We hebben één transactiemoment per jaar, en dan mogen medewerkers kopen of verkopen. Verkopen is tot nu toe niet gebeurd. Het stichtingsbestuur bestaat uit drie personen, onder wie ikzelf. Juridisch zijn wij de bestuurders maar alle besluitvorming gaat informeel. Strikt juridisch gezien kan het bestuur dat doorkruisen maar daarmee zouden wij ons model onderuit halen. Dat kun je een keer doen maar dan gelooft niemand er meer in.'

Kantoorpolitiek

Hoeveel kost een aandeel?

'We hebben met elkaar een formule bedacht die naar de afgelopen drie jaar kijkt en daar rolt een prijs uit. Door een actief dividendbeleid proberen we de prijs behaarder te houden voor nieuwe toetreders. Fiscaal is het ook interessant want het dividend op de aandelen is belastingvrij omdat belangen kleiner dan 5 % in box 3 zitten en de meesten niet boven de vrijstelling uit komen. Ons daadwerkelijk rendement is bovendien hoger dan het fictieve rendement van box 3.'

Doet iedereen mee?

'Bijna het hele team doet mee, maar het is geen verplichting. Als iemand er niet lekker van slaapt of bijvoorbeeld een hypotheek nodig heeft voor een huis en er geen andere lening bij wil, hoeft het niet. Het jaar daarop komt de optie weer opnieuw voorbij. We zien ook bij potentiële nieuwe collega's dat ons concept wel eens de doorslag geeft. Niet alleen vanwege de certificaten maar ook door de openheid. De salarissen zijn hier ook helemaal transparant. We leggen onze begroting open op tafel en gaan met de sollicitant een soort business case maken: dit bedrag zou jij om kunnen zetten, dit zijn jouw loonkosten en dit zijn onze kantoorkosten.'

Wat zijn de voordelen van werken met Semco Style?

'Er is geen of nauwelijks kantoorpolitiek, omdat alles open en transparant is. Doordat alles open is, kunnen mensen geen gekke dingen doen want iedereen kan het

zien. Dat zelfreinigende vermogen van transparantie vind ik heel prettig. Zo ook het kunnen werken als volwassenen onder elkaar. Ik heb geen behoefte om als politie-agent of schoolmeester hier rond te lopen en achter iedereen en alles aan te zitten. Het geeft mij veel vrijheid en rust want ook als ik er een hele tijd niet zou zijn dan redt het kantoor zich prima. Iedereen weet immers ongeveer alles. Ik werk vier dagen en ik kan drie weken met vakantie zonder dat ik word gestoord. Het kan zijn dat ik er financieel iets minder aan overhoudt omdat we allemaal in de winst delen maar daar staat veel vrijheid en rust tegenover. Medewerkers vinden ook hun werk prettiger. Iedereen mag zich bekwamen in vakgebieden die hij of zij interessant vindt, buiten het vaktechnische aspect. We doen dat in kleine teams, voor bijvoorbeeld nieuwe collega's, automatisering of een team voor onze website.'

Zijn er ook nadelen?

'Een nadeel is dat de besluitvorming wat langzamer verloopt want iedereen mag er wat van vinden. We hebben vergaderingen ad hoc. Als er een onderwerp is plannen we een vergadering. Bij grote onderwerpen stemmen we allemaal. Bij kleinere onderwerpen gaat het vaak met mandaten. Een positief element van het tragere, democratisch proces is dat je elkaars overwegingen hoort, ook al zit je niet op één lijn. Dat zorgt voor draagvlak. Ook als een besluit verkeerd uitpakt, krijg je geen onderlinge strijd. Op ict-gebied maakten we een aantal jaren geleden een verkeerde keuze. De software deed niet wat beloofd was en er was veel ellende en gedoe. Omdat iedereen van de hoed en de rand wist, waren we allemaal deelgenoot van het probleem. Als ik dit top down had ingevoerd, had ik waarschijnlijk flink gedoe gehad met mijn collega's.'

Openheid

Wat merken de klanten ervan?

'Hier geldt: *the biggest influence on customer satisfaction is employee happiness*. Wanneer de mensen op kantoor goed in hun vel zitten, gaan de klanten dat echt wel merken. We dragen ons concept niet expliciet uit. We vertellen het wel informeel aan klanten. We zien klanten ook wel enthousiast worden. Een aantal voert het dan zelf in mindere of meerdere mate in. Het kan aantekelijk werken.'

Heb je ten slotte tips voor andere kantoren?

'Het hangt ervan af hoe ver je bent. Het aandeelhouder-schap hebben wij als laatste gedaan. We zijn begonnen met - en dat hoeft niet de weg voor iedereen te zijn - de openheid, het delen van informatie. In het begin waren de salarissen nog dicht. Mijn salaris kon iedereen al zien maar de salarissen van de anderen werden vermeld als personeelskosten. Dit was het spannendste stukje en dat is als laatste open gegaan. Sommige bedrijven denken dat een stukje aandelen alleen genoeg is. Daar geloof ik zelf wat minder in. Het gaat er ook om hoe je informeel met elkaar samenwerkt. Je moet de tijd nemen om men-

'Wanneer de mensen op kantoor goed in hun vel zitten, gaan de klanten dat echt wel merken'

sen eraan te laten wennen. Je moet het laten ontwikkelen en goede gesprekken met elkaar voeren. Je moet als leidinggevende ook voorzichtig zijn dat je niet doorkruist waar mensen zelf invloed op kunnen hebben. Dan komt het ook niet van de grond.

Er is denk ik niet één model dat helemaal ideaal is. Wij hebben uit het Semco Style-gedachtegoed verschillende zaken gepikt die bij ons passen. Het is niet één op één gekopieerd. De accountancy, fiscale praktijk en advocatuur werken veel met een partnerstructuur en dat brengt ook zowel positieve als negatieve zaken met zich mee. Zo zijn partners in de herfst van hun carrière doorgaans niet zo bereid om te investeren in bijvoorbeeld ict of mensen maar kijken meer naar een zo hoog mogelijke prijs voor hun aandeel in de zaak. Vaak is er een groot verschil in verdiensten tussen de partners en de niet-partners en komen in dat model vaak dezelfde typen personen bovendrijven. Dat zijn doorgaans degenen die ook commercieel sterk zijn. Dat kan zijn vruchten afwerpen maar het kan ook heel eenzijdig zijn. Mensen die vaktechnisch heel goed zijn, kunnen daar niet verder komen omdat in de weg naar boven acquisitie een grote rol gaat spelen. Dat soort dingen willen wij niet. Ons model is primair gericht op de (persoonlijke) ontwikkeling van de mensen die er werkzaam zijn. Uiteraard willen wij geld verdienen maar ook op een leuke manier samenwerken en investeren in mensen en ict. Oneerbiedig gezegd zijn wij een urenfabriek. Ik heb het liefst dat de onderneming in handen is van de mensen die hier werken. Als ik hier wegga, lever ik ook al mijn aandelen in. Voor mij gelden geen andere regels dan voor de anderen.' <<<

www.langedijkenpartners.nl

Het RB: dé fiscale opleider voor de mkb-adviespraktijk

Het onderwijsaanbod van het Register Belastingadviseurs (RB) wordt gedomerniseerd, meer passend gemaakt voor deze tijd. De gedachte daarachter is dat professionals zelf regie hebben over hoe, wanneer en rond welke thema's ze hun kennis en vaardigheden uitbreiden. Daarom is het onderwijs dat het RB aanbiedt modulair opgezet, zodat er voor iedereen passende (na)scholing is. Chantal Moelands en Willem Faassen (allebei bestuurslid en portefeuillehouder opleidingen & kwaliteit) lichten de koerswijziging toe.

Achterliggende gedachte

'Al langere tijd werken we onder het motto "De RB daar begint elk fiscaal antwoord mee". Daarbij hoort de nuancering dat één RB niet bestaat. We hebben specialisten en generalisten, ervaren belastingadviseurs en starters, zzp'ers en medewerkers van een klein en (middel-)grootkantoor. Er is dus veel variatie en die brengt met zich mee dat een opleidingspakket niet voor iedereen hetzelfde kan zijn', aldus Chantal Moelands.

Willem Faassen voegt daaraan toe dat ook vanuit geografisch oogpunt modulair onderwijs interessant is. 'In 2019 ging ik met onze toenmalige accountmanager op stap en bracht bezoeken aan een aantal kantoren in het noorden van Nederland. Bij hen was er toen al veel vraag naar modulair leren. Ook omdat de reisafstanden naar het midden van het land om fysieke cursussen of trainingen te volgen, echt wel iets vroeg. Van de werkgevers, maar ook van de belastingadviseur. 's Morgens om zeven uur de deur uit en dan in de avond maar net de laatste trein halen, dat voel je als de volgende ochtend vroeg de wekker weer gaat.'

Een andere aanleiding voor het anders inrichten van het onderwijs was dat de verschillende onderdelen, bijvoorbeeld de beroepsopleiding tot RB en de Permanente Educatie (PE), naast elkaar stonden. Nu is het mogelijk elementen uit het brede aanbod te combineren. En keuzes te

maken in de vorm van onderwijs dus fysiek of digitaal, individueel of in groepsverband.

Drie pijlers

Het vernieuwde onderwijsaanbod van het RB bestaat uit drie pijlers: de RB Academy, PE en leerlijnen. De RB Academy is de beroepsopleiding. Door die te volgen behalen afgestudeerde hbo- en wo-studenten de RB-titel en daarmee een kwaliteitskeurmerk. Ook zij-instromers kunnen dat, door het volgen van 35 modules, realiseren. In de opleiding draait het om zowel theorie als vaardigheden; alles wat je nodig hebt om als startend fiscalist goed van start te gaan.

PE is sinds dit jaar een combinatie van cursussen en losse modules uit de RB Academy. Als cursist word je in een paar uur bijgepraat over een onderwerp dat in de actualiteit is. De modules kunnen uit

meerdere dagdelen bestaan. De cursussen zijn gericht op de leden en dragen daarmee bij aan de kwaliteitsontwikkeling van de RB. Ze zijn ook zeer geschikt voor mensen die werkzaam zijn in aanpalende beroepsgroepen. In het PE-aanbod is aandacht voor de fiscale inhoud én vaardigheden, zoals advies- en management skills maar ook leiderschapskwaliteiten. Nieuw dit jaar is dat het aanbod rond vaardigheden wordt ingekocht via organisaties als GoodHabit en Artra.

Met modulair onderwijs kun je zelf kiezen in welk tempo, in welke volgorde en op welk niveau je jouw kennis en vaardigheden verder ontwikkelt

De leerlijnen vormen de derde pijler van het onderwijsaanbod van het RB. Deze zijn nog in ontwikkeling. Een leerlijn kan gericht zijn op een specifieke doelgroep, zoals Jong RB-leden of vrouwen in de fiscaliteit. Maar ook een thema, zoals 'de

Nieuwe elementen PE-reglement

- Het behalen van de vereiste 80 punten kun je uitsmeren over twee jaar
- Je mag 20 punten (tekort of overschot) meenemen naar het volgende kalenderjaar
- Ook voor softwaretrainingen kunnen PE-punten worden behaald
- Voor alle cursussen geldt: één PE-punt per netto studie-uur (en afronding op halve uren)
- Fiscaal Vaktechnisch Overleg levert maximaal 10 PE-punten per kalenderjaar op
- Er is geen maximum op het aantal punten dat via e-learnings kan worden behaald
- Het bestuur kan vóór 1 juli van het lopende kalenderjaar een cursus verplichten

Chantal Moelands

Willem Faassen

eigen woning' of 'de internationale fiscalist' kan centraal staan. Een leerlijn is bijvoorbeeld samengesteld uit onderdelen van de RB Academy, PE-cursussen, een lijst met aanbevolen literatuur en korte filmpjes. Daarmee is het mogelijk je in korte tijd op een bepaald gebied te verdiepen.

'Dat laatste spreekt mij persoonlijk heel erg aan. Zo'n focus op internationaal kan interessant zijn voor een RB die jarenlang actief is geweest voor een kantoor zonder internationale tak. Ik zit zelf inmiddels 25 jaar in het vak. En dat houd ik bij. Maar bijvoorbeeld in de vennootschapsbelasting verandert er veel. Ik zou graag een leerlijn rond dat onderwerp volgen', geeft Willem Faassen aan.

Chantal Moelands: 'Bij de (ontwikkeling van de) leerlijnen kun je dus aan allerlei thema's, middelen of doelgroepen denken. Dga, echtscheiding of omzetbelasting kunnen interessante issues zijn. En die kun je op verschillende niveaus aanbieden. Dat is belangrijk omdat leden nogal eens aangeven dat een cursus voor hen te eenvoudig was.

Daarnaast behoort focus op bijvoorbeeld vrouwen in de fiscaliteit tot de mogelijkheden. Ons vak feminiseert, inmiddels is bijna 25% van de leden vrouw. Via een leer-

lijn kun je de positie van vrouwen in het vak versterken, bijdragen aan het doorbreken van het glazen plafond. We hebben al prachtige sprekers in beeld. Bovendien bereiden we een specifieke community voor. Graag roep ik hierbij mijn vrouwelijke collega's op zich te melden met hun suggesties en ideeën!

Als je een leerlijn volgt schilder je in feite stapsgewijs het hele huis in plaats van hier en daar een deur of een kozijn

Overigens, we gaan ons onderwijsaanbod ook verder ontsluiten voor aanpalende beroepsgroepen zoals accountants, financieel planners, advocaten en notarissen. Voor hen kan het interessant zijn in een bepaalde fase van hun carrière op specifieke thema's bij ons aan te haken.'

De verbinding met kwaliteit

'De kwaliteit van de beroepsuitoefening door onze leden is natuurlijk het fundament. Daarmee onderscheiden we ons,

weten onze klanten -de mkb-ondernemers- dat ze goede fiscale ondersteuning en adviezen krijgen. In het verlengde daarvan is essentieel dat we die kwaliteit op peil houden. En dat doen we onder meer door een gevarieerd en gedegen opleidingsaanbod neer te zetten. Dat is onderdeel van het totaalplaatje: een RB-lid is goed opgeleid, houdt zijn of haar kennis op peil en verklaart zich toetsbaar (via het tuchtrecht)', stelt de portefeuillehouder kwaliteit.

Hij is van mening dat de RB (en het RB) daar wat minder bescheiden in mogen zijn. 'We bieden de beste fiscale opleiding van Nederland. We staan allemaal met de poten in de klei, onze docenten brengen vakkennis van hoog niveau. Dat is ook nodig, want voor ons als belastingadviseurs zijn er elke week nieuwe ontwikkelingen. Arresten, overheidsbesluiten et cetera, je moet alles 'volgen' om up-to-date te blijven. Dat vraagt serieus werk. Ook omdat ons beroep niet beschermd is. Iedereen kan morgen een bordje op de deur spijkeren en starten als belastingadviseur.'

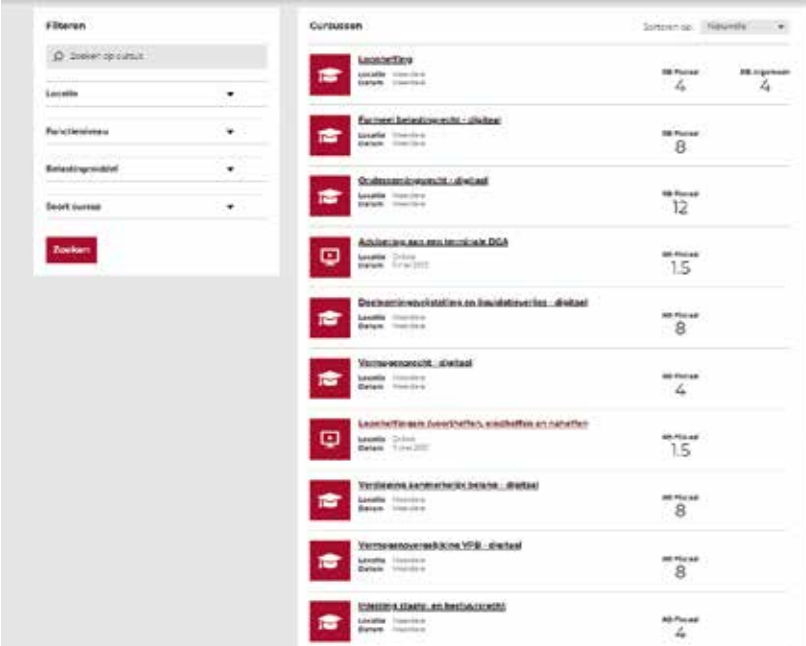
Chantal Moelands deelt de mening van haar collega: 'We zeggen daarmee niet dat de niet-georganiseerde belastingadviseurs allemaal onkundig zijn, maar ze zitten er

Bestuur en directie

wel tussen. Dus met de RB-titel en het lidmaatschap bied je een garantie. Dat het goed zit met de kwaliteit van het werk dat je levert, dat je je vak bijhoudt. Op die basis willen we intern, binnen de vereniging doorontwikkelen. Naar PE die niet primair over behaalde punten gaat maar over inhoud. Het liefst willen we, in samenwerking met onze leden uiteraard, in de toekomst meer acteren vanuit de vraag wat voor een RB relevant is vanuit zijn of haar beroepsuitoefening. Met aandacht voor de manier waarop iemand zich wil ontwikkelen. Dan is intrinsieke motivatie voor het vak het uitgangspunt.'

Kwaliteit van de opleiding

Naast de verbinding tussen kwaliteit en opleiding is natuurlijk ook de kwaliteit van de opleiding zelf van belang. 'Die kwaliteit garanderen we met de vakgroepen. Op één module zijn twee tot vier docenten actief die gespecialiseerd zijn in het vakgebied en vaak zelf uit de adviespraktijk komen. Vakkundige mensen dus die de hele stof doorvlooien en een 'state of the art'-programma bieden. Ook de examens die je aflegt aan het eind van de RB Academy zijn gemaakt door de beste mensen in het vak. Een examencommissie voorgezeten door Frans-Jozef Haas (vice-president van het gerechtshof Amsterdam), kom er maar eens om. Verder wordt er intensief samengewerkt met onze

Filteren		Cursussen	
Zoeken op inhoud		Sorteren op: Nijverheid	
Locatie		Levenswijze	RB Punt 4
Functie/niveau		Praktijkgericht vakgebied Cultuur	RB Punt 8
Bekendingsniveau		Cultuur en wetenschap Cultuur	RB Punt 12
Doel cursus	Zoeken	Acties en maatregelen voor de RB	RB Punt 15
		Deelname aan de RB en de RB-activiteiten	RB Punt 8
		Voorbereiding RB-activiteiten	RB Punt 4
		Levenswijze (werkzaamheden, activiteiten en relaties)	RB Punt 15
		Voorbereiding aanpak van de RB	RB Punt 8
		Voorbereiding aanpak van de RB	RB Punt 8
		Voorbereiding aanpak van de RB	RB Punt 4

eigen fiscalisten van Bureau Vaktechniek en is de onderwijskundige inbreng verstevigd. Kortom, ik durf m'n hand in het vuur te steken voor de kwaliteit van ons onderwijsaanbod.'

Docenten, actief op een bepaald vakgebied én in de adviespraktijk, zijn verantwoordelijk voor de curriculumontwikkeling, de uitvoering van het onderwijs en de kwaliteit ervan

Binnen het RB zijn recent zeven vakinhoudelijke commissies in het leven geroepen. De voorzitters daarvan zijn inmiddels bekend. Zij schrijven op dit moment hun jaarplannen, die in de ALV van juni aan de leden worden voorgelegd. Deze commissies zullen op termijn ook vaktechnische input leveren aan de vakgroepen. Daarmee wordt ook een impuls gegeven om het totale aanbod actueel en praktisch te houden.

De eerste afnemer van de online module Wwft

Thea van Leeuwen, werkzaam bij de Hoornwijckgroep in Rijswijk, begon op een ochtend om half 7 aan de module. 'Dat was te veel. Door het thuiswerken vanwege corona hebben we allemaal wat andere werktijden. Ik begon die dag vroeg en zag het mailtje 'uw module staat online'. Toen heb ik 'm meteen maar aangeklikt.

Dit thema leent zich heel goed voor online scholing. Er zijn natuurlijk ook onderwerpen waarbij de voorkeur uitgaat naar een fysieke bijeenkomst. Ik ben estate planner en als ik verdieping zoek op stevig inhoudelijk thema, is interactie met docenten en collega-cursisten prettig. Ook als het behandelen van bepaalde stof een hele dag vraagt vind ik onderwijs op locatie prettig, ondanks de reistijd. Je houdt je concentratie dan toch beter vast. De mogelijkheid LSB's digitaal te volgen is naar mijn mening dan weer winst. Je ziet dat we daar toch meer aan gewend zijn geraakt.

Ik ben vanuit de accountancy overgestapt naar de fiscale adviespraktijk en heb me vervolgens gespecialiseerd. De Wwft kwam op mijn pad omdat we hier binnen het kantoor op dat dossier een 'designated driver' nodig hebben. In de loop der jaren heb ik al veel cursussen gedaan. Over het algemeen ben ik daar heel tevreden over. Zo heb ik bijvoorbeeld een goed gevoel overgehouden aan een cursus over bedrijfswaarderingen. Ik merk wel dat leuke, nieuwe cursussen snel vollopen. Voor het RB is denk ik de kunst een interessant en boeiend aanbod te blijven bieden.'

Voorzitter studiekkring Leiden Bas Kortenbach: 'Bijeenkomsten zijn kleinschalig en persoonlijk'

De studiekkring Leiden is opgericht op 15 september 2005 met als doel het zonder winstoogmerk organiseren van studiebijeenkomsten voor leden van toen nog de Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs. Het huidige bestuur is actief sinds 21 juni 2010 en bestaat uit Bas Kortenbach, voorzitter, Gerard van der Lelie, secretaris en Hedi Schaap, penningmeester.

'Onze studiekkring kiest onderwerpen die aansluiten bij de actualiteit en onderwerpen waarover onze leden meer informatie willen hebben. Dit zijn doorgaans adviesgerichte onderwerpen, zoals actualiteiten rondom estateplanning door Freek Schols en actualiteiten van de vennootschapsbelasting door Ruud de Smit. Ook komen onderwerpen aan de orde om onze leden bewust te maken van regelgeving die de beroepsuitoefening betreffen zoals de Wwft. Professor Guido de Bont weet dit weerbarstige onderwerp op een deskundige en levendige wijze meer toegankelijk te maken. Eind 2016 was het uitfaseren van pensioen in eigen beheer een hot topic. Het was toen zeer leerzaam om de heer Hans Buijze van de Belastingdienst boeiend over dit onderwerp te horen spreken, omdat hij nauw betrokken was bij de totstandkoming van de wetgeving hierover', aldus secretaris Gerard van der Lelie.

Voorzitter Bas Kortenbach: 'De bijeenkomsten worden normaliter gehouden bij sport- en bowlingcentrum Dekker in Warmond, in het midden tussen Amsterdam en Den Haag. We hebben de traditie om elke tweede maandag van de maand vanaf september tot en met mei 's avonds een bijeenkomst te houden. Deze avonden worden goed bezocht door onze actieve leden. Dit zijn er circa zestig per bijeenkomst. Dit maakt het kleinschalig en persoonlijk.'

Gerard vult aan: 'In het verleden werden wij bij Dekker wel eens tijdens een bijeenkomst gestoord door het geluid van dames die in een zaal naast ons een bingo-avond hielden en voor het oproepen van de getallen de geluidinstallatie gebruikten. Wij houden de bijeenkomsten inmiddels in een andere ruimte en hiermee is dit euvel van de baan.'

Verrassing

De organisatie van de bijeenkomsten verloopt meestal vlekkeloos, maar een enkele keer kwam het bestuur voor een verrassing te staan.

Bas: 'We hebben een keer meegemaakt dat een spreker op het laatste moment wegens persoonlijke omstandigheden moest afzeggen. Henry Meijer van MFAS, lid van onze kring, bood spontaan aan die avond de lezing te verzorgen.'

v.l.n.r.: Bas Kortenbach, Gerard van der Lelie en Hedi Schaap
(foto: Raphaël Drent)

Stichting RB Studiekkring Leiden

- Aantal deelnemers: circa 90
- Opgericht in: 15 september 2005
- Gebied: Leiden, Den Haag, Zoetermeer en omstreken.
- Aantal bijeenkomsten: 9 keer per jaar, elke 2e maandag van de maand in de maanden september tot en met mei *
- Locatie: Sport- en bowlingcentrum Dekker in Warmond *
- Bestuur: Bas Kortenbach, voorzitter, Gerard van der Lelie, secretaris en Hedi Schaap, penningmeester

Op de vraag of het bestuur tips heeft voor andere studiekringen, antwoordt Gerard: 'Mark Heemskerk kan erg leuk vertellen over de verplichte bedrijfstakpensioenfondsen en de rol die de accountant/belastingadviseur daarbij heeft. Ook Frits van der Kamp is met zijn brede praktijkkennis een graag geziene docent.'

Het bestuur kijkt uit naar het moment dat er weer fysieke bijeenkomsten mogelijk zijn en wil doorgaan met de ingezette koers. Bas: 'We willen als kring blijven inspelen op de actualiteit en vinden het belangrijk dat we onze leden kunnen blijven verrassen met nieuwe, goede sprekers.'

** vanwege de coronamaatregelen zijn er tijdelijk geen fysieke bijeenkomsten*

Binnen het Register Belastingadviseurs (RB) zijn verspreid over het land diverse studiekringen actief. In een serie artikelen komen de besturen van de verschillende studiekringen aan het woord. In deze aflevering is Studiekkring Leiden aan de beurt.

Oneigenlijk gebruik van strafrecht

De Belastingdienst wil graag alles weten en het liefst nog meer. Een waar Rupsje Nooitgenoeg. Maar hoe komt hij aan die gewenste informatie? Hoe wel 'gewoon vragen' de aangewezen weg is, blijken in de praktijk ook andere wegen te worden bewandeld.

Als de Belastingdienst informatie opvraagt en de belastingplichtige geeft die informatie niet, dan kan een informatiebeschikking volgen. Daartegen is bezwaar en beroep mogelijk over de vraag of de belastingplichtige verplicht is de informatie te geven. Zo lang die procedure loopt, heeft de Belastingdienst de informatie (nog) niet. Het geduld van de Belastingdienst wordt daarmee op de proef gesteld. Een ongeduldige belastinginspecteur zou ertoe kunnen leiden dat het strafrecht wordt ingezet wegens een vermeende opzettelijke schending van de informatieverplichtingen. Daarbij kan dezelfde informatie die de Belastingdienst via de fiscale weg (nog) niet heeft ontvangen, strafrechtelijk alvast in beslag wordt genomen. De informatie die de FIOD/OM daarmee verkrijgt, kan vervolgens aan de Belastingdienst worden doorgegeven. Ook kunnen de dossiers van de betreffende belastingplichtige via deze strafrechtelijke weg worden gevorderd bij de belastingadviseur, waarna deze ook worden gedeeld met de belastinginspecteur. Die zal daaruit graag willen putten ter onderbouwing van (navorderings)aanlagen en eventuele boetes.

Samenspanning

Dit is helaas geen fictie voorbeeld. Dat een 'samenspanning' tussen de autoriteiten om de informatie van de belastingplichtige te verkrijgen niet door de beugel kan, heeft de strafrechter inmiddels geoordeeld: het Openbaar Ministerie werd in dit opzetje niet-ontvankelijk verklaard. De rechter overwoog ook dat het op zich niet ondenkbaar is dat het onder bepaalde omstandigheden gerechtvaardigd is dat het Openbaar Ministerie, ondanks de lopende fiscaalrechtelijke procedure, een opsporingsonderzoek en een vervolging start wegens het niet voldoen van de informatieplicht, terwijl de rechtmatigheid

van de informatiebeschikking wordt aangevochten: *"Daarbij valt te denken aan een geval waarin onredelijk gebruik van fiscaal procesrecht wordt gemaakt – de informatieplichtige die puur handelt uit trainingsoverwegingen – of een geval waarin een reëel gevaar bestaat dat (...) de opgevraagde informatie wordt weggemaakt."* Indien daarvan geen sprake is, dient het oordeel te zijn dat *"het onder deze omstandigheden instellen en voortzetten van de vervolging van verdachte, waardoor zonder rechtvaardiging ernstig is tekortgedaan aan diens recht op een effectieve rechtsbescherming in de fiscale procedure, onverenigbaar is met de beginselen van een goede procesorde en in het bijzonder het beginsel van een redelijke en billijke belangenafweging."*¹

De vraag is of - zolang de informatiebeschikkingsprocedure loopt - er wel sprake kan zijn van schending van de informatieverplichtingen. Immers, over de vraag of de informatie al dan niet moet worden verstrekt dient de fiscale rechter nog te beslissen. Een strafrechtelijke vervolging wegens het schenden van de informatieverplichtingen zou daarom in het geheel niet aan de orde mogen zijn. Toch ligt de informatie dan, inclusief adviesdossiers met mogelijk informeel-verschoningsge-rechtigde informatie, al bij de inspecteur.

Internationaal

Conspiratie tussen de fiscale en strafrechtelijke autoriteiten kan ook op internationaal niveau plaatsvinden. Indien de Belastingdienst op basis van een belastingverdrag geen informatie verkrijgt van de buitenlandse autoriteiten, kan het Openbaar Ministerie dezelfde informatie opvragen op basis van het geldende rechtshulpverdrag. In veel rechtshulpverdragen is opgenomen dat de informatie alleen in belastingprocedures mag worden gebruikt als dit in het rechtshulpverzoek staat vermeld. De rech-

ter heeft geoordeeld over een geval waarin die melding niet werd gemaakt maar de informatie toch met de Belastingdienst werd gedeeld en werd gebruikt ter onderbouwing van een navorderingsaanslag en een boete. Die handelwijze druist in tegen hetgeen van een behoorlijk handelend overheid mag worden verwacht. De stukken werden in de fiscale procedure buiten beschouwing gelaten. Deze rechter merkt op dat *"gekeken wordt naar de handelwijze van alle in Nederland betrokken overheidsorganen, hetgeen tot gevolg heeft dat het ene overheidsorgaan nadelige gevolgen (uitsluiting van bewijsstukken) kan ondervinden door de handelwijze van een ander overheidsorgaan."*²

Dat dit soort een-tweetjes³ in dergelijke situaties consequenties hebben voor de autoriteiten is meer dan redelijk.

¹ Hof Arnhem-Leeuwarden 23 september 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:7628.

² Hof Den Bosch 23 juli 2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:2351.

³ <https://nl.wiktionary.org/wiki/een-tweetje>: (sport) een passeerbeweging waarbij een tegenstander met behulp van een medespeler omspeeld wordt.

Door: **mr. Jojanneke M. Sitsen**
De Bont Advocaten

Model onder de aandacht: wijziging rente wettelijke verdeling

Het Register Belastingadviseurs (RB) heeft samen met Bol Juristen een databank met juridische modelovereenkomsten ontwikkeld, toegespitst op het privaatrecht. RB-leden kunnen de juridische modellen gebruiken in de fiscale adviespraktijk. In elk nummer van Het Register lichten we een (interessant aspect van een) model toe of behandelen we een actualiteit.

Wettelijke verdeling bij overlijden

Deze bijdrage gaat over de vaststellings-overeenkomst wijziging rente wettelijke verdeling. Overlijdt een erflater met achterlating van een partner én een of meer kinderen zonder het opmaken van een testament, dan is de wettelijke verdeling van toepassing. Ook in een testament kan de wettelijke verdeling worden opgenomen, waarbij op een aantal punten van de wettelijke regeling kan worden afgeweken. De wettelijke verdeling is een langstlevende regeling waarbij de langstlevende alle goederen van de nalatenschap in eigendom krijgt onder de verplichting om de schulden daaruit te voldoen. Kinderen krijgen ter grootte van de waarde van hun erfdel een niet-opeisbare vordering op de langstlevende. Pas bij overlijden van de langstlevende is de vordering opeisbaar. Is het vermogen van de langstlevende partner ontoereikend geworden om de vorderingen te voldoen, dan ontvangen de kinderen minder of zelfs niets. Volgens art. 4:13 lid 4 BW worden de vorderingen van de kinderen verhoogd met de wettelijke rente indien deze hoger is dan 6%. Momenteel wordt dus geen rente gerekend. Bij testament of bij overeenkomst kan worden bepaald dat over de vorderingen van de kinderen een rente wordt berekend. Fiscaal zal de berekende rente alleen worden meegenomen indien de rente binnen de aangiftetermijn is overeengekomen.

Fiscale gevolgen

Als de wettelijke rentebepaling van toepassing is, dan heeft de langstlevende een fictief vruchtgebruik voor het genot van de erfdelen van de kinderen. De langstlevende hoeft de vordering van de kinderen immers niet uit te betalen. Om dit vruchtgebruik te berekenen gaat de wetgever uit van een fic-

tief rendement en een fictieve looptijd. Dit fictieve vruchtgebruik wordt gecorrigeerd bij de verkrijging van de langstlevende en de kinderen. Bij het eerste overlijden levert dit vaak fiscaal voordeel op; de langstlevende geniet immers een grotere vrijstelling voor de erfbelasting.

Wordt ten gunste van de kinderen een samengestelde rente van 6% per jaar overeengekomen, dan vindt geen correctie plaats voor het vruchtgebruik. De langstlevende heeft in dat geval voldoende vergoed voor het genot. De rente wordt jaarlijks over de vorderingen berekend, maar niet betaald. Bij het eerste overlijden is deze keuze meestal fiscaal onaantrekkelijk. Leeft de langstlevende echter nog een flink aantal jaren langer, dan zorgt in rekening brengen van rente voor een stijging van de vorderingen en een vermindering van de door de kinderen te betalen erfbelasting bij het tweede overlijden.

Bij de keuze tussen fictief vruchtgebruik en 6% samengestelde rente, moet naast de verwachte levensduur van de langstlevende ook rekening worden gehouden met de hoeveelheid liquide middelen die de langstlevende tot de beschikking heeft om de erfbelasting (en een eventuele aanmerkelijk belangclaim) te voldoen.

Civiele gevolgen

Hetgeen vanuit fiscaal perspectief aantrekkelijk is, hoeft dit niet te zijn vanuit civielrechtelijk oogpunt. Overlijdt in een jong gezin een van de partners op jonge leeftijd, dan is de kans groot dat de langstlevende naar verwachting nog lang leeft, een nieuwe partner krijgt en mogelijk meer kinderen. Vanuit fiscaal perspectief wordt vaak over de erfdelen van de kinderen een hoge rente berekend. Maar deze hoge rente zorgt ervoor dat de vorderingen van de kinderen stijgen, zodat de

langstlevende geen of zelfs een negatief vermogen overhoudt. De langstlevende kan een nieuwe partner en eventueel nieuwe kinderen hierdoor niets meer nalaten door de 'opgerente' vorderingen. Bovendien is het belangrijk alert te zijn op de opeisbaarheidsgronden die in testamenten met een wettelijke verdeling zijn vastgelegd. Meestal is bepaald dat de vorderingen van de kinderen op de langstlevende ouder opeisbaar zijn bij het aangaan van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap in gemeenschap van goederen. De te betalen vordering is in omvang gestegen door de rente en moet op het moment van hertrouwen wel kunnen worden betaald. Adviseer je over de berekening van rente over de vorderingen van kinderen bij een wettelijke verdeling, laat je dan niet alleen leiden door fiscale voordelen maar let ook op de civiele gevolgen.

Door:
mr. José Bongers
Bol Juristen

Je vindt de juridische modellenbank op het Fiscaal Kennisplatform (RB.nl). Bij korte vragen over het gebruik van of de behoefte aan uitleg over de juridische modellen kun je gratis gebruikmaken van de Juridische Helpdesk van Bol Juristen. Zij zijn bereikbaar per e-mail via juristen@boljuristen.nl of telefonisch op 088-1211211.

VRAAG

Hoe werkt de betalingsregeling na bijzonder uitstel van betaling?

Bureau Vaktechniek krijgt regelmatig vragen over de praktische toepassing van het bijzonder uitstel van betaling voor ondernemers.¹ In het bijzonder over de betalingsregeling vanaf 1 oktober 2021 (onderdeel 3.5 Besluit).

1 Zie onderdeel 3 Besluit noodmaatregelen coronacrisis, op het moment van schrijven van dit artikel: Staatscourant 2021, nr. 11856 (hierna Besluit).

ANTWOORD

Op verzoeken ingediend in de periode 12 maart 2020 tot en met 30 juni 2021, verleent de ontvanger gedurende drie maanden (maar uiterlijk tot en met 30 juni 2021) bijzonder uitstel van betaling voor alle openstaande en op te leggen belastingaanslagen waarop de goedkeuring van onderdeel 3.1 Besluit betrekking heeft (goedkeuring 1). Na afloop van de driemaandstermijn, moet de ondernemer nieuwe betalingsverplichtingen bijhouden. Is dat niet mogelijk, dan kan hij tot en met 30 juni 2021 verzoeken om verlengd uitstel van betaling (goedkeuring 2). Per 1 juli 2021 wordt het verlengd uitstel ingetrokken, waarna de ontvanger de ondernemer in de gelegenheid stelt om de belastingschuld met een betalingsregeling af te lossen.

Volgens onderdeel 3.5 Besluit betreft het een betalingsregeling voor de periode 1 oktober 2021 tot 1 oktober 2024 (36 maanden). Voor belastingschulden onder goedkeuring 1 (driemaandstermijn, geen verlenging) geldt de betalingsregeling voor die belastingschulden die betaald hadden moeten zijn in de periode 12 maart 2020 tot 1 juli 2021. Voor belastingschulden waarvoor na 31 maart 2021 bijzonder uitstel is gevraagd, moet de ondernemer vóór 1 juli 2021 bovendien apart om de betalingsregeling verzoeken en aantonen dat hij voldoet aan de voorwaarden genoemd bij goedkeuring 2 (o.a. het bonus- en dividendverbod en eventueel verklaring derde-deskundige).

Bij verlengd uitstel van betaling (goedkeuring 2) geldt de betalingsregeling voor alle openstaande en opgebouwde belasting-schulden tijdens het uitstel, ongeacht de betaaltermijn.

Voorbeeld

Er is een verzoek om uitstel van betaling gedaan (goedkeuring 1) dat loopt van 12 maart tot en met 12 juni 2020. Er is een openstaande aanslag vennootschapsbelasting 2017, opgelegd in januari 2020 met een uiterste betaaltermijn eind februari 2020. Deze belastingschuld loopt mee in het verzoek om bijzonder uitstel van betaling, maar kwalificeert niet voor de beta-

lingsregeling vanaf 1 oktober 2021.¹ Eind mei 2020 is een nadere voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2018 opgelegd, met een uiterste betaaltermijn in juli 2020. Voor deze aanslag geldt bijzonder uitstel van betaling, en ook de betalingsregeling.

Voorbeeld

Er is een verzoek om uitstel van betaling gedaan (goedkeuring 1) dat loopt van april tot en met juni 2021. In juni wordt een aanslag vennootschapsbelasting 2019 opgelegd, met een uiterste betaaltermijn in juli 2021. Hiervoor geldt geen betalingsregeling, tenzij alsnog tijdig wordt verzocht om verlenging van het bijzonder uitstel.

Is verzocht om verlenging van bijzonder uitstel van betaling, dan kunnen alle schulden die onder het bijzonder uitstel vallen, meelopen in de betalingsregeling.

Let op! bij staking van de onderneming of herstructurering Als tijdens het uitstel van betaling en de betalingsregeling, de persoon of hoedanigheid van de persoon van belastingschuldige wijzigt, dan kan dat reden zijn voor de ontvanger om het uitstel van betaling in te trekken. Neem in voorkomende gevallen vooraf contact op met de ontvanger, om de gevolgen en eventueel nieuwe afspraken te bespreken.

Conclusie

Het kabinet heeft forse maatregelen getroffen om ondernemers te ondersteunen die zijn getroffen door de coronacrisis, maar aandacht blijft vereist.

1 Deze schuld had immers vóór 12 maart betaald moeten zijn. Op grond van het Besluit komen pré coronaschulden na afloop van de driemaandstermijn niet in aanmerking voor de betalingsregeling en zouden dan betaald moeten worden. Mogelijk dat hiervoor een individuele betalingsregeling wordt getroffen, maar de website van de Belastingdienst is onduidelijk op dit punt.

In deze rubriek behandelen we veelgestelde vragen op het discussieforum van het Fiscaal Kennisplatform. Als RB-lid kun je hier discussiëren met andere leden over je fiscale praktijk. Leden helpen leden. Je bereikt het discussieforum door in te loggen op je account op RB.nl. Daarnaast is er de helpdesk van Bureau Vaktechniek. Onze fiscalisten helpen je met name door collegiaal te overleggen, te 'klankborden' en eventueel door te verwijzen naar specialisten.

drs. Diana de Vries RB
Bureau Vaktechniek

Start fysieke bijeenkomsten nadert

Het was even wennen, alleen maar digitaal leren. Gelukkig zijn de meeste van jullie om, en wordt er online veel kennis uitgewisseld en opgehaald. Het brengt ook voordelen met zich mee. Geen reistijd meer, korte trainingen en vaak een terugkijkmogelijkheid die je zelf kunt inplannen. Maar hoe fijn het online leren ook is, we zijn allemaal wel weer toe aan wat meer contact. En dat komt eraan! Het is nog heel even volhouden, maar als alles mee zit starten we deze zomer weer met een fysiek onderwijsaanbod. Met de start van cursussen en modules op locatie, komt ook het vaardighedenaanbod terug. Omdat er bij deze trainingen veel geoefend werd in groepjes en dat online lastig te organiseren was, viel dit voorjaar een groot gedeelte van de vaardigheidstrainingen weg. Sta jij te springen om je skills op te poetsen? Een groot deel van het aanbod staat inmiddels online en je kunt jouw plek(ken) alvast reserveren.

Bekijk het complete aanbod op RB.nl.

Digitale modules

Dit jaar zijn we gestart met het aanbieden van losse modules binnen het PE-aanbod. Met deze modules werk je aan jouw kennisfundering van nieuwe fiscale thema's. Net als bij de rest van ons aanbod, zijn we gestart met digitale zelfstudie en dat wordt bijzonder goed ontvangen. Enkele quotes:

'De leeromgeving is zeer prettig te navigeren'

'De kennisclips zijn lekker kort en duidelijk'

'Prima om op deze wijze de studiestof eigen te maken!'

Op dit moment hebben we de eerste vijf digitale modules afgesloten, en lopen er twee. De komende weken gaan er weer een flink aantal starten. Op de planning, inclusief sluitingsdatum van inschrijven, staan:

- Formeel belastingrecht – sluit 21 april
- Deelnemingsvrijstelling en liquidatieverlies – sluit 4 mei
- Verdieping aanmerkelijk belang – sluit 5 mei
- Herstructureren in het mkb – sluit 18 mei
- Inbreng in de bv – sluit 18 mei
- Fiscale aspecten van vastgoed – sluit 19 mei

Zit er een onderwerp bij waar jij je graag in zou verdiepen? Twijfel niet en schrijf je vandaag nog in!

Vind het aanbod op RB.nl.

Terugkijkmogelijkheid loopt nog enkele maanden

Aan het begin van het jaar zijn we online gestart en velen van jullie hebben al gebruik gemaakt van ons digitale aanbod. Let op: veel webinars zijn terug te kijken tot 1 juli, en verlopen na deze datum. Heb jij dus een webinar afgenomen, maar nog niet gekeken? Controleer tot wanneer jouw webinar terug te kijken is.

Heb je het druk gehad met de aangiftes, maar denk je dat je voor 1 juli meer tijd vrij kunt maken voor jouw fiscale of persoonlijke ontwikkeling? Bekijk dan vooral wat er terug te kijken is en plan hiervoor een moment in. Zolang het maar vóór 1 juli is.

Geslaagden van de RB Academy aan het woord

‘Hoe gaat het nu met....?’

Rob van Lenthe RB, mede-eigenaar van Vechtdal Accountants B.V.

‘In maart 2017 startte ik met de opleiding tot Register Belastingadviseur en begin 2020 rondde ik deze studie af met de verdediging van mijn scriptie.

Sinds 1 januari 2020 ben ik mede-eigenaar van Vechtdal Accountants in Ommen. Elke klant is voor ons uniek en heeft andere wensen en doelen. Om met een klant mee te kunnen denken is het van belang om goede fiscale kennis in huis te hebben. Naast mijn persoonlijke interesse en ontwikkeling was de toekomstbestendigheid van ons kantoor een extra reden om voor de RB Academy te kiezen. Een voordeel van deze opleiding is dat er veelvuldig jurisprudentie aan bod komt. Dit heeft mijn leercurve op een positieve manier beïnvloed. Doordat ik eerder de opleiding hbo-accountancy dual volgde, wist ik al wat ik kon verwachten van de combinatie van werken en studeren.

‘Dankzij de RB Academy leerde ik kansen te herkennen en de fiscale gevolgen daarvan in te schatten’ (foto: Raphaël Drent)

Eigen visie

In de opleiding leerde ik de fiscale theorie met de dagelijkse praktijk te combineren. Ook leerde ik gestructureerd een beroepschrift uit te werken, woonde ik een zitting bij van de belastingkamer van het gerechtshof in Arnhem en als slotstuk schreef ik mijn scriptie. Het sprak mij aan dat er ruimte was om hierin mijn eigen visie te kunnen verwerken. In mijn scriptie

heb ik de uitvoerbaarheid van de Nederlandse heffingssystematiek voor IB-ondernemers geanalyseerd en beoordeeld, onder meer naar aanleiding van een artikel uit het Register 2018, nr. 6. Formeel Belastingrecht vond ik de meest interessante module, omdat het de spelregels aangeeft op basis waarvan de materiele belastingschuld vastgesteld moet worden. Daarmee is dit een continu

terugkerend onderwerp in mijn dagelijkse praktijk.

Dankzij de RB Academy leerde ik kansen te herkennen en de fiscale gevolgen daarvan in te schatten. Zo heb ik inmiddels een aantal ondernemers mogen helpen met het omzetten van hun rechtsvorm. Het geeft een kick om een ondernemer een beter inzicht in zijn financiële situatie met behorende fiscale gevolgen te kunnen geven.’

advertentie

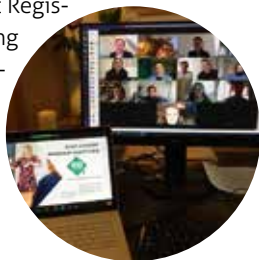

Op zoek naar
fiscaal talent?

TAX-
JOBS
.NL

Workshop debatteren met SFEER Amsterdam

Speciaal voor twaalf enthousiaste studenten van de studievereniging SFEER Amsterdam heeft het Register Belastingadviseurs een debattraining georganiseerd. De training werd aangeboden als onderdeel van de SFEER Academy, maar komt oorspronkelijk uit onze RB Academy. Een mooie kans voor de studenten om een kijkje in onze opleidingskeuken te nemen.

Overtuig de beslisser!

Na een korte introductie mochten de studenten oefenen in twee groepjes. De stelling 'Fiscalisten moeten een politieke partij oprichten' werd verdedigd en aangevallen. Waar de voorstanders zich vooral richtten op de vereenvoudiging van het belastingstelsel en fiscalisten met kennis van zaken, focusten de tegenstanders op het gebrek aan diversiteit in een dergelijke partij. De studenten waren erg enthousiast en wilden graag winnen, maar vergaten nog het persoonlijk betrekken van de beslisser. Na enkele nieuwe tips lieten ze duidelijk meer zelfverzekerdheid en overtuigingskracht zien.

Tips

Wil je zelf het debat aangaan? Let dan op de volgende tips:

- Nummern: 'Ik heb maar drie bezwaren gehoord, en die gaan we zo en zo aanpakken';
- Labelen: 'Dit is goed voor A, goed voor B en goed voor C';
- Maak het kort en krachtig;
- Doe de ja-knikkerdansen: zorg voor een aantal argumenten waarop je luisteraar ja knikt;
- Maar vooral: maak het persoonlijk. Richt je op de beslisser/toehoorder!

Jong RB is een professioneel netwerk voor jonge leden (tot en met 35 jaar) van het Register Belastingadviseurs. Er worden jaarlijks diverse bijeenkomsten georganiseerd waarbij het accent ligt op de fiscale actualiteit en je persoonlijke ontwikkeling. Ook is er volop gelegenheid om te netwerken met andere jonge belastingadviseurs.

Zesde editie van de Jong RB-training Procederen succesvol afgerond

In maart en april organiseerden we - samen met de Belastingdienst - de zesde editie van de jaarlijkse training Procederen. Drie dagen lang gingen Tax Talent Trainees van de Belastingdienst samen met onze Jong RB-leden door het proces van procederen. Zij werden geïnstrueerd door een inspecteur, een belastingadviseur en een advocaat-belastingkundige. Zowel de theorie als de praktijk kwamen aan bod en de deelnemers werden al snel aan het werk gezet. Aan de hand van twee casussen kregen de Jong RB-deelnemers de opdracht om een beroepsschrift te schrijven, waarop de Tax Talent Trainees met een verweerschrift moesten reageren. Op de laatste dag vonden zittingen plaats bij ons op kantoor in het WTC, voor echte rechters.

Hybride opzet

Bijzonder aan deze zesde editie was de hybride opzet. Een fysieke bijeenkomst was niet realiseerbaar vanwege de coronamaatregelen. Daarom hebben we met Hans Palm van de Belastingdienst, Toon Nefkens als RB, Guido de Bont als advocaat-belastingkundige en Frans-Jozef Haas en Vincent Burgers als rechters, gekeken hoe we deze training toch door konden laten gaan. De theorie werd in interactieve digitale sessies behandeld. De zitting was gedeeltelijk live, met een digitale verbinding zodat de rest van de deelnemers kon meekijken. Een perfecte oplossing binnen de kaders waar we mee te maken hebben. Ook deze hybride variant was een groot succes. Op naar editie zeven!

Jongerenmanifest in beeld

In de tweede helft van 2020 heeft de RB Jongerencommissie een tien punten tellend manifest geschreven, een concreet verbeterplan voor het Nederlandse belastingstelsel. Het komende jaar gaat de commissie met drie punten aan de slag, namelijk:

- Belastingheffing in de deel- en platformeconomie;
- Een meer evenwichtige behandeling van starters op de woningmarkt;
- Flexibiliteit bij de vorming van de oudedagsvoorziening.

Deze thema's zijn juist voor jonge mensen relevant.

Met het manifest willen we de stem van Jong RB laten horen. Met een artikel over de woningmarkt staan we bijvoorbeeld in het FD. Daarnaast zoeken we de samenwerking met andere (jongeren)partijen en -organisaties. Hiervoor gebruiken we speciaal ontworpen infographics, die ook te vinden zijn op onze website. Ook kunnen we hier vakbladen en fiscale studenten beter mee bereiken. Houd de website en Het Register in de gaten voor updates!

Boeken

Scheiding van zeggenschap en belang in de familiesfeer

Auteur: mr. dr. A.E. de Leeuw

Uitgever: Wolters Kluwer

ISBN: 978 901316 0307

Prijs: € 94,50

Praktisch nut	7
Wetenschappelijk niveau	9
Actualiteit	9
Leesbaarheid	7
Presentatie	7
Prijs-kwaliteitverhouding	7
Bedoeld voor	fiscaal juristen

Scheiding van zeggenschap en (economisch) belang is vooral binnen familiale sfeer een veelvoorkomende vraag. De wens voor deze scheiding kan diverse motieven hebben. Er zijn diverse methodes denkbaar om deze scheiding aan te brengen, waarbij de civielrechtelijke kenmerken van groot belang zijn voor de fiscale gevolgen. In dit boek wordt bekeken of a) een dergelijke scheiding (civielrechtelijk) mogelijk is, b) of deze scheiding fiscaal neutraal plaats kan vinden en c) of er nog onvolkomenheden in de beschermingsfiguren zitten.

Dit boek is geschreven naar aanleiding van het promotieonderzoek en volgt ook de opbouw van een zodanig onderzoek. Het boek heeft hierdoor een hoog wetenschappelijk karakter en leest daarom net wat minder prettig. Juist vanwege het wetenschappelijke karakter, geeft de inhoud (samen met de vele voetnoten) wel diepte.

De opzet van het boek, waarbij eerst mogelijke civielrechtelijke en daarna fiscale aandachtspunten worden besproken, is een pluspunt voor een fiscalist die tegen het vraagstuk van scheiding van zeggenschap en belang aanloopt. Dit omdat per methode zowel de civiele als fiscale knelpunten uiteengezet worden.

Het boek biedt zeker meerwaarde wanneer er interesse is voor verdieping van de kennis op civiel en fiscaal vlak omtrent methodes om zeggenschap en belang te scheiden. Het is echter geen praktisch handboek voor gebruik tijdens de dagelijkse werkzaamheden. We vermoeden dan ook geen groot publiek voor dit werk, maar dat is inherent aan het onderwerp.

Eindoordeel: ■ ■ ■

*Door: mr. Susanne Schorel RB
en mr. Sebastian van Wijk RB*

Het fiscale loonbegrip

Auteur: prof. dr. M.J.G.A.M. Weerepas

Uitgever: SDU

ISBN: 978 901239 4833

Prijs: € 79,95

Praktisch nut	7
Wetenschappelijk niveau	8
Actualiteit	8
Leesbaarheid	7
Presentatie	8
Prijs-kwaliteitverhouding	7
Geschikt voor:	generalist/mkb-adviseur

Tot 1 januari 2005 werd in iedere wet afzonderlijk een eigen loonbegrip gehanteerd, dat goed aansloot bij het te verzekeren doel. De verschillende loonbegrippen bezorgde de werkgevers enorme administratieve lasten. Om deze lasten te verlichten gaf de wetgever een commissie opdracht te onderzoeken of het mogelijk was de loonbegrippen te uniformeren. Dat leidde tot de Wet administratieve lastenverlichting en vereenvoudiging in sociale verzekeringswetten (Wet Walvis). In 2013 volgde nog de Wet Uniformering Loonbegrip. Ook daarna heeft de wetgever niet stilgezeten. In 2011 is de WKR geïntroduceerd en in mei 2016 de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet DBA). De eerste druk van dit boek dateert uit 2007, het werd dus wel weer eens tijd alle veranderingen op het gebied van de loonheffingen op een rij te zetten. En dat is precies wat in deze uitgave wordt gedaan. In een aantal hoofdstukken worden belastingplicht, loon, loon in natura, belaste en onbelaste aanspraken en uitkeringen, vrije vergoedingen en verstrekkingen, de werkkostenregeling en het tarief besproken. Voorafgaand aan de bespreking van het fiscale loonbegrip wordt de belastingplicht voor de loonbelasting aan de hand van het begrip 'dienstbetrekking' weergegeven. Bij het fiscale loonbegrip kan onder andere worden gedacht aan de

beantwoording van de vraag of al hetgeen dat uit de (vroegere) dienstbetrekking voortvloeit tot het loon behoort. Ondanks de uniformering van het loonbegrip, vormen de loonheffingen in ruime zin naar onze mening nog steeds een lappendeken. Sommige onderdelen, zoals de Wet DBA en de WKR, hadden wel wat uitgebreider behandeld mogen worden en verdienen misschien een eigen boek. Als overzicht voldoet het boek. Voor de adviseur die wat dieper de loonheffingen in wil duiken had er nog meer diepgang in gemogen.

Eindoordeel: ■ ■ ■

*Door: mr. Marcel van Galen RB
en mr. Marco Dijkstra RB*

In de boekenrubriek geven ervaren vakmensen op persoonlijke titel hun mening over recent verschenen (fiscale) boeken:

- Twee beoordelaars recenseren een boek.
- Zij kennen cijfers toe voor bijvoorbeeld leesbaarheid, actualiteit en niveau.

De recensenten geven een eindoordeel:

Aanrader	■ ■ ■ ■ ■
Goed	■ ■ ■ ■
Redelijk	■ ■ ■
Matig	■ ■
Afrader	■

EQA

THIS IS FOR A NEW GENERATION.

Dit is voor wie houdt van 100% elektrische rijdynamiek in een compacte atletische vormgeving. Van onovertroffen veiligheidssystemen, comfortuitrustingen, een rijbereik tot 424 km en een bijzonder vooruitstrevend MBUX-infotainment. De nieuwe EQA is beschikbaar als Business Solution uitvoering en zet samen met u de stap naar een duurzaam wagenpark. Neem contact op met uw Mercedes-Benz dealer of ontdek hem op [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).

Gecombineerd verbruik: 17,8 - 19,1 kWh/100 km. CO₂-uitstoot: 0 - 0 g/km (WLTP).
Voor officiële dealeradressen, kosten en leveringsvoorwaarden, zie [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).

Deskundig en toepasbaar advies op een presenteerblaadje met **Fiscaal en meer**

REGISTER ■
BELASTING ■
ADVISEURS ■

Sdu

Je zoekt snelle antwoorden van hoge kwaliteit. Een enorme uitdaging waar **Fiscaal en meer** de oplossing voor is. Speciaal afgestemd op jouw behoeften als adviseur in de mkb-praktijk. Heldere hulpmiddelen en adviezen die je gemakkelijk kunt inzetten in jouw een-op-een klantcommunicatie.

Ben je benieuwd naar de mogelijkheden? Neem dan contact met ons op via ledenvoordeel@rb.nl. Meer informatie vind je op: rb.nl/fiscalist/fiscaalenmeer/.